

Piarista füzetek
23.

A piarista szerzetes képzése és tanulmányai

A PIARISTA SZERZETES KÉPZÉSE ÉS TANULMÁNYAI

(FEDE)

Piarista füzetek 23.

Sorozatszerkesztő

TŐZSÉR ENDRE SP

1. A piarista karizma ma
2. Világiak a piarista rendben [iskolában]
3. A Piarista Testvériség (PIT)
4. Gyakorlati útmutató a provinciai káptalanhoz
5. A piarista szolgálat:
A nevelés által evangelizálni Kalazancius stílusában
6. Dionisio Cueva: Kalazancius és konstitúciója
7. Quirino Santoloci: Kalazanci Szent József – A piarista rend alapítója
8. Piarista hivatásgondozási direktórium
9. A piaristák folyamatos képzésének direktóriuma
10. Kalazanci Szent József lelkiisége és pedagógiája
11. Gyakorlati útmutató a helyi káptalanhoz
12. Giovanni Ausenda: A piarista rend története
13. A szerzetes és a világi piarista identitásának tisztázása
14. Krisztusba öltözöttek
15. Világi piaristák [megjelenés előtt]
16. Káptalani direktórium és útmutató
17. A 46. egyetemes káptalan dokumentumai
18. Dionisio Cueva: Boldog Celestina Donati
19. Ruppert József: A piarista diák Rómában
20. Angel Ruiz Isla: Piarista egyházi közösségek
21. Miguel A. Asiain: Piarista istentapasztalat
22. José Pascual Burgués: Piarista közösségi élet

Piarista Rend Generálisi Kongregációja

A PIARISTA SZERZETES KÉPZÉSE ÉS TANULMÁNYAI

A KEZDETI KÉPZÉS DIREKTÓRIUMA
(FEDE)

Piarista Rend Magyar Tartománya
Budapest
2016

A FORDÍTÁS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ KIADÁS:
Formación y estudios del escolapio (FEDE)
Ediciones Calasancias, Madrid - Roma, 2015.
Colección Cuadernos 56.

FORDÍTOTTA:
TÓZSÉR ENDRE SP

Megjelent a Piarista Rend Magyar Tartománya főnökének
engedélyével.

© Publicaciones ICCE, Madrid, 2015
Hungarian translation © Tózsér Endre SP, 2016

Tartalom

A DOKUMENTUM BEMUTATÁSA	9
BEVEZETÉS	13
A képzés (<i>Ratio formationis</i>).	19
I. A PIARISTA HIVATÁS ÉS A KÉPZÉS	20
II. A KÉPZÉSI FOLYAMAT.	27
III. A PIARISTA KÉPZÉS SZAKASZAI	28
Prenoviciátus	29
Noviciátus	31
Studentátus	32
IV. A PIARISTA KÉPZÉS NÉGY DIMENZIÓJA A KEZDETI KÉPZÉS EGÉSZÉBEN	38
V. A PIARISTA KÉPZÉS NÉGY DIMENZIÓJA A HÁROM KÉPZÉSI SZAKASZRA LEBONTVA	40
Prenoviciátus	40
Noviciátus	41
Studentátus: első időszak	41
Studentátus: második időszak	42
VI. JELENTŐS MÉRFÖLDKÖVEK A KÉPZÉSI FOLYAMATBAN	44
VII. A PIARISTA KÉPZÉS FOLYAMATÁNAK KÖZÖS VALÓSÁGAI.	49
Cselekvő alanyok	49
Területek	54
Eszközök és stratégiák	58
Kritériumok	59
VIII. A KÉPZÉSI STÍLUSOK EGYSÉGE ÉS SOKFÉLESÉGE.	60
A tanulmányok (<i>Ratio studiorum</i>).	61
I. TANULMÁNYOK A PIARISTA KÉPZÉS SORÁN	62
II. A NOVICIÁTUST MEGELŐZŐ TANULMÁNYOK.	66

III. FILOZÓFIAI ÉS TEOLÓGIAI TANULMÁNYOK	68
IV. A FILOZÓFIAI ÉS TEOLÓGIAI TANULMÁNYOK SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE (ORGANOGRAMJA)	71
V. A SZENT RENDEK FELVÉTELÉRE NEM KÉSZÜLŐK TEOLÓGIAI TANULMÁNYAI	72
VI. A SAJÁTOS PIARISTA SZOLGÁLATRA FELKÉSZÍTŐ TANULMÁNYOK	73
VII. TANULMÁNYI KÖZPONTOK	74
VIII. ÉGYÉB TANULMÁNYOK	75
IX. A NÖVENDÉKNEVELŐK KÉPZÉSE.	77
X. ZÁRÓ MEGFONTOLÁS A TANULÁSRÓL	79
A DIREKTÓRIUM ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK. .	80
BEFEJEZÉS	83
I. MELLÉKLET: AZ EGYHÁZI TANÍTÓHIVATAL MEGNYILATKOZÁSAI A PAP- ÉS SZERZETESKÉPZÉSÉRŐL	84
II. MELLÉKLET: A PIARISTA SZERZETES KÉPZÉSÉNEK TÉMÁJA A KONSTITÚCIÓBAN ÉS A REGULÁKBAN.	87
Rövidítések	87
Hivatásgondozás [KK 6-7]	87
A növendékházak és növendéknevelők [KK 8-17; K 108-109]	88
A noviciátust megelőző időszak [KK 8-17; K 108-109] .	88
Noviciátus [KK 7, 18-32; K 110-113]	88
Studentátus [KK 203-211; K 114-118]	90
Folyamatos képzés [K 120-121]	91
III. MELLÉKLET: FORRÁSOK	92
IV. MELLÉKLET: A PIARISTA SZERZETES KÖRÜLÍRÁSA (A KEZDETI KÉPZÉS SZÁMÁRA)	98
Bevezetés	98
Megszenteltség	99
Közösség [comunión]	100
Küldetés	102
Lényegi emberi alapok	103

V. MELLÉKLET: MEGKÜLÖNBÖZTETÉSI KRITÉRIUMOK

A KEZDETI KÉPZÉSBEN105
Prenoviciátus	105
Emberi dimenzió105
Keresztény dimenzió108
Szerzetesi dimenzió.109
Kalazanciusi dimenzió111
Noviciátus	113
Emberi dimenzió113
Keresztény-spirituális dimenzió.115
A megszentelt és kalazanciusi apostoli élet dimenziója .	116
Kalazanciusi dimenzió118
Studentátus	119
Emberi dimenzió119
Keresztény dimenzió123
A megszentelt élet dimenziója.126
Kalazanciusi dimenzió130
Stratégiák az egyes dimenziók kritériumainak előmozdítására	133
Emberi dimenzió134
Spirituális dimenzió135
A megszentelt élet dimenziója.136
Kalazanciusi dimenzió138

A DOKUMENTUM BEMUTATÁSA

Ezt a direktóriumot – *A piarista szerzetes képzése és tanulmányai (FEDE)* – a Piarista Rend 47. egyetemes káptalanja fogadta el véglegesen, amelyet Esztergomban (Magyarországon) tartottunk 2015 júliusában.

Nagyfontosságú dokumentumról van szó, amelyet „kipróbálásra” már a 2009-es egyetemes káptalan jóváhagyott, és amelyet – a hatéves időszak alatti kellő átdolgozás után – új szövegével tanulmányozásra és jóváhagyásra bemutatnak a 2015-ös egyetemes káptalannak. E hosszú és végigtárgyalt időszak után az egyetemes káptalantól kapott felhatalmazásával élve a Generálisi Kongregáció véglegesen jóváhagyja és bemutatja a direktóriumot a Piarista Rendnek, hogy megfelelően bevezessék és alkalmazzák minden területi egységben.

A direktórium három világosan elkülönülő részből áll: a szoros értelemben vett képzés, avagy *Ratio formationis*, a tanulmányok, avagy a *Ratio studiorum*, és a *növendéknevelők képzéséről* szóló rész. Mellékleteket is közzéteszünk, amelyek közül különösen fontos a negyedik és ötödik melléklet, az egyik *a piarista szerzetes körülírása*, a másik *a megkülönböztetési kritériumok* a kezdeti képzésben, mindkettő a kezdeti képzésért felelős generálisi titkárság hatéves intenzív munkájának gyümölcse.

Ezzel a direktóriummal a rend szeretne előrelépni azoknak a képzéssel kapcsolatos feladatoknak a megvalósítása terén, amelyeket az egyetemes káptalan jóváhagyott, és amelyeket a rendi élet második kulcstémájának szövege foglal össze: „*Biztosítani kell, hogy növekedjen a színvonal és a közösség (kommunio) kezdeti képzésünkben.*” Előre fogunk lépni ezen a téren, ha ezt a direktóriumot jól megértjük, tanulmányozzuk és alkalmazzuk az egész rendben.

Érdemes felidézni azt a hét nagy célkitűzést, amelyet a 47. egyetemes káptalan jóváhagyott, hogy a kezdeti képzés ügyét előrevigyük. Olvasni ezeket és dolgozni rajtuk a FEDE fényében, valamint tanulmányozni a FEDE-t ezen célkitűzések szemszögéből szép munka lesz a rend összes növendéknevelőjének és mindazoknak, akik piarista szerzetesnek készülnek. Célkitűzéseink a következők:

1. Nagyobb fontosságot kell tulajdonítanunk a növendékek megfelelő személyes kísérésének, ösztönöznünk kell ezt a rendkívül fontos dinamikát minden képzési házban, és biztosítanunk kell a növendéknevelők felkészítését, hogy ezt a feladatot jól el tudják látni.
2. Folytatni és erősíteni kell a növendéknevelők képzési folyamatait.
3. Gondoskodni kell a növendéknevelők csapatának működéséről minden rendtartományban, és el kell érni, hogy mindegyik egyértelmű és kiértékelhető projekttel dolgozzon.
4. El kell érni, hogy valamennyi rendtartomány kidolgozza saját szabályzatát a kezdeti képzésre, hogy, amennyiben megfelelő, a Generálsi Kongregáció jóváhagyja.
5. Olyan képzési közösségek irányába kell haladni, amennyire lehetséges, amelyekben nagyobb az összetartás, és amelyek jobban azonosulnak a provincia által rájuk bízott feladattal.
6. Elő kell segíteni, hogy a fiatal piaristák kellőképpen megismerkedjenek a megosztott küldetés és a karizmatikus integráció dinamikáival, amelyeket a rend előmozdít.
7. Továbbra is segíteni kell a rendtartományok közötti együttműködést a kezdeti képzés területén, beleértve – ha jónak látják – a tartományok közös növendékházait is.

Ez a *piarista szerzetes képzéséről* szóló direktórium nagyon értékes. Nem egy „újabb dokumentum a sok közül”, hanem egy rendkívül fontos és értékes szöveg, mert megfogalmazza azt, amit a rend azoknak a fiataloknak kínál, akiket hív az Úr, és akik nagylelkűen elfogadják a piarista szerzetesi és papi hivatást. Az a feladatunk, hogy teljesen életre váltsuk ezt a direktóriumot, hogy meg hozza a gyümölcsöket, amelyekről álmodunk, amelyeket a gyerekek és a fiatalok, főképp a leg-

szegényebbek remélnek, és amelyekre leginkább szükségük van: hiteles piaristákra, akiknek mély istentapasztalata van, akik igazán, szívük mélyéből vágynak a közösségi életre, akik önzetlenül a küldetésnek szentelik magukat, és akik képesek egyensúlyban megélni hivatásunk különböző dimenzióit.

Köszönetet mondunk a növendéknevelőknek önzetlenségükért és odaadásukért, ami világos kifejezése a Kalazancius és a *piarista küldetés* iránti szeretetüknek, és arra hívunk minden képzési folyamatban lévő személyt, hogy hitelesen, áttetszően, odaadóan és örömben éljen. A Piarista Rend mindnyájukat arra hív, hogy életeteket Jézus Krisztusba és az ő evangéliumi javaslatába gyökereztesse, és ebből a középpontból kiindulva növekedjétek a szenvedélyes szeretetben a piarista küldetés iránt, valamint azok iránt, akiket Jézus különlegesen szeretett, Kalazancius pedig gyermekeiként fogadott: a szegények, az alázatosak és egyszerűek iránt. Azt kívánjuk, hogy intenzíven éljétek meg életeteknek ezt a szakaszát, testvéri és egymásért felelősséget vállaló közösségekben, növekedve a Piarista Rendhez tartozásban és a mellette való elköteleződésben, nyitottan és felvállalva a rend javaslatait. Reméljük, hogy képzésetek során felfedezitek mindazt, ami lehetővé tette Kalazancius hivatását, és hogy hozzá hasonlóan hűségesek lesztek a meghívásokban kapott ajándékhoz. Arra hívunk titeket, hogy a jelent nap mint nap megélve készüljétek a jövőre, hogy együtt építsétek összes piarista rendtársaitokkal azt a Piarista Rendet, amelyről Kalazancius álmodott, és amelyre az egyháznak ma szüksége van.

Egy direktórium valamennyiünk elköteleződését igényli, akik a Piarista Rendet alkotjuk, mert azokat a célokat, amelyeket a fiatalok elé tűzünk, mindannyiunknak meg kell élnünk, valamennyi közösségben és tartományban. Szeretnénk törődni a növendékházak közösségeinek életstílusával, mert szilárdan hiszünk a közösségi életben. Amikor azt javasoljuk a fiataloknak, hogy növekedési folyamatban éljenek, ez mindannyiunkat kötelez, hogy hivatásunkhoz hűen éljünk. Azt mondjuk nekik, hogy a piarista hivatást a maga teljességében éljék meg, egymást pedig arra bátorítjuk, hogy életünkkel tanúsítsuk ennek

lehetségességét. Arra vágyunk, hogy növekedjenek a nyitottságban a rend maga elé kitűzött céljaira, hogy mindnyájan, minden korú és állapotú piaristák azt érezzük, hogy ugyanaz a meghívás von kérdőre minket. A kezdeti képzésnek az a feladata, hogy új életerőt adjon a rendnek, új lehetőségeket nyisson meg előtte, de ez csak akkor lesz lehetséges, ha valamennyien úgy éljük életünket, hogy képesek vagyunk befogadni az ajándékot, amelyet az a sok fiatal jelent, akik a mi hivatásunkat követve szeretnék Istennek szentelni életüket; ha mindannyian az Úr valódi *tanítványai és tanúi* vagyunk.

A Generálisi Kongregáció jóváhagyta a kezdeti képzés direktóriumának szövegét (*A piarista szerzetes képzése és tanulmányai*, FEDE) a 2015. szeptember 17-én Rómában tartott ülésén, és most azzal a vágygal adja át az egész rendnek, hogy hozzájáruljon a Piarista Rend életerősebbé tételéhez, hogy Kalazancius műve mind életben, mind küldetésben fejlődjön a gyerekek és a fiatalok, különösképpen a legszegényebbek javára.

Amikor közzéteszi ezt a direktóriumot, a Generálisi Kongregáció szeretné kifejezni köszönetét Juan Carlos Sevillano atyának, aki a generális atya kezdeti képzésért felelős megbízottja, valamint az általa irányított generálisi titkárságnak a FEDE megfelelő átdolgozása és aktualizálása érdekében az elmúlt hat évben végzett kiváló munkájáért. Köszönjük, az egész rend nevében!

Kérjük menyeyi Atyánkat, hogy áldja meg a közöttünk növekvő fiatalokat, akik a piarista szerzetesi hivatásra kaptak meghívást, Isten dicsőségére és a felebarátaink javára!

Róma, 2015. szeptember 17.

Pedro Aguado generális

Miguel F. Giráldez Európáért felelős asszisztens

Francisco Anaya Amerikáért felelős asszisztens

Pierre Diatta Afrikáért felelős asszisztens

Urbán József Ázsiáért felelős asszisztens

Francesc Mulet generálisi titkár

BEVEZETÉS

1. A 2003-ban tartott 45. egyetemes káptalan rendelkezésének megfelelően a Generálsi Kongregáció mások, elsősorban növendéknevelők együttműködésével elkezdte a 2003–2009-es hatéves időszak kezdetén *A piarista képzés direktórium*a című dokumentum (FES) aktualizálását egy olyan tervvel, amelyet megvitatásra a rend nagyobb előljárói elé tárt a 2005-ben Rómában tartott tanácskozáson. Az új direktórium, *A piarista szerzetes képzése és tanulmányai (FEDE)* az elvégzett munka eredménye.

A rend 46. egyetemes káptalanja, melyet Peralta de la Salban (Spanyolországban) tartottunk 2009 júliusában, *kipróbálásra* hagyta jóvá a kezdeti képzés direktóriumának szövegét. A Generálsi Kongregáció megbízta a kezdeti képzésért felelős generálsi titkárságot a FEDE átnézésével, hogy a végleges jóváhagyásra bemutathassuk a direktórium szövegét a 47. egyetemes káptalannak. *A piarista szerzetes képzése és tanulmányai* című direktórium mostani szövege a 2009–2015-ös hatéves időszak munkájának gyümölcse.

2. Az 1991-es direktórium *aktualizálása* főképp abból állt, hogy hozzáigazítottuk az egyház II. vatikáni zsinat utáni nagyszámú tanítóhivatali megnyilatkozásához, valamint a rend elmúlt tizenöt évének igen intenzív életéhez. Mivel aktualizálásról van szó, az új szöveg általános folyamatosságban van a korábbival, amit rendünk egyházi identitása, az elmúlt évek képzési tapasztalata, valamint annak hasznossága biztosít, hogy a tartalmat a növendékek képzési szükségleteihez igazítsuk.

3. A kezdeti képzés direktóriumára rendünk Konstitúcióján és Reguláin alapszik, ezek meghosszabbításának tekinthető, kiegészül a hivatásgondozás és a folyamatos képzés direktóriumával, amelyekkel egyetlen egységet képez. Figyelembe veszi az egyház szerzetesek és papok képzésére vonatkozó útmutatásait és normáit.

Így – egyházi szellemben – biztosítja a piarista karizmához való hűséget az egész rendben, valamint a képzési folyamatok (közösségi) egységét.

4. E folyamatok életre váltása a következő személyek *feladata*:

- a szerzetességre készülők fiatalok, akik – mivel ők saját képzésük főszereplői, és gyakorolják magukat a rend képzésére vonatkozó javaslataiban – elhivatottnak érzik magukat a piarista életre és küldetésre, szeretnének a rendhez tartozni, a rend pedig elfogadja őket;
- a nagyobb előljárók, akik – másokkal együtt – felelősek a fiatalok hivatásáról való döntésért, a fiatalok felvételéért és a rendbe való fokozatos beépüléséért;
- a képzést végző közösségek mint konkrét helyek, ahol a fiatalok piarista hivatása egyre érettebbé válik, és ahol a rendbe való fokozatos beépülésük megvalósul;
- a képzést végző személyek, akiket a rend megbíz a szerzetességre készülők képzési kísérésével és hivatásuk közvetlen megkülönböztetésével;
- az egyes rendtagok és közösségek mint tanúságtevő referenciapontok és saját folyamatos képzésük cselekvő anyai;
- a rendhez kapcsolódó világiak, mint például a szerzetességre készülők családjai, akik különleges módon bátorítják és fenntartják a hivatásokat, mivel ők is részesei azoknak.

5. A direktórium – a teendőket előtérbe állítva – annak leírása, hogy *mi a piarista képzés: egy személyes és közösségi folyamat*,

amely arra szolgál, hogy valakiből piarista szerzetes váljon, olyan személy, aki rendelkezik a rend saját identitásával, amely Jézus Krisztus példájából és az ő evangéliumából ihletet merítve és az egyház jóváhagyásával életformaként meg van határozva a rend Konstitúciójában.

6. A Piarista Rend történeti tapasztalata - mely alapítójáig, Kalazanci Szent József nyúlik vissza - mindig nyitott saját tagjai képzésének új módjaira és lehetőségeire. Ezek olyan tényezők, amelyek, ha teremtő hűségéből fakadóan és kedvező eredményeket hozva megszilárdulnak, gazdagítják és erősítik a képzési folyamatokat.

Történeti tapasztalatunkból a következőket kell kiemelnünk: *a)* a piarista élet céljára szegezett tekintet, amely közös célja minden megkeresztelt embernek és minden szerzetesnek: a „szeretet tökéletessége”; *b)* a szerzetesi Istennek szenteltség útja, hogy a nevelés szolgálatával elérjük ezt a célt; *c)* annak a belső irányulásnak a felfedezése, amelyet Isten Lelke ébreszt mindenkiben; *d)* saját képességeinknek, valamint helytelen hajlamainknak a felismerése, amelyek „az ember bensőjében rejtőznek, nehéz őket felismerni, még nehezebb megszabadulni tőlük” (Kalazancius 1622-es Konstitúciója, 16.), hogy megelőzzük a rosszat, a jót pedig elősegítsük; *e)* a szükséges ismeretek megszerzése tanulmányok végzésén keresztül.

7. Figyelembe véve az egyház által megfogalmazott képzési irányelveket, valamint mindazt, amit Konstitúciónk és Reguláink a képzésre vonatkozóan mondanak, ez a direktórium a piarista szerzetes személyének *négy dimenziója* alapján épül fel: emberi, keresztény, szerzetesi és kalazanciusi dimenzió. Az *emberi dimenzióhoz* olyan aspektusok tartoznak, mint a személyes identitás kialakítása, a saját testünkkel és nemiségünkkel való kapcsolat, az érzelmi élet, a fizikai és kulturális környezettel való kapcsolat, képesség a csoportos életre. A *keresztény dimenzióhoz* olyan elemek tartoznak, mint Krisztus misztériumának

értelmi és életté váltott ismerete, a keresztyény gyakorlat, a saját hivatás egyháziassága önmagában, valamint a többi egyházi hivatással és szolgálattal való kapcsolatában, a szentségi élet, a karitatív tevékenység, a keresztyény ember egyetemes küldetése. A *szerzetesi dimenzió* felöleli mindazt, ami a szerzetesi megszenteltséghez és annak lelkeségi, közösségi és misszionáriusi tapasztalatához tartozik. Végül a *kalazanciusi dimenzió* a piarista hivatás karizmatikus aspektusait foglalja magában, ilyenek: a Kalazanci Szent Józsefre mint referenciaszemélyre való tekintés, a piarista életmód és küldetés, a szolgálatunknak megfelelő szellemi, lelkipásztori, pedagógiai felkészülés (tanulmányok).

8. A képzés *folyamatszerű*, amelynek megvannak a maga szakaszai és a hozzájuk kapcsolódó céljai. A *személyes fejlődés folyamatát* mindig fontosabbnak kell tartani a többi aspektusnál, mint amilyen a tanrend (curriculum), vagy a képzési szakaszok hosszúsága.

9. Azon túl, hogy folyamatszerű, a kezdeti képzésnek *bevezető, beavató jellege* is van, vagyis fokozatos beépülést jelent a piarista közösségbe a piarista közösség kísérésével és vezetésével. Legközvetlenebb módon mindkettőt a növendéknevelő, a közösség képviselője végzi. Dinamikus szempontból viszont a képzés a másiktól, mindenekelőtt a közösségtől való tanulást jelent, valamint annak készségét, hogy tanuljunk egymástól. A piaristának készülő fiatal – aki kéri, hogy a közösség tagja lehessen –, illetve a közösség között – amely fogadja, kíséri és vezeti őt – a szó teljes értelmében nevelési kapcsolat alakul ki, amelyben mindketten tevékenyen részt vállalnak. Ily módon a képzés egy *teljes körű nevelési folyamat*, amely magatartásformákat, ismereteket, képességeket és készségeket fejleszt ki.

10. A képzés szükséges színvonala – a piaristák létszámának lecsökkenése miatt és az előttünk álló időszakra előretekintve – a növendékházak, főként a noviciátus és a studentátus megfele-

lő megtervezését követeli meg. Ahol szükségesnek látszik, *területi egységek közötti képzési struktúrákat* kell egyre jobban kialakítani, amelyek keretében lehetővé válik, hogy kellő számban legyenek képzési munkára felkészült személyek, hogy képzési csapatot tudjanak alkotni, és megfelelő számú piaristának készülő fiatal legyen együtt, ami gazdagító közösségi életet tesz lehetővé. Ezekhez az előnyökhöz hozzá kell még tenni – a globalizáció mai korában – az egész rendhez tartozás érzésének erősítését, az interkulturális nevelést és a nagyobb mobilitásra való felkészítést. Ez nem zárja ki azoknak a jó lehetőségeknek a keresését, hogy a növendékek fenntartsák a kapcsolatot eredeti területi egységükkel. Ily módon az egyetemesség és az egyéni sokszínűség kedvező integrációját érjük el.

A KÉPZÉS
(Ratio formationis)

I. A PIARISTA HIVATÁS ÉS A KÉPZÉS

11. Hivatásunk az egyházban annak a munkálkodásnak köszönhető, amelyet Isten *Kalazanci Szent József* életében végbevitt, illetve annak a válasznak, amelyet ő Isten hívására adott. Amikor korának történelmi valóságát az evangélium fényében és a Szentlélek vezetésével értelmezte, egzisztenciálisan megértette: Isten arra hívja, hogy a Piarista Rend szolgálatán keresztül egészen neki szentelje önmagát, amint ezt ő maga megfogalmazta: *„Rómában megtaláltam a legjobb módját annak, hogy Istent szolgáljam, mégpedig e kicsinyek segítségével, és ezt a szolgálatot a világ minden kincséért el nem hagynám.”*

12. Ugyanaz a *Szentlélek*, aki Kalazanci Szent Józsefet vezette hivatásának megértésében és abban, hogy megfelelő választ adjra rá, később *más személyeket* is arra indított, hogy azt az életstílust válasszák, amelyet a rend Konstitúciója és Regulái megfogalmaznak, és amelynek számos csodálatra méltó szent élet lett a gyümölcse. Ma is *Isten Lelke vezeti növendékeinket*, hogy alapítónk tapasztalatát követve és az egyház által jóváhagyott piarista szerzetesi életforma szerint teljesen Krisztushoz hasonuljanak.

13. Ily módon az egyházban *ma is megvalósul Jézus hívása* az apostolok felé, illetve azok válasza, amikor mindent elhagynak, hogy kövessék Jézust, aki magához hívja a kicsinyeket, megáldja őket, és példaként állítja őket az Isten országába való bejutásra.

14. A *Szentlélek*, aki működik az egyházban, *minden hívóit vezet* Krisztus testének építésében, és segíti, hogy egy meghatározott

módon hasonuljon Krisztushoz, amelyben megtalálja hivatását és életállapotát, s ezáltal megvalósítsa az Atyaisten egész emberiségre és minden egyes személyre vonatkozó *üdvözítő tervét*.

15. A piarista szerzetesi hivatás arra késztet minket, hogy *a rend tagjaivá* váljunk, elvezet a *közösségben megélt szerzetesi megszenteltségre* és a *Piarista Rend saját szolgálatára*, ahogyan azt Kalazancius akarta és az egyház jóváhagyta.

A piarista szerzetesi életre történő képzés olyan folyamat, amelynek során válaszolunk a *Szentlélek indításaira*, aki vezeti a szerzetességre készülöket. A Lélek működése megmutatkozik abban a mély hajlamban, amely többek között arra készte-ti őket, hogy „Isten anyjának valódi szegényei” legyenek, és hogy az egyszerűekhez hasonlóan imádkozzanak és éljenek, mint „gyermek a gyermekek között”.

16. Következésképpen a képzés magában foglalja a fiatal egyházi identitásunkban való növekedését, valamint annak az *evangéliumi életformának* az elsajátítását, amely sok tekintetben nem felel meg a társadalom kritériumainak, konkrétan azon társadalmi környezet kritériumainak, ahol él. A ma élő emberek között életformánk arra késztet minket, hogy konkrétan megmutassuk a kicsinyek, az egyszerűek, a tisztaszívűek boldogságát, és hogy kovásza legyünk Isten országának, amely már itt van és működik közöttünk.

17. Ez a képzési folyamat *párbeszéd jellegű*: akiket Isten piaristának hív, azokat folyamatosan alakítja és önmagához fordítja, mégpedig annyira, amilyen mértékben hívására válaszolunk. Ez állandó folyamat, amelynek során a Szentlélekkel együttműködünk, aki bennünk munkálkodik, hogy kövessük Jézus Krisztust az evangélium piarista megélése szerint, mi pedig törekszünk arra, hogy kialakítsuk és folyamatosan megerősítsük saját identitásunkat Isten előtt, önmagunk előtt, a közösség

előtt és az egész világ előtt, megvalósítva fokozatosan életegy-
ségünket Krisztusban a Szentlélek által.

18. Hivatásunknak ez az identitása személyes tapasztalat,
amelyet az alábbiakban élünk meg és fejezünk ki:

- lelki élet,
- belső béke,
- bizakodás saját jövőnket illetően,
- képesség szeretni és dolgozni másokkal és másokért,
- teremtő hűség a kalazanciusi karizmához,
- a piarista szolgálat végzése.

Ez a hivatásidentitás életünk minden szakaszában elkísér min-
ket, és integrálnia kell személyiségünk minden aspektusát a
piarista szerzetesi Jézus-követés dinamizmusában.

19. Az így felfogott képzéshez az alábbiak járulnak hozzá:

- szem előtt tartjuk az „új ember” evangéliumi és kalazan-
ciusi modelljét, amelyre az egyháznak és a világnak ma
szüksége van;
- belsőleg magunkévá tesszük azoknak az értékeknek az
összességét, amelyeket életünk teljes és egységes terve-
ként felvállaltunk;
- megismerjük a társadalom drámai nehézségeit és sürgető
szükségleteit, és osztozzunk azokban;
- fogékonnyá tesszük magunkat azon gyermekekre és fia-
talokra, és azokért dolgozunk, akik leginkább szenved-
nek az igazságtalanságoktól és azok következményeitől;
- a képzési folyamatot – az evangéliumra és a kalazanciusi
karizmára vonatkoztatva – a történelmi valóságba ágya-
zott istentapasztalatként éljük meg;
- felkészülünk a ránk bízott küldetésre azáltal, hogy felelő-
sen követjük a fő képzési irányelveket és átadjuk magun-
kat a tanulásnak;

- elsajátítjuk a Konstitúció és a Regulák által javasolt – sajátos, átfogó és egységesítő – piarista élettervet, és azonosulunk vele;
- végigjárjuk a szerzetesi Istennek szenteltség útját, amely megtanít minket a szegény, tiszta és engedelmes Jézus életmódjára, a piarista szolgálat gyakorlásán keresztül;
- felfedezzük azt a belső irányultságot, amelyet a Szentlélek kelt minden piarista szerzetesi hivatást hordozó fiatalban, és nevükön nevezzük azokat a tartalmakat, amelyek az említett irányultságra utalnak;
- gyakoroltatjuk az önismeretet, ami lehetővé teszi, hogy feltárjuk a piaristának készülő fiatal képességeit és a szívében fészkelő „helytelen hajlamait”, amikor tudatos kapcsolatba lép a (személyes, társadalmi, nevelési, egyházi, intézményes, közösségi) valósággal, hogy megtanítsuk neki felismerni és azt választani, ami kimondottan Isten tevékenységére jellemző saját bensőjében, hogy ily módon megelőzze a rosszat és támogassa a jót;
- a szellemi képességeket a Léleekben való élettel összhangban fejlesztjük ki, hogy biztosítsuk a pedagógiai, filozófiai és teológiai ismeretek személyes integrációját;
- ápoljuk a személy képességét értelmének, szabadságának és akaratának használatára, hogy a fiatalok megtanulják reális módon látni bensőjüket, fel tudják ismerni azt, ami megfelel legmélyebb identitásuknak (belső irányultság), és fejlesszék azt a képességüket, hogy szabadon választják, ami a tökéletes szeretet gyakorlására vezeti őket.

20. A piarista hivatást *mai világunkban* kell megélnünk. Korunk történelmi valósága sokkal összetettebb, mint korábban, globalizált világunkban az igazságtalanság korábban nem ismert, intézményesedett formái is kialakultak. Az ágazatokra bomlott fejlődés hatása alatt a gazdagok és a szegények közötti szakadék – legyen szó országokról, térségekről, csoportokról vagy egyénenként – még mélyebbé vált. Ennek következtében *hatalmas tömegek szenvednek éhezéstől*: éheznek az élelemre, az

igazságosságra, a kultúrára, a munkára, a nevelésre, a hitre, más csoportok pedig – belső üresség és Isten hiánya mellett – erőszakot, hátrányos megkülönböztetést szenvednek, elidegenedést tapasztalnak, hiányt emberi és vallási szabadságukban, nélkülözik a családi otthont, és teljesen bizonytalanok az erkölcsi értékek területén.

21. Amikor szemléljük ezt a világot, melynek jelei küldetésre való hívássá változnak, a piaristákban sürgető igény születik: *élnünk és hirdetnünk kell Jézus Krisztus megváltó evangéliumát.* Aztán világosabbá válik számunkra, hogy a nevelési szolgálat a gyermekek és fiatalok evangelizálásának részét képezi, de különösképpen is a szegényekét, akiknek továbbra is kitüntetett helyük van a kalazanciusi iskolában; és hogy a nevelési feladat a személy emberi és keresztény kibontakoztatásában nyeri el teljességét.

22. A piaristák ezt a küldetést egy *szerzetesi közösségből kiindulva* és a *piarista családba integrált világiakkal* közös felelősséget vállalva teljesítik. Az egyház ugyanis erre a közösségre bízta ezt a küldetést. Ez a közösség Kalazancius példáját követve felfedezi annak szükségességét, hogy hallgassa Isten igéjét és mindazt, ami megszólít minket saját életünkben, az eseményekben és a kicsinyekben, hogy folyamatosan Istenhez térjünk, és hogy hűek legyünk Kalazancius prófétai, az egyház szava iránt engedelmes és készséges szerzetesi karizmájához.

23. Küldetését a piarista szerzetes piarista létéből kiindulva valószínűsíti meg. A piarista egyre jobban a *Názáreti Jézus értékeit* éli meg, ahogyan azt Kalazancius tette: egyedül az Atyának élni, igyekezni egyedül neki tetszeni, és meghallani – mély belső csendben – a Szentlélek hangját, s így különlegesen meghitt kapcsolatba kerülni Istennel.

24. A piarista a *szerzetesi fogadalomtétel által válaszol* Krisztus hívására: megszenteltségét közösségben, engedelmesen, sze-

gényen és tisztán éli, a gyermekek és a fiatalok nevelésének és evangelizálásának szolgálatában.

25. A piarista saját életében a *kalazanciusi lelkiségre* helyezi a hangsúlyt. Ez pedig Krisztus-központú és egyházi, Mária-tisztelő és pedagógusi, jelentős szerepet kap benne a megfeszített Krisztus állandó szemlélése, a szentségimádás és az áhítat Isten anyja iránt. A kalazanciusi lelkiség magában foglalja a *pedagógusi erények* nagybecsülését és gyakorlását: mély alázat és egyszerű életvitel, lángoló szeretet és derűs türelem, minden nehézségen felülkerekedő remény és vidámság, a pietás és a szent istenfélelem folyamatos táplálása.

26. A piarista bensőségesen *szereti alapító atyánkat*, személyes karizmáját teremtő hűséggel összehangolja az intézményi karizmával. Kalazanciushoz hasonlóan integrálja személyében szerzetesi, pápi és nevelői voltát mint egyetlen hivatásának egymást kiegészítő aspektusait.

27. A piarista hivatás megkívánja a keresztény-szerzetesi tapasztalatban és a nevelői szolgálatban való *folyamatosan növekedést*. Így élve megerősíti saját személyes hivatását, megosztja azt a piarista családdal és példaképpül szolgál, hogy új hivatások ébredjenek.

28. A képzés megkívánja a piaristától, és attól, aki piarista szeretne lenni, hogy integrálja fokozatosan személyisége *kettős aspektusait* (test – lélek, szexualitás – nőtlenség „Isten országáért”, munka – pihenés, érzelmi vonzódás – cölebsz szeretet, egyén – közösség, imádság – cselekvés, tanulás – belső növekedés, szellemi tevékenység – fizikai munka, szellemi képzés – élettapasztalat, személyes erőfeszítés – a Lélek ajándéka, realizmus – idealizmus, egyediség – egyetemesség, átmenetiség – állandóság, önállóság – engedelmesség, helyhez kötöttség – egyetemes küldetés) a képzési dinamikán keresztül, amely

lehetővé teszi, hogy ezek mindegyikét felismerje, elfogadja és a maga feszültségében felvállalja.

29. A képzés alapvetően *kapcsolatot jelent*: másokkal együtt alakulunk. Ennek érdekében a piarista – állandó képzési magatartásformaként – ápolja az Istennel való kapcsolatot mint transzcendens kapcsolatot, minden hivatás forrását; az önmagával való kapcsolatot, amely hajlandóvá teszi önmaga megismerésére, őszintén megnyílván belső világa előtt; a növendéknevelővel való kapcsolatot, hogy érezze: kap kíséretét, segítséget és szembesítést emberi és lelki fejlődésének személyes folyamatában; a közösségben élő testvérekkel való kapcsolatot, hogy megerősödjön identitásában és a kölcsönös testvéri szeretetben; az őt körülvevő társadalmi valósággal való nevelői kapcsolatot, különösen nevelői és pasztorális szolgálatának területén, amely arra készíti, hogy önzetlenül másoknak (diákoknak, családoknak stb.) szentelje önmagát.

30. A növendékeket be kell vezetni a *piarista világiakkal* való kölcsönös felelősségvállaláson alapuló kapcsolatba, ami azt jelenti, hogy reflektálunk a közös előrehaladásra, lépéseket teszünk a *kommunió kultúrája* felé, amely közös távlatokat nyit a küldetés előtt, a karizma közös megélésére készítet és egyesíti erőinket valamennyiünk saját – szerzetesi és világi – identitásának kölcsönös tiszteletben tartása mellett.

II. A KÉPZÉSI FOLYAMAT

31. A piaristáknak, „az igazság munkatársainak,” akik arra kaptak meghívást, hogy közösségben dolgozzanak, mint „egy gazdag aratást ígérő vetés munkásai”, képzési folyamatuk kezdetén nagy igyekezettel *azonosulniuk kell* a kezdeti képzés *átfogó céljával*:

- válaszolni Isten hívására,
- személyük érettebbé és önállóbbá válásának folyamatában,
- hogy szabadon és hűségben azonosulni tudjanak a Pia-rista Rend élettervével és küldetésével, és azt meg tudják élni a mai egyházban és világban.

III. A PIARISTA KÉPZÉS SZAKASZAI

32. A rend küldetése – személyek és intézmények által – együttműködni abban, hogy a fiatalok *tudatosítsák a hivatás isteni ajándékát*, segíteni őket abban, hogy személyes elképzelésüket Isten tervébe illesszék, és arra hívni őket, hogy hálás és nagylelkű választ adjanak, ajánlják fel magukat eszközként Isten kezébe a Piarista Rend keretében.

Az iránymutatásnak ezt a felelősségét az *egész piarista közösség* magára vállalja, különösen is törődve azokkal, akik a hivatás jeleit mutatják, jóllehet ezt a feladatot ténylegesen az erre kijelölt személyek végzik.

Lehetővé kell tenni a „vándor-növendéknevelők” [formadores itinerantes] jelenlétét – akár a saját területi egységből, akár másiktól valók –, akik kurzusokkal, rekollekciókkal, műhelyfoglalkozásokkal, lelkigyakorlatokkal segítik a képzési folyamatot.

33. Isten Piarista Rendbe hívó szavának elfogadása magában foglalja:

- az állandó keresést;
- hűséget a mindig hű Istenhez;
- a közösségben megvalósuló szolgálat iránti vágyat;
- bátorságot és igyekezetet a kétségeken és félelmeken való felülkerekedéshez (megkülönböztetés);
- fokozatos beilleszkedést a piarista családba a képzés segítségével, a *prenoviciátus*, a *noviciátus* és a *studentátus* szakaszain keresztül.

Ahhoz, hogy a szerzetességre készülő fiatal személyiségének vonásai harmonikusan fejlődjenek, a piarista képzési terv célo-

kat tűz ki minden egyes szakaszban, hozzájuk tartozó indikátorokkal és elérésüket segítő eszközökkel.

34. Az említett *célok*nak – természetüknél fogva – a következő jellemzőkkel kell rendelkezniük:

- fokozatosak a szakaszok során;
- koherensek, egymással összhangban állók;
- az egyes helyzetekhez és az egyénekhez alkalmazottak;
- a piarista képzés egzisztenciális dimenzióit – az emberi, keresztyén, szerzetesi és kalazanciusi dimenziót – egységesítők.

35. A képzési folyamat mindegyik szakaszában jelezzük a piarista képzés *négy dimenzióját* és azok *sajátos céljait*. A szakaszok céljaikkal és dimenzióikkal együtt történő bemutatása azonban konkrétabb alkalmazást kíván, ami már nem része ennek a direktóriumnak, azt a tartományi *tervekre* és a *növendékházak programjára* hagyjuk. „Segítségként” mellékletként közzéteszünk egy-egy összeállítást.

Ez a direktórium a célokról szólva a következő szóhasználatot követi: *átfogó cél*, ha a teljes kezdeti képzésre vonatkozik; *szakasz-cél*, ha a prenoviciátus, a noviciátus és a studentátus (első és második időszak) teljes szakaszára vonatkozik; *sajátos cél*, ha az adott szakasz egyik dimenziójára vonatkozik.

PRENOVICIÁTUS¹

36. A prenoviciátus a piarista szerzetes kezdeti képzésének *első szakasza*. Legalább egy évig tart. Ebben a szakaszban a jelöltek folytathatják tanulmányaikat, összehangolva a piarista képzés-

¹ Kezdeti képzés generálisi titkársága: *Megkülönböztetési kritériumok a jelöltek alkalmasságáról való döntéshez a prenoviciátus szakaszának végén.*

sel. Minden, ami a prenoviciátust megelőzi, a hivatásgondozás körébe tartozik, amelynek saját direktóriumja van a rendben.

37. A prenoviciátus *céljai*: a jelölt hivatásának érettebbé tétele és megerősítése kezdve önmagának és saját életének alapos megismerésével, a pozitív és negatív elemek integrálásával. Jézus Krisztus személyének mélyebb megismerése az ő tanítványaként, aki követi, megismeri, hallgatja őt, vele együtt imádkozik és érte dolgozik. Kalazanci Szent József személyének és művének mélyreható megismerése.

38. A prenoviciátus végére mindegyik jelölt elvégzi *hivatásának kezdeti megkülönböztetését*, saját valóságából kiindulva, a hit fényénél és a piarista élet perspektívájában, egy csoportos, közösségi élettapasztalaton keresztül, hogy a noviciátusra felkészüljön és azt elkezdhesse.

39. A jelöltektől, akik belépnek a prenoviciátusba, a következőket kérjük:

- lelki kiegyensúlyozottság, megkívánt végzettség (tanulmányok);
- a keresztény hivatás kellő megélése;
- kifejezett vágy arra, még ha az nem is feltétlen, hogy piarista szerzetes legyen;
- szándék arra, hogy csoportosan, közösségben éljen, elfogadva, amivel az jár.

40. A *piarista közösség* pedig kötelezi magát arra, hogy

- befogadja őket egy erre a célra kijelölt házba;
- kerek egészként bemutatja nekik az egész kezdeti képzés folyamatát;
- megvalósítja az erre a szakaszra vonatkozó képzési tervet;
- egy tapasztalt szerzetes által biztosítja – személyes és csoportos – kísérésüket hivatásuk megélésében.

41. A jelölt döntése és a szakasz végső értékelése:

- a prenoviciátus idejének végén a jelöltnek írásban kérnie kell felvételét a noviciátusba;
- a képzést végző csoportnak írásban értékelni kell a jelöltet a szakasz céljának fényében, és ha úgy látja jónak, javasolja felvételét a noviciátusba a nagyobb előljárónak.

NOVICIÁTUS²

42. A noviciátus – mint beavatás a szerzetesi életbe a piarista közösségen belül – a hivatásban való érettebbé válás időszak, amelynek során *a személyes döntés kikristályosodik*. Különleges, intenzív és követelményeket támazstó szakasz, de nem szabad elszakítania a külső világtól, hanem segítenie kell egy új életstílust elkezdni.

43. A szakasz *célja*: a noviciátus végére mindegyik novíciusnak sikerül megkülönböztetnie – derús lelki légkörben – a Jézus Krisztus követésére szóló hívást a piarista szerzetesi élet való megtapasztalásán keresztül; ez a hívás pedig arra irányul, hogy személyiségét az evangélium értékeihez és a Konstitúcióban felkínált életterv szerint alakítsa és szabadon vállalja a piarista szerzetesi életet, elköteleződve az első fogadalomtéttel.

44. Ahhoz, hogy valaki a noviciátust elkezdhesse, a következők szükségesek:

- egészség és kánonjogi akadályoktól való mentesség;
- döntés a piarista hivatás mellett, kellő hittapasztalattal;
- képesség a nötlenség, az engedelmesség és a szegénység vállalására, kellő pszichés és érzelmi egyensúllyal;
- képességek a piarista közösségi életre;
- képességek küldetésünk gyakorlására.

² Kezdeti képzés generálisi titkársága: *Megkülönböztetési kritériumok a szerzetességre készülők alkalmasságáról való döntéshez a noviciátus végén.*

45. A piarista közösség pedig kötelezi magát arra, hogy
- örömmel és szívélyesen fogadja a jelölteket;
 - elfogadja őket olyanak, amilyenek, kezdeményezéseikkel és nyugtalanságaikkal, tapasztalataikkal, pozitív tulajdonságaikkal és korlátaikkal;
 - rendelkezésükre bocsát egy alkalmas szerzetest *novíciusmagiszterként*, aki semmi mással, csak ezzel foglalkozik;
 - rendelkezésükre bocsát egy novíciátusnak megfelelő házat és szerzetesek egy csoportját, akikkel közösséget alkotnak;
 - segíti őket, hogy szabad akarattal válaszoljanak Isten meghívására az egyházban;
 - rendelkezésükre bocsát segédeszközöket, hogy jelentős tapasztalatra tehessenek szert a közösségben megélt hitről;
 - nyitott a befogadásra, kész új tagok befogadására a közösségbe;
 - megkülönbözteti a novíciusok hivatását.
46. A novícius döntése és a szakasz végső értékelése:
- A novíciátus kezdetén minden novíciusnak le kell írnia, mit vár ettől a szakasztól.
 - A novíciátus végén a novíciusnak – feltárva indítékait – írásban kérnie kell az egyszerű fogadalmat.
 - A novíciátus végén a képzést végző csoportnak írásban értékelnie kell a novíciust a szakasz céljának fényében, és ha úgy látja jónak, javasolja első fogadalomra bocsátását a nagyobb előljárónak.

STUDENTÁTUS³

47. Studentátuson azt a képzési szakaszt értjük, amelynek során a fogadalmas növendékek, egy kánonjogilag kijelölt növendékházban, igyekeznek hivatásukban egyre érettebbé vál-

³ Kezdeti képzés generálisi titkársága: *Megkülönböztetési kritériumok a piaristának készülőik alkalmasságáról való döntéshez a studentátus végén.*

ni, és elvégzik – főként filozófiai és teológiai – tanulmányaikat. Ez a képzési szakasz *két időszakra* oszlik a végleges elköteleződés vonatkozásában: az *első időszak*, amely távolabb áll az ünnepélyes fogadalomtételtől, és főleg a fogadalmak évenkénti megújítására figyel; a *második időszak*, amely közelebb áll az ünnepélyes fogadalomtételhez, és középpontjában az életre szóló szerzetesi elkötelezettségre való felkészülés áll, amit általában a teológiai tanulmányok kísérik.

48. A studentátus időtartama hat év, amely legfeljebb kilencre *meghosszabbítható*, vagy azért, mert *hasznosnak* látszik ennek az egyszerű fogadalomban töltött időnek a növelése, vagy azért, mert *szükséges* az egyházi tanulmányok befejezéséhez, vagy pedig azért, mert a képzés szokásos curriculumát növendék-házon kívüli különleges tapasztalatszerzés szakította félbe. Következésképpen az egyszerű fogadalmas, aki befejezte teológiai tanulmányait, továbbra is a kezdeti képzés folyamatában marad.

49. Curriculumhoz tartozó tapasztalatszerzés a *studentátus házán kívül*: az egyszerű fogadalmas évek során a növendék legalább egy évet eltölthet a sajátjától eltérő közösségben, hogy a piarista életet és szolgálatot ott is megtapasztalhassa. Ezt a tapasztalatszerzési időszakot lehet a teológiai tanulmányok első éve után, vagyis a studentátus szakaszának felére tenni, vagy pedig az ünnepélyes fogadalomtétel elé, miután teológiai tanulmányait befejezte. A nagyobb előljáró – a növendéknevelőkkel és a fogadalmas szerzetessel – fogalmazza meg a tapasztalatszerzés tervét. A tapasztalatszerzés ideje alatt is a fogadalmas szerzetest kísérni kell, a végén pedig ki kell értékelni ezt az időszakot. A tapasztalatszerzés tehát a piarista képzés curriculumának részét képezi.

50. A studentátus képzési idejét közösségben eltöltött, *személyre szabott fejlődési útként* kell kialakítani, amelynek a képzési fo-

lyamatában minden időszaknak és minden kurzusnak egyfajta identitása van, amelyet meghatároznak

- az *ünnepélyes fogadalom* és a *felszentelés* felé vezető út elért mérföldkövei;
- a folytatott tanulmányok;
- a szolgálatok, amelyekre készülnek, és amelyeket megkapnak;
- a fogadalmak évenkénti megújítása.

51. A studentátus ideje alatt mindenkinek részesülnie kell életünkkel és szolgálatunkkal összhangban álló, képzést szolgáló *tapasztalatszerzésekben*, a szünidőben intenzívebbekben, és ezeknek a tapasztalatszerzéseknek jelentőségteljesnek kell lenniük a növendékek élete szempontjából. Ezeket programszerűen előre meg kell tervezni, utána pedig ki kell értékelni.

52. *Csak különleges esetben* kerülhet arra sor, hogy egy növendék a képzés időtartama alatt saját növendékházán és a rendes képzési folyamaton kívül éljen, akár tanulmányai, akár munkatapasztalat, akár egyéb ok miatt. Ez csak a generális atya engedélyével lehetséges.

Ezekben az esetekben, a ház elöljárójának engedelmességgel, a növendéknek úgy kell megszerveznie életét és munkáját, ahogy azt nagyobb elöljárója megszabta, akinek rá kell bíznia egy szerzetesre, aki növendéknevelőként kíséri majd.

53. A studentátus *első időszakának* célja: az első időszak végére mindegyik növendéknek érettebbnek kell lennie piarista hivatásban, fejlesztve személyes adottságait a tanulmányokon és az erre az időszakra jellemző vallási, pedagógiai és kulturális tapasztalatokon keresztül, és teljes körűen, örömtelien megtapasztalva a piarista életmódot.

54. A növendéktől a studentátusnak ebben az időszakában a következőket követeljük meg:

- kezdetlegesen minden dimenziójában integrált személyiség, amely lehetővé teszi számára, hogy teljes körűen és kielégítő módon megtapasztalja a fogadalmas életmódot, és hogy növekedjen benne;
- szakmai képzés megszerzése módszeres tanulás által, mint a lelkipásztori és nevelői munkára való felelős felkészülés;
- növekedés a lelki életben, pozitív hozzáállással használva a lelki növekedést segítő eszközöket.

55. A *piarista* közösség pedig kötelezi magát arra, hogy

- kíséri a növendéket, hogy hivatásában növekedjen és megkülönböztetéssel döntést tudjon hozni hivatásáról;
- megteremti a megkívánt képzés feltételeit és felkínálja a hozzá szükséges eszközöket;
- biztosítja a növendékek kísérését és vezetését egy szerzetes mint *magiszter*, valamint egy alkalmas csoport által, egyrészt, hogy a növendékekkel közösségben éljenek, másrészt, hogy fejlődésükben segítsék őket;
- lehetővé teszi a növendékeknek, hogy a legmegfelelőbb *tanulmányi központokba* járjanak.

56. A növendéknevelőktől és a növendékektől a rend megköveteli, hogy

- együtt járják a szerzetesi élet útját, kölcsönösen elfogadják a különbözőségeket és a közösségi döntések felelős meghozatalában játszott eltérő szerepeket;
- a felelősségteljes munkát és tanulást;
- a személyes és a közösségi terv kidolgozását;
- a részvételt – a maguk szintjén – a rend és a tartomány (területi egység) életében.

57. A növendék döntése és az időszak értékelése:

- Minden év végén a növendéknek – feltárva indítékait – írásban kérni kell a fogadalomújítást.

- Az év végén a képzést végző csoportnak írásban értékelnie kell a növendéket a szakasz céljának fényében, és ha úgy látja jónak, javasolja a fogadalomújításra bocsátását.
- A növendék megkapja a *keresztény nevelés*, valamint a *szegény gyermekekkel való törődés* elismert szolgálatát.
- Az időszak végén értékeljék ki, célravezető-e, hogy átlépjen a studentátus második időszakába.

58. A studentátus *második időszakának* célja: a második időszak végére mindegyik növendéknek el kell jutni a felnőtt személy érettségére, aki integrálta a képzés során szóba kerülő dimenziókat és személyiségében mint piarista megszilárdult. Ezt a célt a képzés olyan eszközei által éri el, mint a tanulmányok, az imádság és a megkülönböztetés, az erre a képzési időszakra jellemző teológiahallgatói, apostoli, nevelői és pasztorális tapasztalatok, s mindez arra szolgál, hogy életének végérvényes irányt tudjon adni az ünnepélyes fogadalomtétellel, vagy ha arról van szó, a diakónussá és pappá szentelődéssel.

59. A növendéktől a studentátusnak ebben az időszakában a következőket követeljük meg:

- minden dimenzióját tekintve elégségesen felépített személyiség, amely lehetővé teszi számára, hogy felelősen és elkötelezetten felkészüljön a piarista étellel járó végleges döntésekre;
- teológiai és pasztorális képesítés megszerzése módszeres tanulás által mint a lelkipásztori és nevelői szolgálatra való komoly felkészülés.

60. A *piarista közösség* pedig kötelezi magát arra, hogy

- továbbra is megfelelő kíséretet biztosít a növendéknek, hogy hivatásában növekedjen és megkülönböztetéssel döntést tudjon hozni hivatásáról;
- megteremti a feltételeket a növendékek kezdeti képzésének lezárásához;

- kiválasztja a teológiai tanulmányaiknak megfelelő *teológiai központokat*;
- felkínál egy olyan képzési közösséget, amely különösen is megfelel a növendékek pszichés és lelki érettségi szintjének, tanulmányaiknak és szerzetesi elkötelezettségüknek;
- a növendékekkel együtt imádságosan mérlegeli a felszentelt szolgálat melletti döntést.

61. A növendéknevelőktől és a növendékektől ebben az időszakban a rend megkívánja

- hogy olyan közösségi légkört teremtsenek, amelyben lehetőség nyílik a szolgálaton alapuló személyes kapcsolatokra, a testvéri figyelmeztetés gyakorlására, valamint a személyes és a közösségi megkülönböztetésre;
- a teológiai tanulmányok felelős végzését;
- a személyes és a közösségi terv kidolgozását;
- saját szintjüknek megfelelő részvételt a szolgálatok, elsősorban piarista szolgálatok gyakorlásában;
- mély és érett lelki életet.

62. A növendék döntése és a kiértékelés:

- Minden év végén a növendéknek – feltárva indítékait – írásban kérni kell a fogadalomújítást.
- Kellő időben írásban kérnie kell a *felolvasói* és *akolitusi* szolgálatot.
- Minden év végén a képzést végző csoportnak írásban értékelnie kell a növendéket a studentátus második időszakához tartozó cél fényében, és ha úgy látja jónak, javasolja a fogadalomújításra bocsátását, illetve ha már alkalmas arra, javasolja átlépését az *ünnepélyes fogadalomra* való különleges felkészülésre.
- Azt is meg kell állapítani, hogy a növendék elérte-e a személyes szabadság és érettség elegendő fokát ahhoz, hogy életre szóló elkötelezettséget vállaljon az *ünnepélyes fogadalomtétellel*, illetve a *diakónus- és papszenteléssel*.

IV. A PIARISTA KÉPZÉS NÉGY DIMENZIÓJA A KEZDETI KÉPZÉS EGÉSZÉBEN

63. Annak érdekében, hogy a szerzetesnek készülõ fiatal személyének és piaristaságának *minden aspektusában harmonikusan fejlõdjön*, minden képzési szakaszban törõdni kell a képzés emberi, keresztény, szerzetesi és kalazanciusi dimenziójával. Mindegyik dimenzió beépül a következõbe, végén a kalazanciusi, avagy karizmatikus dimenzióba mint egységsítõ és integráló tényezõbe. A fiatal a lehetõ legegységesebb módon éli meg és bontakoztatja ki a piarista képzés négy dimenzióját, követve a Szentlélek indításait, törekedve önmaga megismerésére, igénybe véve nevelõinek segítségét, Krisztuskövetésében pedig Kalazanci Szent Józsefet tartva élõ példaképének.

64. Az *emberi dimenzió* sajátos célja: a kezdeti képzés végére minden növendéknek fokozatosan el kell érnie, hogy rendelkezzen: szilárd személyiséggel, pszichés érettséggel, egészséges kapcsolatteremtõ képességgel, kipróbált megkülönböztetési képességgel és megfelelõ kulturális felkészültséggel, az ehhez a dimenzióhoz kapcsolódó képzési tartalmak értelmi, magatartásbeli és érzelmi elsajátítása által, szert téve ezáltal a megkívánt alkalmasságra.

65. A *keresztény dimenzió* sajátos célja: a kezdeti képzés végére minden növendéknek kellõképpen előre kell haladnia személye átalakulásának folyamatában Jézus képére, a Szentlélek mûködése által, Mária oltalma alatt, a növendéknevelõ vezetésével és saját erõfeszítésével, az ehhez a dimenzióhoz kapcsol-

lódó képzési tartalmak megvalósítása által, szert téve ezáltal a megkívánt keresztény érettségre.

66. A *szerzetesi dimenzió* sajátos célja: a kezdeti képzés végére a növendék határozottan elfogadja a szerzetesi életben megvalósuló Jézus-követést, amelyet a szerzetesi fogadalmak általi sajátos Istennek szenteltséggel fejez ki és valósít meg, közösségben él meg, a piarista küldetés felé fordulva, az ehhez a dimenzióhoz kapcsolódó képzési tartalmak megvalósítása által, szert téve ezáltal a megkívánt szerzetesi érettségre.

67. A *kalazanciusi dimenzió* sajátos célja: a kezdeti képzés végére a növendéknek élete részévé kell tennie a Konstitúcióban megfogalmazott *piarista élettervet*, megvilágosítva Kalazancius tapasztalatától, a Piarista Rend közösségében, azonosulva az egyház által a Piarista Rendre bízott küldetéssel, az ehhez a dimenzióhoz kapcsolódó képzési tartalmak megvalósítása által, szert téve ezáltal a megkívánt kalazanciusi érettségre.

V. A PIARISTA KÉPZÉS NÉGY DIMENZIÓJA A HÁROM KÉPZÉSI SZAKASZRA LEBONTVA

PRENOVICIÁTUS

68. Az *emberi dimenzió* sajátos célja: folytatni kell a hivatástisztázást, a jelöltnek egyre mélyebben meg kell ismernie saját személyét és történetét, hogy indítékait tudatosítsa és azokon dolgozzon, hasonlóképpen integrálnia kell a szükséges magatartásformákat és szokásokat, hogy megtanuljon testvéri közösségben élni és csapatban dolgozni.

69. A *keresztény dimenzió* sajátos célja: tisztázni kell a keresztény élet értelmét, a hit átfogó és lényegre törő áttekintésével, Jézus Krisztus személyére összpontosítva, hogy a jelölt egyre mélyebben belépjen a hit területére és személyes kapcsolatot ápoljon az Úrral.

70. A *szerzetesi dimenzió* sajátos célja: világossá kell tenni a jelölt számára a szerzetesi élet jelentését, egyre jobban fel kell fedeznie annak értelmét és értékét az egyházban és a világban, hogy elfogadja a meghívást rá.

71. A *kalazanciusi dimenzió* sajátos célja: tisztázni kell a jelölt Kalazanci Szent Józsefre és a Piarista Rendre vonatkozó ismereteit, elégséges és vonzó tájékoztatást nyújtva róluk, elősegítve, hogy a jelölt a piarista noviciátusba kívánjon lépni.

NOVICIÁTUS

72. Az *emberi dimenzió* sajátos célja: el kell kezdeni a személyiség minden oldalát kiegyensúlyozott szintézisbe hozó folyamatot, amelyet a piarista közösségi környezetben kell megvalósítani, hogy a novícius tapasztalatot szerezhessen személyes erősségeiről, adottságairól, és képességéről a csoportban, közösségben való életre.

73. A *keresztény dimenzió* sajátos célja: mélyebb tapasztalatot kell szerezni a keresztény hitről, azt kegyelmi ajándékként, ugyanakkor aszketikus erőfeszítést igénylő hivatásként kell megélni, hogy egyre jobban kialakuljon az új ember Jézus Krisztusban, a Szentlélek működése és Szűz Mária közbenjárása révén.

74. A *szerzetesi dimenzió* sajátos célja: valóságosan meg kell tapasztalni a piarista szerzetesi életet, annak alapvető elemeivel belsőleg azonosulni kell, hogy a novícius Mária anyai segítségével felkészüljön önmaga Istennek szentelésére a fogadalomtétel által.

75. A *kalazanciusi dimenzió* sajátos célja: a novíciusnak életét megszólítóan fel kell fedeznie Kalazancius lelki fejlődésének útját, a Konstitúcióban megfogalmazott élettervet és a Piarista Rend mai valóságát, olvasmányokon és munkákon, személyes kapcsolatokon, a közösségek és intézmények stb. megismerésén keresztül, hogy ezeket nagyra értékelje és sajátjának érezze.

STUDENTÁTUS: ELSŐ IDŐSZAK

76. Az *emberi dimenzió* sajátos célja: meg kell erősíteni a személyes fejlődés folyamatát egyházi és kulturális szempontból nyitott környezetben, a saját érzelmi és személyes érettebbé váláson keresztül, a személyes terv megvalósítása és a tanulmányok elvégzése által, hogy a növendék önmagát megvalósítottnak érezze a piarista közösségben.

77. A *keresztény dimenzió* sajátos célja: a növendéknek mint egyénnek előre kell haladnia az evangélium szellemében a piarista közösségben, a Jézus Krisztusba vetett hit megtapasztalásával, az evangéliumi értékekkel és piarista lelkiségű úton járva, hogy egyre jobban kialakuljon új személyisége, amely tükrözi keresztény voltát.

78. A *szerzetesi dimenzió* sajátos célja: a növendéknek előre kell haladnia az evangéliumi tanítványság hű megélésében és a szerzetesi megszenteltség mindennapi, örömteli vállalásában, elfogadva azt is, amit a Krisztus iránti szeretetből fakadó lemondás (aszkezis) magában foglal. Így megszilárdítja a szerzetesi életről szerzett tapasztalatát, sajátos lelkiségét és küldetését, hogy teljesebben azonosuljon a piarista hivatással.

79. A *kalazanciusi dimenzió* sajátos célja: a növendék – életében is tükröződően – tegye egyre mélyebben magáévá a piarista élettervet, amelyet a Konstitúció és a Regulák, a Piarista Rend történelme és mai valósága tartalmaznak, Kalazancius művével kapcsolatos olvasmányok és írásbeli dolgozatok, személyes kapcsolatok, közösségek és intézmények megismerése, pasztorális és nevelői tapasztalatok stb. segítségével, hogy a növendék ezeket nagyra értékelje és sajátjaként elfogadja.

STUDENTÁTUS: MÁSODIK IDŐSZAK

80. Az *emberi dimenzió* sajátos célja: a növendéknek el kell érnie a felnőttkor első érettségét, a személyes kiegyensúlyozottság fejlesztése, az együttélés és a szolgálat képessége, valamint a személyes szokások koherenciája által, hogy életre szóló szilárd és végleges döntést tudjon hozni.

81. A *keresztény dimenzió* sajátos célja: a növendéknek nagyon alaposan és mélyen meg kell ismernie a keresztény misztériu-

mot, a biblikus és teológiai tanulmányokon keresztül, hogy azt teljesebben és egész életét átjáróan élje meg.

82. A *szerzetesi dimenzió* sajátos célja: a növendéknek érettebbé kell válnia az apostoli szerzetesélet harmonikus és egységes megtapasztalásában, szerzetességébe integrálnia kell a piarista életmódot, a szolgálati tevékenységet és az egyházhoz tartozást, hogy felkészüljön önmaga végleges Istennek szentelésére, az ünnepélyes fogadalomtételre.

83. A *kalazanciusi dimenzió* sajátos célja: a növendéknek – életében is tükröződően – mélyebben meg kell ismernie Kalazancius életművét, sajátos szolgálatunk értelmét, amelyet a Konstitúció és a Regulák, a Piarista Rend történelme, jelene és jövőtervei tartalmaznak, gyakorlati tapasztalatszerzések, olvasmányok és írásbeli dolgozatok, személyes találkozások, közösségek és intézmények megismerése stb. segítségével, hogy a növendék ezeket nagyra értékelje és sajátjaként elfogadja.

VI. JELENTŐS MÉRFÖLDKÖVEK A KÉPZÉSI FOLYAMATBAN

84. A piarista szerzetes képzési folyamatában jelentős mérföldköveket jelentenek: *a fogadalmak évenkénti megújítása, a szolgálatok felvétele, az ünnepélyes fogadalomtétel és a szentelések.* Noha ezen események nem mindegyike történik a studentátus időszakában, mint például az ünnepélyes fogadalom vagy a szentelések, célszerűnek látszik itt, a studentátus szakaszáról szóló részben kifejezteni jelentésüket, fontosságukat és a rájuk való felkészülést.

85. A növendékek az egyszerű fogadalomtételt követően, melyet évente megújítanak, a rendtől és az egyháztól lépcsőzetesen különböző szolgálatokat kapnak, amelyeknek végzéséhez szentségi felszenteltség nem, de *kalazanciusi és egyházi küldetés* szükséges. A szertartások, melyekben felavatják a növendékeket ezekre a szolgálatokra, kijelölik a képzési folyamat szakaszait, és kifejezik fokozatos személyes fejlődésüket, valamint elkötelezettségüket a rend és az egyház küldetése mellett, egészen az ünnepélyes fogadalomtétel, illetve adott esetben a diakónus-sá vagy pappá szentelődés végleges elköteleződéséig.

86. A studentátus első időszakában a növendékek megkapják a rend által *elismert szolgálatokat*: a „keresztény nevelés” szolgálatát és a „szegény gyermekekkel való törődés” szolgálatát.

Ezeket a belső szolgálatokat közösségi ima keretében kapják meg, amelyet a nagyobb előljáró vagy megbízottja vezet: az

előbbi szolgálatot az egyszerű fogadalomtétel utáni első év után, a másodikat pedig a studentátus első időszakának lezárása előtt.

87. A studentátus második időszakában a növendékeket fel kell avatni az egyház által *létesített szolgálatokra*: a *felolvasói* és az *akolitusi* szolgálatra. Ezeket az egyházi szolgálatokat liturgikus szertartás keretében kapják meg, az egyház közös szertartásrendje (rituáléja) szerint. A szertartást a püspök vagy a nagyobb előljáró vezesse. Célszerű, hogy a növendékek az ünnepélyes fogadalomtétel előtt legalább egy évvel megkapják ezeket a szolgálatokat.

88. A piarista kezdeti képzés csúcspontját az ünnepélyes fogadalomtétellel, illetve adott esetben az egyházi rend (szerpapság és áldozópapság) felvételével történő elkötelezettség jelenti.

89. A *keresztény nevelés szolgálatának célja*: a növendék legyen elismerve és erősödjön meg keresztény nevelőként, miközben fokozatosan készül a piarista küldetés teljes végzésére; fedezze fel és tapasztalja meg a piarista szolgálatot mint nevelői küldetést, és belsőleg tegye magáévá a Konstitúciót szolgálatunk szemszögéből.

90. A *szegény gyermekek nevelésével való törődés szolgálatának célja*: a növendék legyen elismerve és erősödjön meg a szegény gyermekek szolgájaként Isten népében; fedezze fel és tapasztalja meg a piarista szolgálatot mint a nevelésre (és oktatásra) szoruló gyermekek és fiatalok szolgálatát, és belsőleg tegye magáévá a Konstitúciót a szegények nevelői szolgálatának szemszögéből.

91. A *felolvasói szolgálat célja*: a növendék legyen elismerve és erősödjön meg az ige szolgájaként Isten népének körében, különösen a gyermekek és fiatalok között; fedezze fel a piaris-

tát mint katekétát és az ige tanúját a gyermekek és a fiatalok között, mégpedig jelentőségteljes tapasztalatokon keresztül, és belsőleg tegye magáévá a Konstitúciót az ige és a katekézis szolgálatának szemszögéből.

92. *Az akolitusi szolgálat célja:* a növendék legyen elismerve és erősödjön meg mint szolga az eucharisztia oltáránál, különösen a gyermekek és a fiatalok között; fedezze fel a piaristát mint a lélekben és igazságban történő istentisztelet segítőjét és előmozdítóját, és belsőleg tegye magáévá a Konstitúciót élete – eucharisztiahoz és liturgikus szertartáshoz kapcsolódó – átadásának szemszögéből.

93. *A fogadalmak évenkénti megújítása:* a megszenteltséget a szerzetesi életben – noha kezdettől fogva jelentéséhez tartozik, hogy majd életére szóló, állandó elkötelezettséggé váljon – a szerzetességre készülők ideiglenesen tapasztalják meg, az egyetemes jog és saját jogunk előírásainak megfelelően. Ezért a növendéknek egészen az ünnepélyes, avagy örök fogadalomig évről évre hivatalosan meg kell újítania fogadalmait egy liturgikus szertartás keretében, szertartásrendünket (rituálénkat) követve.

A fogadalmak évenkénti megújításának az a célja, hogy az „egyszerű” fogadalmas – mind a megismerés, mind a tapasztalat szintjén – egyre jobban felvállalja azt, amit a piarista életben megvalósuló szerzetesi megszenteltség magában foglal. Előzetesen minden évben készülnie kell arra, imádsággal és megkülönböztetéssel, hogy újabb lépést tegyen a végleges elköteleződés felé. Felbátorodva a folytatásra, kérnie kell, írásban, a fogalomújítást a nagyobb előljárótól, aki saját jogunk értelmében vagy megengedi, vagy nem.

A fogalomújítás szertartását a növendékház közösségén belül kell végezni, egyszerűen, de úgy, hogy legyen méltósága és súlya.

94. Az ünnepélyes fogadalomtétel: rendünkben az egyszerű fogadalomtétel után hat évvel kerül sor rá. Különleges esetekben elhalasztható legkésőbb az első fogadalomtétel utáni kilencedik évig, a nagyobb előjáró megítélése szerint. Ahhoz, hogy hat évnél hamarabb kerülhessen sor rá, fenntartva az egyetemes jogban előírt három évet, a generálisi atya engedélyre van szükség. Az előírt idő alóli felmentésnek a következő kritériumokat kell figyelembe vennie: *a) különleges, rendkívüli esetek; b) a képzési csoport egyhangú és indokolt szavazata; c) a növendék előrehaladott kora és megfelelő érettsége; d) a növendék már befejezte teológiai tanulmányait vagy ahhoz egészen közel van.*

95. Felkészülés az ünnepélyes fogadalomtételre: a növendéknek mind tanulmányokkal, mind lélekben egy célszerűnek tartott időszakon, *lehetőleg egy éven keresztül* kell készülnie. Ezen felül a növendéknek *egy egyhónapos közvetlen előkészületet* is kell végeznie, amelynek lelkigyakorlatot is magában kell foglalnia. A felkészülés arra szolgál, hogy *a) lélekben* legyen befogadni a Szentlélek ajándékát az ünnepélyes fogadalomtételben, mint Isten anyjának valódi szegénye, az Úr iránti tiszta szeretetből, felebarátaink szolgálatában; *b) belsőleg* tegye magáévá a Konstitúciót, átgondolva annak jelentését, hogy önmagát teljesen és véglegesen Istennek szenteli a Piarista Rendben.

96. A szerpapi szolgálat célja:

- a) azonosulni Krisztussal, Isten szolgájával, a kicsinyek és rászorulóknak szolgálatában;*
- b) konkrét arcot adni az egyház diakóniájának, hogy Krisztus szeretete a keresztény közösség leggyengébb tagjait is elérje, különösen a szegény gyermekeket;*
- c) hivatalosan is szétosztani az ige és az Eucharisztia kenyerét az egyházban.*

97. Az áldozópapi szolgálat célja:

- a) azonosulni a pap Krisztussal, a mester, a pap és pásztor Jézus új jelenléteként a gyermekek és fiatalok között;
- b) gyakorolni az ige, a szentségek, valamint az egyházi közösség vezetésének szolgálatát oktatási intézményeinkben, a bennük végzett nevelői feladat követelményeként (küldetésünk papi jellege);
- c) megkezdeni az egzisztenciális egység megteremtését a piarista szerzetesi megszenteltségünkből fakadó élet és küldetés, valamint a piarista papi szolgálat között.

VII. A PIARISTA KÉPZÉS FOLYAMATÁ- NAK KÖZÖS VALÓSÁGAI

CSELEKVŐ ALANYOK

98. Az *Atya*, a *Fiú* és a *Szentlélek*: ugyanaz az Isten, aki kiválaszt és meghív, az nevel és meg is erősít annak érdekében, hogy isteni terve megvalósuljon a világban, ahogyan azt az üdv-történetben megfigyelhetjük. Azoknak, akik meghallják bensőjükben Isten hangját, aki különleges küldetést bíz rájuk az egyházban, engedniük kell, hogy a Szentlélek átalakítsa őket Jézus, az egyetlen mester ikonjává: szoros egységben kell élniük Jézussal, és egész szívükből szolgálniuk kell őt.

Miközben Isten jeleit fürkészik a történelemben, nagylelkűen engedelmeskedniük kell neki és szolgálniuk kell őt a legkiseb-
bekben, *mint Mária, az Úr szolgálóleánya*. Ő mindig egységben élt fiával, akit gyermekkorában maga nevelt, és részt vállalt az ő világmegváltó művében, életében szüntelenül teljesítve az Atya akaratát. Mária a hűség példája minden hívő számára, tündöklő vezetőnk Jézus követésében, és minden tanítvány lelki anyja. Az ő oltalma alatt alapította Kalazancius a Piarista Rendet, és ezért minden piaristának rá kell bíznia lelki fejlődését. Így készülünk fel arra, hogy Isten anyjának valódi szegényei legyünk, az Úr iránti tiszta szeretetből, ahogyan azt alapító atyánk, Kalazanci Szent József akarta.

99. Vannak olyan *körülmények* is, amelyeket a képzés során figyelembe kell venni, ezek ugyanis az élet valóságához és annak kapcsolati gazdagságához tartoznak:

- a) *A szerzetességre készülő fiatal kapcsolata* saját családjával, a serdülőkkel vagy a vele egykorú fiatalokkal, más intézmények szerzetesjelöltjeivel, a tanulmányi központokban velük együtt tanuló társaikkal, az egész kalazanciusi családdal, valamint a társadalmi és kulturális környezettel.
- b) A növendékek fejlődését befolyásolja a *tömegkommunikációs eszközökkel* való kapcsolatuk is, mert rajtuk keresztül érintkeznek a kulturális környezettel és ezek az eszközök szabadidejük felhasználásában is szerepet játszanak. A mai, általánossá vált körülmények között, amikor könnyen hozzá lehet jutni az új kommunikációs és technikai eszközökhöz (számítógép, internet stb.), és amikor ezek fokozatosan és feltartóztathatatlanul fejlődnek, a piaristának már a kezdeti képzéstől fogva meg kell tanulnia ezeknek az eszközöknek – megszentelt életstílusunknak megfelelő – használatát, és el kell kerülnie a hivatásunkkal bármilyen szempontból összeegyeztethetetlen használatát.
- c) Az egyre csak fejlődő kommunikációs eszközök jelenlegi áradata ma jobban megköveteli, mint valaha, hogy örködjünk személyiségünk fejlődésén, hogy legyen *önmérsékletünk és önuralmunk*. Mindezek a lehetőségek és hatások, amelyek elől már senki sem térhet ki, olyan személyiségeket kívánnak, akik képesek bánni velük és hasznot húzni belőlük. Saját életünk aktív alakítása, a sport, az elmélkedés, jó barátságok kötése és ápolása (kezdve a saját közösségünkön belüliekkel) – mind fontos dolgok. Ugyancsak fontos életünk alakulása szempontjából egyfajta aszkézis és önmagunk korlátozásának képessége is.

100. *A rendi előljárók: a generális atya* saját feladata, hogy előmozdítsa a kalazanciusi karizmához való teremtő hűséget és az intézményi egységet a rend minden növendékházának közösségében, és hogy örködjön a képzési direktórium betartása felett.

A *nagyobb előjáró* a képzési feladat első felelőse. Ezért: kialakítja területi egysége növendékházainak identitását és segíti a területi egységek közös növendékházait, sajátjaiként kezelve őket; felajánl növendéknevelőket területi egysége legalkalmasabb szerzetesei közül, elősegíti és ösztönzi azok előzetes és folyamatos képzését; biztosítja a képzési célok elérését, közösségben a renddel; felügyeli a növendékek kalazanciusi képzését, és kiválasztja a tanulmányi központokat, hogy komoly képzést biztosítson, illetve kritériumokat fogalmaz meg területi egységek közös növendékházai esetében.

A nagyobb előjárónak *saját területi egységében és elsőrendűen* az a feladata – kivéve azt, amit a generális magának tart fenn –, hogy a jelentkezőket felvegye és a növendéknevelőkkel szoros kapcsolatban meghatározza a fiataloknak az egyes képzési szakaszokba való lépését; meg kell látogatnia évente legalább háromszor a noviciátust, és egyszer a studentátust, ahogyan a Regulák azt előírják; be kell kérnie az írásban és meghatározott időközönként küldendő információkat a magisztertől; meg kell erősítenie testvéreit hivatásukban, és különösen azokkal kell törődnie, akik leginkább rászorulnak, valamint felelősen támogatnia kell a növendéknevelők munkáját.

A területi egységek közös növendékházaiban, amelyeket minden nagyobb előjárónak sajátjának kell tekintenie területi egysége számára, azt kell követni, amit a generális által elfogadott szabályzat (statútum) tartalmaz, *mutatis mutandis* alkalmazva az előző bekezdésben leírtakat.

101. *A szerzetesnek készülő fiatal, a növendék:* mivel az a kívánság vezeti, hogy a Piarista Rend tagjává váljon, növekednie kell önmaga megismerésében, főleg a hivatás szempontjából, valamint az alapítónak és a rend karizmájának megbecsülésében. El kell fogadnia a rendet olyannak, amilyen, sajátjának kell tekintenie, és arra kell készülnie, hogy megossza annak életét és küldetését; igyekeznie kell személyes hozzájárulásával

gazdagítani azt, segíteni fejlődését és megújulását. E folyamat egyik legnyilvánvalóbb jele, ha a növendékek részt vállalnak a hivatásgondozásban.

A képzési folyamat kezdetétől fogva a jelöltnek elegendő információt kell kapnia a képzési folyamatról, kellőképp tájékoztatni kell az időtartamokról, a helyekről és a képzési módokról. Így fel tud készülni lelkileg és pszichésen, hogy képzési útját végigjárja.

A szerzetesjelölt személye helyettesíthetetlen cselekvő alany képzésében, tevékenyen együtt kell működnie a Szentlélek tevékenységével, valamint a képzésben résztvevő személyek, eszközök és intézmények szükséges közvetítő működésével.

102. *A képzést végző személy, a növendéknevelő:* jóllehet a képzésért az egész közösség felelős, beleértve a növendéket is, a képzési program konkrét megvalósítása és a szerzetesjelöltek életének kísérése a közösségen belül a magiszterre tartozik. Neki, miután jogunk szerint megkapta kinevezését, minden más olyan kötelezettség alól felmentést kell kapnia, amely bármilyen módon akadályozhatná feladatai ellátásában. Ennek az intézményi szolgáltatnak az ideje alatt a *növendékházat* kell piarista pasztorális munkája helyének tekintenie.

103. A magiszter küldetése az, hogy minden fiatalot segítsen annak az útnak a felfedezésében, amelyen Isten vezetni akarja, belső irányulása, vagy a Szentlélek vezetése, illetve azon külső jelek segítségével, amelyekben megmutatkozik az ő ránk vonatkozó terve; kísérnie kell a növendékeket a képzés folyamatában, és ki kell értékelnie az általuk megtett útszakaszokat folyamatos és bizalmas párbeszéd segítségével, továbbá meg kell különböztetnie piarista hivatásuk valóságát a kezdeti képzés különböző szakaszaiban.

Alapos – ha lehet, előzetes – felkészültséggel, illetve megfelelő tulajdonságokkal kell rendelkeznie, úgymint: emberi kiegyensúlyozottság, hitélet, imaélet, folytonos tanulás; képesség a közösség építésére azon belül és azon kívül; teljes azonosulás Kalazancius szellemével, művével és a renddel; elegendő tapasztalat az életről és a piarista szolgálatról; egyháziasság és egészséges nyitottság a világra és a jövőre.

Rendelkeznie kell olyan lelki tulajdonságokkal is, mint a belső derű és a meghallgatás képessége.

104. *A növendékek magisztereinek* olyan feltételek közt kell élniük, hogy egyenként mindegyik fiatalt követni tudják, ezt tekintve legfőbb kötelességüknek. Ezért nem lehetnek olyan feladataik, amelyek túlságosan lefoglalnák őket, illetve amelyek bármily módon akadályoznák őket abban, hogy a növendékekkel legyenek, amikor azok a növendékházban tartózkodnak.

A novíciusok magiszterének gyakorlatig teljesen a képzési feladatok ellátására kell szentelnie magát. Mindazonáltal célszerű lehet, ha van valamilyen lelkipásztori és nevelői megbízatása.

105. Biztosítani kell a magiszterek bizonyos fokú állandóságát. Jogunk szerint ugyan négyéves időszakra kapnak kinevezést, munkájuk hatékonysága érdekében nagyobb állandóságra kell törekedni, hogy kialakuljon egy gazdagító képzési hagyomány. A magiszternek tudatában kell lennie, hogy a rend küldi erre szolgálatra a nagyobb előljáró, a képzés első felelőse által.

106. *A képzést végző csoport:* a magiszter felelőssége alatt és koordinálása mellett a képzést végző csoportot a közösségnek azok az ünnepélyes fogadalmas tagjai alkotják, akiknek a kezdeti képzése már befejeződött. Ennek a képzést végző csoportnak hármas feladata van:

- *intézményi:* tudatában kell lennie, hogy a rend küldetéséből kifolyólag és annak nevében tevékenykedik;

- *funkcionális*: szolidárisan felelős a növendékház közösségének általános alakulásáért;
- *tanúságtevő*: a közösségi beilleszkedésben és a szerzetesi hivatás megélésében; a Piarista Rend iránti szeretetben és az egyház tanítóhivatala iránti hűségben; a közösség tagjainak lelkipásztori munkájában és szolgálatunkkal kapcsolatos más tevékenységekben.

TERÜLETEK

107. Az *egyház*: az egyetemes és helyi egyház közvetítő szerepe akkor érvényesül a szerzetesjelöltek képzésében, ha közösségre lépünk vele, ami pedig a következőket foglalja magában: az állandó megtérés attitűdje; a pápa és a többi püspök tanítói, megszentelői és kormányzói hivatalának szívből fakadó elismerése; felelősségérzet az egyház életében hivatásunk prófétai aspektusából kiindulva; osztozás az evangelizáló, hívő, szolgálati, közösségi tapasztalatokban; a kalazanciusi karizma lelki és evangelizációs gazdagságának felkínálása; minden hivatásforma támogatása és elkötelezett részvétel a teljes egyházi közösség pasztorációjában, nevelői pasztorális szolgálatunkból kiindulva. Az egyháziasság megélése azt jelenti, hogy szívből szeretjük az egyházat, Isten népét és Krisztus „testét”; kimutatjuk megbecsülésünket és bizalmunkat testvéreink iránt a hitben; tudatosan és felelősen részt veszünk örömeikben és reményeikben, megpróbáltatásaikban és nehézségeikben; megéljük az egyházban az „üdvösség misztériumát”, teljesen beilleszkedünk az egyház életébe és küldetésébe.

108. Gyakran előfordul, hogy a jelöltek olyan *egyházi valóságokból* jönnek hozzánk, mint a kiscsoportok, különböző közösségek, „új mozgalmak”. Annak érdekében, hogy jó kapcsolatot tarthassunk fenn velük, a szerzetesjelöltnek és a piarista szer-

zetesnek vállalnia kell az alábbiakat, az egyház saját útmutatása szerint:⁴

- a) „Minden intézménynek, ahogyan azt az alapító akarta, és ahogyan azt az egyház jóváhagyta, van egy belső koherenciája, amely részesezik az intézmény természetéből, céljából, lelkiségéből, jellegéből és hagyományaiából. Mindez az örökség alkotja azt a tengelyt, amely körül egyszerre megtartatik magának az intézménynek az identitása és egysége, valamint minden egyes tagjának életegysége. Ez a Szentlélek ajándéka az egyháznak, s nem tűr semmiféle egymásba mosódást vagy keveredést. Az egyházon belül folytatott párbeszéd és eszmecsere feltételezi, hogy mindenki tökéletesen tudatában van kilétének.
- b) Az a jelölt, aki valamely egyházi mozgalomból jelentkezik a szerzetesi életre, a noviciátusba lépve szabadon aláveti magát az előjárók és a képzésével szabályszerűen megbízott növendéknevelők tekintélyének. Nem függhet tehát egyidejűleg egy kívülálló személytől, még ha korábban egy ilyen mozgalomhoz tartozott is. Itt az intézménynek és a novíciusok életének egységéről van szó.
- c) Ezek a követelmények a szerzetesi fogadalom után is megmaradnak, annak érdekében, hogy elkerüljük a többfelé tartozás minden jelenségét, mind a szerzetes lelki életének, mind küldetésének szintjén. Ha ezeket a követelményeket nem tartanánk be, a szerzetesek és világiak közötti szükséges közösséget az a veszély fenyegetné, hogy az említett két szint összezavarásává torzulna.”

109. Növendékeinket arra az egyházi felelősségre kell képezni, hogy *segítsék és integrálják a világiakat* intézményeinkben, és hogy a piarista lelkiség, pedagógia, szolgálat és karizma része-

⁴ Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja: *Potissimum institutioni. A szerzetesintézményekben folyó képzés irányelvei*, 1990, 98. pont.

sévé tegyék őket. Ezt megkönnyítendő gondoskodni kell arról, hogy a növendékházak közel legyenek valamelyik nevelési intézményünkhöz, és azzal jó kapcsolatban legyenek és együttműködjenek, a képzési terv keretén belül.

110. A társadalom: a kezdeti képzéstől kezdve a szerzetesjelölteknek fel kell vállalniuk mindazokat a kihívásokat, amelyekkel a társadalom őket szembeállítja. Képzésükben ezeket is figyelembe kell venni, hogy kiegyensúlyozottabb és mélyebb felelősséggel tudják értelmezni és megválaszolni ezeket az eseményeket.

A gyermekek és fiatalok társadalmi és kulturális szempontból különleges világot alkotnak, amely a piarista számára Isten hívásának és az Istennel való találkozásnak a teológiai helyé válik.

Ezért minden szerzetesjelöltnek törekednie kell arra, hogy *kapcsolatot tartson velük*, kiálljon mellettük és világuk mellett, és bízson abban, amit ők a társadalomnak és az egyháznak adni tudnak. Így fokozatosan kialakul benne a lelki atyaság tudata oly módon, hogy apostoli tevékenysége új embereknek ad életet, akik elkötelezik magukat amellett, hogy jobbá teszik a világot és együtt dolgoznak másokkal az egyházi közösségben.

111. A Piarista Rend: a piarista közösség felelőssége, hogy rendelkezésre bocsássa a szükséges eszközöket a hivatások befogadásához, és hogy kísérje a fiatalokat a rendi szinten megállapított kritériumok és irányelvek szerint. Ezt a következőképpen teszi: imádkozik hivatásokért; hív alkalmas keresztény fiatalokat, hogy osztozzanak a piarista hivatásban; meleg szeretettel kíséri és segíti a növendéknevelőket, valamint keresi a piarista hivatás megélésének olyan új formáit, amelyek jobban összhangban vannak Isten országának követelményeivel és a mai idők jeleivel.

A piarista közösségnek tudatában kell lennie annak, hogy élete és tanúságtétele milyen fontos szerzetesjelöltjeink képzésében, hiszen azonosulási modellt és közeget jelent, ahová az új piaristákat befogadhatjuk és befogadnunk kell.

112. *A képzést végző közösség:* a szerzetességre készülő fiatalokat a képzést végző közösség fogadja be, amely azt a teret képezi, ahol hivatásuk fejlődését kísérvük. A közösség minden tagja egyszerre a képzés tevékeny alanya és címzettje: a képzés minden tag egymással való kölcsönhatásában zajlik, mindenki a többiekkel való kapcsolatban alakul.

E közösség tagjai – a szerzetességre készülő fiatalok és a képzést végző személyek – *egy és egyetlen közösséget alkotnak*. A döntések meghozatalában, a követelmények és az életmód meghatározásában azonban tiszteletben kell tartani a különböző beosztásokat vagy szerepeket, és a rend melletti elkötelezettség fokát.

A közösség *életmódját* közvetlenül aszerint kell kialakítani, amit a Konstitúció megfogalmaz a piarista közösségről. Azon jellemzőinek pedig, amelyek mint növendékháznak sajátjai, annak kell megfelelniük, ami a jelen direktóriumban a piarista képzésről szól, ugyanakkor *meg kell tartania önállóságát* más közösségekkel és intézményekkel szemben, még ha a lakhatás vagy a munka miatt azokkal valamilyen módon összekapcsolódnak is.

113. *Növendékház létesítése:* növendékház létesítéséhez – a jog által előírt követelményeken túl – a következő feltételeknek kell teljesülniük: *a)* állandó székhely (nem szabad állandóan változtatni); *b)* három ünnepélyes fogadalmas szerzetes, akik közül kettőnek papnak kell lennie; *c)* egy magiszternek kinevezett papnak mint a képzés fő felelősének jelenléte, aki lehet a házfőnök is; *d)* elegendő számú jelölt a ház típusa szerint külön-külön (noviciátus vagy studentátus).

114. A *növendékháznak* ilyennek kell lennie: a képzési munka számára kell elgondoltnak és kialakítottnak lennie; kívülről és belülről szegény környezetben, a piarista életervnek megfelelően; rendelkezésre kell állnia benne azoknak a feltételeknek, amelyek elősegítik a tanulást, az imát és a többi képzési tevékenységet; és ha lehetséges, közel kell lennie egy piarista intézményhez, jóllehet attól függetlennek kell lennie.

Annak érdekében, hogy a *rendhez és a rendtartományhoz való tartozás tudata* növekedjen bennük, a növendékházaknak nyitottnak kell lennie arra, hogy a rend és a rendtartomány által szervezett, viszonylag jelentős rendezvényeken részt vegyenek és másokkal együttműködjenek. Ez lehetővé teszi, hogy megismerjék azok történelmét és valóságát.

ESZKÖZÖK ÉS STRATÉGIÁK

115. A növendékek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében alapvetően fontos, hogy a képzést végző közösség intenzíven élje meg *közösségi életervét*, különösen is az imádságot és a szentmisét, a közös együttléteket, a csendet, a tanulást, a piarista küldetést, az apostoli, társadalmi és egyéb munkákat, valamint a közösségi szolgálatokat. A fiatalok képzésének *központi helyet* kell kapnia a közösség projektjében.

Ily módon a közösség képes lesz szerzetesi módon és mértéktartóan élni, különleges jelenléti módot megjeleníteni abban a társadalmi környezetben, amelyben elhelyezkedik, és részt venni annak életében az egyház és a rend küldetéséből kiindulva.

Egy ilyen közösségi projekt eléri majd, hogy a növendékek kritikával fogadják a társadalmi és környezeti hatás által keltett élményeket.

116. A képzés során használt *általános eszközök* között szerepel a személyre szabott emberi és lelki kísérés, illetve a csoportos kísérés a magiszter részéről, a személyes reflexió, a Szentírás tanulmányozása és a róla való elmélkedés, a közösségi és a személyes ima, a lelki megkülönböztetés, valamint a személyek közötti egészséges és pozitív kapcsolatok, amelyekben a növendékek és a növendéknevelők egymástól tanulnak.

KRITÉRIUMOK

117. A szerzetesjelöltek piarista életre és küldetésre való alkalmaságának megítélésénél figyelembe kell venni a következő személyes magatartásformákat: nyitottság az önismeretre, alázat önmaga elfogadására, készség mások szolgálatára, nyitottság a párbeszédre, a képzési irányelvekre és ismérvekre, vágy a hivatásban való fejlődésre, törekvés a tanulásra és rendelkezésre állás. Ezeket a tulajdonságokat ki kell értékelni – elsősorban – a képzési folyamat egyik szakaszából a másikba történő átlépéskor –, fokozatos fejlődést mutató indikátorokkal. Különösképpen is figyelembe kell venni *A piarista szerzetes körülírása* és a *Megkülönböztetési kritériumok a kezdeti képzésben* című intézményi dokumentumokat, amelyek mellékletként vannak ehhez a direktóriumhoz csatolva.

VIII. A KÉPZÉSI STÍLUSOK EGYSÉGE ÉS SOKFÉLESÉGE

118. Az, hogy rendelkezünk közös alapismérvekkel a képzés szakaszaira vonatkozóan, az egész rend javát szolgálja. A *képzési ismérvek összehangolása érdekében* növendéknevelői találkozókat kell tartani a térség (szektor), a cirkumskripció és a rend szintjén. Célszerű, ha ezeken a találkozókon az érintett nagyobb eljárók is jelen vannak. A térség és a cirkumskripció esetében két évente, illetve évente, a rend esetében pedig a hat éves időtartam alatt egy vagy két alkalommal kell ilyen találkozót tartani.

119. Figyelembe kell venni és meg kell becsülni minden növendék egyszeri és megismételhetetlen identitását, mind létformájában, mind származása által meghatározott kultúrájában. Mindenkinek törekednie kell – növendékeknek és növendéknevelőknek egyaránt –, hogy pozitív módon integrálni tudják azt, ami közös, ami összeköt, valamint a különlegest, ami megkülönböztet, oly módon, hogy az egyes valóságok kölcsönös kapcsolata a személyek nagyobb gazdagodását szolgálja. Ezért elő kell segíteni egyrészt a kulturális meggyökerezést, másrészt azt a kiegészítést, amely azon való munkálkodást és annak megbecsülését jelenti, ami mint piaristákat összeköt bennünket.

A TANULMÁNYOK
(Ratio studiorum)

I. TANULMÁNYOK

A PIARISTA KÉPZÉS SORÁN

120. *Kalazanci Szent József* a rend első Konstitúciójában (1622) felállított egy *tanulmányi rendszert*, amelyet minden piarista szerzetesnek követnie kellett. Erre a célra külön házakat alapított és megfelelő programokat dolgozott ki; a *legjobb tanárokat* választotta ki környezetéből, hogy bevezessék a fogadalmas fiatalokat a különböző tudományágakba, és felkészítsék őket a tanításra a piarista iskolákban. Néhányan e tanárok közül európai szinten is kimagasló tudósok és mesterek voltak, mint például Galileo Galilei, Tommaso Campanella, Gaspare Sciòppio (Caspar Shoppe) és Ventura Sarafellini.

121. Rendünk tagjai folyamatosan törődnek képzésükkel, és azon belül, bővítik ismereteiket és tanulnak. *„Gondolják meg, hogy amikor a tanításra fogadalmat tettek, a tanulás kötelességét is vállalták, és ezért tanulmányaikat úgy kapcsolják össze a pietásban való buzgó előrehaladással, hogy egyik a másiknak ösztönzője legyen.”*

Már Kalazanci Szent József Konstitúciójában (1622) megtaláljuk a piarista szerzetes tanulmányaira vonatkozó első szabályozást, avagy *Ratio studiorumot*. A rend történetében mindig különösen jelentős témának számított a tanulmányok végzése, később is mindig szabályozták, egészen napjainkig. Kiemelkedő *Ratio studiorumot* tettek közzé a következő generálisok: Carlo Giovanni Pirroni (1683), Giovanni Francesco Foci (1718) és Tomek Vince (1959). A közelmúltból kiemelkednek: a káptalani határozat a hivatásokról és a növendékházakról (1969), vala-

mint *A piarista szerzetes kezdeti képzése* (1982) és *A piarista képzése* (FES) című dokumentum (ez utóbbiban a 150–166. pontok).

122. A piarista *alázatosan, Isten segítségét kérve* törekszik arra, hogy „az igazság alkalmas munkatársává” váljon és elszántan dolgozzon a gyermekek és fiatalok nevelésének területén.

A piarista olyan szolgálatként éli meg a nevelő és oktató munkát, amely a gyermekek és fiatalok tehetségeinek kibontakoztatására és adottságainak fejlesztésére irányul. Olyan szolgálat tehát ez, amely *életet lehel* egy még fejlődésben lévő valóságba. A hit és a piarista hivatás szemszögéből nézve nevelő szolgálatunk *szent és kegyelmi szolgálat*, mert aki életre szólóan erre szentelődve végzi, az Isten alkalmas munkatársává válik, hogy előmozdítsa az ő teremtető és üdvözítő tervének megvalósulását a világban.

123. A *pietas et litterae* kalazanciusi jelmondat azt jelzi, hogy a piarista élete a spirituális tapasztalat és a tanulás harmonikus egységében zajlik. „Hangolják össze – írja Kalazancius – a tanulást a buzgó pietással, hogy ezek egymás szolgálatára legyenek.”

A szemlélődésből és tevékenységből álló „vegyes élet” – ahogyan alapítónk elgondolta a piarista életet – megkívánja az *egészséges egyensúlyt* e két dimenzió, jelen esetben az ima és a tanulás között. Ez az egyensúly kétirányú kapcsolatot hoz létre e két valóság között: a tanulás motivációt és erőt merít az imából a nehézségek legyőzéséhez, az ima pedig élettapasztalatot, realizmust és megélt értelmet talál a tanulásban.

Amikor ebben a direktóriumban – miként a rend alapdokumentumaiban – tanulásról beszélünk, *nem életidegen vagy ideológiai intellektualizmusra* gondolunk, hanem a legjobb gazdagítására és kifejlesztésére az értelemnek, amelyet Isten mint

gyarapítandó evangéliumi talentumot mindannyiunkban elhelyezett.

124. A tanulást és a szellemi munkát – mint a negyedik fogalom alapvető kifejeződését a képzési szakasz során – nem csupán a személyes fejlődés és tökéletesedés egyéni értékeként kell megélni, hanem annak a személynek a társadalmi látásmódjával, aki a munka közös törvényét illetően *szolidaritást vállal* másokkal, és arra készül, hogy emberileg hatékony eszközzé váljon a nevelés szolgálatában, amelyre meghívást érez. *A hit világossága* vágyat ébreszt bennünk arra, hogy Isten, az ember és a teremtés misztériumát megismerjük, meggyújtja bennünk az igazság szeretetének tüzeit, feléleszti kritikai érzékünket, és fenntartja a szellemi munka által megkövetelt áldozathozatalt és állhatatosságot.

125. A tanulás *az egyik legfőbb kötelezettsége* szerzetesjelöltjeinknek a kezdeti képzés során, idejük nagyobb részét erre kell fordítaniuk. Annak érdekében, hogy ezt a feladatot megkönnyítsük számukra, nem szabad rájuk bízni olyan feladatkörököt és munkákat, amelyek megakadályozzák őket abban, hogy a tanulóval foglalkozzanak. A nagyobb előjárónak és a képzést végző közösségnek szigorúan őrködni kell a közösség minden egyes tagjának tanulmányai felett.

126. A képzés és a tanulmányok egymással kapcsolatban álló valóságokat jelentenek. A személy fejlődésére gondolva azonban elsődlegesen a képzési folyamattal kell törődni, amely *nem minden esetben fut párhuzamosan* a tanrendben szereplő tanulmányok végzésével. A képzési folyamat középpontja a szerzetességre készülő fiatal személye, az ő piarista szerzetesként való átfogó és kiegyensúlyozott fejlődése. Ebben a folyamatban a tanulmányok nagyon fontosak, a rend mégis olyan kezdeti képzésre törekszik, amely harmonikusan integrálja hivatásunk valamennyi dimenzióját.

127. A studentátus során a tanulmányokat szoros értelemben vett növendékházban kell folytatni, legalább egy hatéves, annál nem rövidebb időtartam alatt, ennek mindig magában kell foglalni a filozófiai és teológiai tanulmányokat is. Abban az esetben, ha valaki a noviciátus éve után közvetlenül kizárólag világi tanulmányokat végez, a kezdeti képzés ideje megnőhet, és mindig komolyan végig kell gondolni, hogy a növendék képzési folyamatának szempontjából célszerű-e, ha világi tanulmányokat végez.

128. Szellemi képzése során a piarista szerzetes egybekapcsolja létének és küldetésének két valóságát: a nevelőét és a lelkipásztorét.

II. A NOVICIÁTUST MEGELŐZŐ TANULMÁNYOK

129. A noviciátusra készülőknek – akár szeretnék felvenni a szent rendeket, akár nem – már túl kell lenniük azokon a tanulmányokon, amelyeket országukban megkívánnak a felsőfokú tanulmányok végzéséhez. E tanulmányaikról rendelkezniük kell a róluk szóló *bizonyítványokkal és oklevelekkel*.

Mivel a jövőbeli tanulmányoknak – melyek általában egyetemi tanulmányokat jelentenek – lehetővé kell tenniük, hogy nevelői és lelkipásztori szolgálatunknak – a társadalomban és az egyházban megvalósuló – gyakorolásához megkívánt képesítést megszerezzük, szükség van arra, hogy a jelöltjeink már a noviciátus szakasza előtt rendelkezzenek azokkal az oklevelekkel, amelyek e tanulmányok megkezdéséhez nélkülözhetetlenek.

A nagyobb előjáróknak azonban, akik a jelöltek noviciátusba való felvételéről döntenek, figyelembe kell venniük minden egyes jelölt és térsége sajátos helyzetét.

130. A nagyobb előjáró – a növendéknevelők tanácsainak meghallgatása után – gondolja végig annak célszerűségét, hogy az egyházi tanulmányoknak legalább egy részét – mindenekelőtt a filozófiaiakat – a noviciátus előtt elvégezzék, ezeket az éveket is ki lehet használni ugyanis a későbbi tanulmányok érdekében. Ez függhet a helytől és a jelölt hivatásának folyamatától.

A fiatal, mivel lelkipásztornak készül, alapos tudást szerez teológiából és pasztorálisból; mivel nevelőnek készül, elmélyül a humántudományokban és a neveléstudományban, megismeri a legjobb módszereket az oktató és nevelő munkához. Mivel a piarista kezdeti képzésben a tanulmányok meglehetősen összetettek, egymástól külön tárgyaljuk a teológiai vagy egyházi tanulmányokat, a világi tanulmányokat, valamint a sajátos piarista szolgálatra felkészítő tanulmányokat.

III. FILOZÓFIAI ÉS TEOLÓGIAI TANULMÁNYOK

131. Amikor teológiai képzésről beszélünk, elsősorban arra a képzésre utalunk, amelyet az egyház a papi szolgálatra jelöltekéntől megkíván.

Teológiai képzésünk *a filozófia és a teológia teljes és rendszeres kifejtését* magában foglalja, amelyet az egyház a papoknak előír. A piarista szerzetes teológiai képzése, mely a hit mély megélésével párosul, nem korlátozódik a tanbeli ismeretek átadására, hanem arra is törekszik, hogy keresésre késztesen, ismerveket alakítson ki, magatartásformákra ösztönözzön, saját és kreatív gondolkodásmód kialakítását segítse, táplálja a kritikai érzéket, szilárd alapokra helyezze a lelki életet, és lelkipásztori beállítottságúvá tegye a papnövendéket.

Teológiai tanulmányai során a növendék nemcsak ismereteket szerez, hanem hitét is elmélyíti, és megkezdi a tanbeli szempontok összehangolását a lelkiségi és lelkipásztori szempontokkal.

132. Bármilyen mély is legyen az ily módon végzett képzés, szem előtt tartanunk azt is, hogy a piarista élet és küldetés a mai világban azt is megköveteli, hogy a piarista *képes legyen párbeszédet folytatni* a másképp gondolkodókkal; hogy kész legyen megbecsülni az ideológiai és vallási pluralizmust; hogy odafigyeljen a pozitív és humántudományok fejlődésére; hogy *egészséges nyitottsággal* rendelkezzen a világra, amelyben élünk, és hogy különös képessége legyen távlatokat nyitni a jövőre a gyermekek és fiatalok előtt. Végül a kezdeti teológiai tanulmá-

nyoknak ki kell alakítaniuk a növendékben az élethosszig tartó folyamatos képzés attitűdjét.

133. Az egyházi előírások megkövetelik, hogy azok, akik ilyen tanulmányokat folytatnak, *elsődlegesen* mindig ezekkel foglalkozzanak, a szoros értelemben vett teológiai tanulmányok esetében pedig *kizárólagosan* ezekkel foglalkozzanak.

134. A *kétéves filozófiai (vagy annak megfelelő) képzés* – amelyet el lehet választani a szoros értelemben vett teológiai tanulmányoktól, de kapcsolódhat is azokhoz – *célja* az, hogy a növendék szilárd, kritikus és koherens tudást szerezzen a világról, az emberről és Istenről, valamint az egyetemes gondolkodás irányzatairól, annak érdekében, hogy saját műveltségét tökéletesítse, hogy párbeszédet tudjon folytatni a mai emberrel, és felkészüljön a kimondottan teológiai tanulmányokra.

135. A „filozófia” tanulása három területből áll: rendszeres és történeti tudományágak, valamint segédtudományok (egy hármas tipológián belül: exegetikai-hermeneutikai, természet-, valamint történeti és társadalomtudományok), mint a szociológia, pszichológia, társadalom- és vallásfenomenológia, az egyház társadalmi tanítása, kutatómódszertan és néhány teológiai bevezető tudományág. Minden egyes terület kötelező tantárgyait felsorolja a *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis [A papnevelés alapvető irányelvei]* című dokumentum. A választható tantárgyak szerepelnek Reguláinkban [és e direktórium tanulmányi tervében].

136. A *négyéves – néha hároméves – teológiai képzés célja* az, hogy a növendék mély és rendszeres tudást szerezzen az üdvösség Krisztusban megvalósult, az egyház által megélt és hirdetett misztériumáról, hogy azt saját élete táplálékává tegye, és így végezni tudja a nevelői-lelkipásztori feladatot Isten országának és az embereknek, különösképpen a gyermekeknek és a fiataloknak a szolgálatában.

137. A teológia tanulása a következő *területeket* foglalja magában: Szentírás-tudomány, szisztematikus teológia (fundamentális teológia és dogmatika), erkölcszteológia, spirituális teológia, lelkipásztorkodástan, liturgika, kánonjog, egyháztörténelem. Minden egyes terület kötelező tantárgyait felsorolja a *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis [A papszervezés alapvető irányelvei]* című dokumentum. A választható tantárgyak szerepelnek Reguláinkban [és e direktórium tanulmányi tervében].

138. Ha azoknak a szakoknak az elvégzésével, amelyekre növendékeink járnak, *bakkalaureátusi oklevelet* lehet szerezni teológiából hároméves teológiai képzés (vagy az ötéves filozófiai-teológiai képzés) végén, akkor az előírt vizsgák letételével meg kell szerezniük.

A papsághoz *még egy évre* (egy negyedikre, illetve hatodikra) szükség van, túlnyomórészt pasztorális tanulmányokra (katekézis, ifjúságpasztoráció, lelki kísérés...), amelyeket a renden belül, vagy erre specializálódott központokban kell végezni. Ha jónak tűnik, folytathatják tanulmányaikat a kétéves teológiai *licenciátussal*.

139. Az ünnepélyes fogadalomtételnek és a szent rendek felvételének a közös és saját jog előírásait kell követnie a megkívánt filozófiai-teológiai tanulmányok tekintetében.

Ennek azonban nem szabad meghatároznia az előrehaladás ütemét és idejét, amelyet a hivatásbeli éretté válás folyamata igényel a fogadalomtétel és a felszentelés felelős vállalásához. Itt a *személyes és hivatásbeli éretté válásnak van elsőbbsége*, az engedélyezett időkereten belül.

IV. A FILOZÓFIAI ÉS TEOLÓGIAI TANULMÁNYOK SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE (ORGANOGRAMJA)

140. Az egyház által jóváhagyott egyházi tanulmányokat az egyes rendtartományok tanulmányi központjaiban kell elvégezni. A piaristának ezen felül egy *kiegészítő tanrendet* is követnie kell, amelyet sajátos piarista szolgálatunk követel meg, és amelyet lentebb ismertetünk (142–145). Ez utóbbi képzést a renden belül is végezhetjük, vagy a tanulmányi központok kiválasztott tanegységeinek elvégzésével. Az egy tanévbe (például a teológiai tanulmányok hatodik évébe, avagy a pasztorális évbe) sűrített tantárgyakat szétoszthatjuk a kezdeti képzés éveinek időtartamára.

V. A SZENT RENDEK FELVÉTELÉRE NEM KÉSZÜLŐK TEOLÓGIAI TANULMÁNYAI

141. A Piarista Rendben annak, aki nem érez hivatást a szerpapságra és a papságra, *ugyanolyan komoly, rendszeres és teljes teológiai képzésben* kell részesülnie.

Ezért el kell végeznie az első ciklus filozófiai–teológiai tanulmányi programját (vagy azzal egyenértékű tanulmányokat kell végeznie) egy megfelelő tanulmányi központban. Hasonlóképpen nyitva áll előtte a lehetőség, hogy elvégezze a második és a harmadik teológiai ciklust, vagyis hogy licenciátust és doktorátust szerezzen teológiából, ha megvannak hozzá a képességei, és a nagyobb előljáró engedélyezi neki.

VI. A SAJÁTOS PIARISTA SZOLGÁLATRA FELKÉSZÍTŐ TANULMÁNYOK

142. A kimondottan piaristáknak nyújtandó képzésben nagyon fontosak azok a tanulmányok, amelyek *közvetlenebbül a piarista szolgálatra* készítenek fel: a neveléstudományok (pedagógia, módszertan, pszichológia, szociológia), a pasztorális tárgyak (gyermek, ifjúság-, család-, hivatáspasztoráció), a valláspedagógia és a katekézis, a lelkikísérő-képzés, a kortárs kultúra megismertetése, valamint művészeti és zenei képzés.

143. A pasztorális tanulmányok során különös fontosságot kell tulajdonítanunk a *katekézisnek*, hogy növendékeink nagyon alapos felkészítést kapjanak ezen a területen. Ezen felül arra is törekednünk kell, legyen néhány szakemberünk a katekézis területén, akik képesek elősegíteni és irányítani a rend folyamatos megújulását.

144. A kezdeti képzés generálsi titkárságán és a kalazanciusi titkárságon keresztül a rend ki fogja dolgozni a sajátos piarista tanulmányok teljes rendszerét, amelyet a Generálsi Kongregáció fog jóváhagyni és a közzétenni az egész rend számára.

145. Az ismeretek elsajátítását a kimondottan piarista szempontból fontos tudományterületeken egy fokozatos, komolyan megtervezett és kiértékelt nevelési-pasztorális gyakorlatnak kell kísérenie, mindig számítva tapasztalt piaristák kísérésére.

VII. TANULMÁNYI KÖZPONTOK

146. A *nagyobb előjáró választja ki* a tanulmányi központot, a tudományos munka és a képzés komolysága szempontjából a legmegfelelőbbet keresi meg, figyelembe véve a piarista kezdeti képzés céljait, és azt, hogy a szerzetességre készülő fiatal képzési folyamata hol tart. A képzést végző közösségnek szoros kapcsolatban kell állnia a tanulmányi központtal.

147. Ha a kimondottan piarista szempontból fontos tanulmányok nem szerepelnek azoknak a központoknak a programjában, ahol tanulnak, akkor azokat *növendékházainkban* kell elvégezni, a *képzés tartományi tervében* meghatározott program szerint és arra alkalmas tanárokkal.

148. Növendékházainkban különös gondot kell fordítani a *könyvtárra*, hiszen az nélkülözhetetlen segítséget nyújt a tanulmányokhoz. Ezért gondoskodni kell arról, hogy a különböző témakörökben – főként filozófiából, teológiából, pasztorálisból, kateketikából és neveléstudományból – az alapirodalom és a fontos kiegészítő művek meglegyenek. A könyvtárnak rendelkeznie kell egy piarisztikumot tartalmazó – lehető legteljesebb – részleggel is. A növendéknevelőknek – a könyvtárossal együtt – motiválniuk és buzdítaniuk kell növendékeiket a könyvtár gyakori használatára.

VIII. EGYÉB TANULMÁNYOK

149. A világi tanulmányok végzése – identitásunk szempontjából – nagyon fontos a rend számára. A *szakválasztásnál* figyelembe kell venni az alábbi szempontokat:

- a) a szak a piarista karizma gyakorlására irányuljon, azzal összeegyeztethető legyen;
- b) a rend és a rendtartomány szükségletei és tervei;
- c) a növendék egyéni képességei, komoly megkülönböztetés a növendék és a nagyobb előjáró közötti őszinte párbeszéd által, amelyet a növendéknevelőkkel folytatott konzultáció is megelőz, ha a növendék már a kezdeti képzés során elkezdené ezeket a tanulmányokat.

150. A kezdeti képzés során az egyházi és világi tanulmányokat két külön időszakban kell végezni. Mindazonáltal különleges körülmények között a világi tanulmányokat és a filozófiai tanulmányokat egyszerre is lehet folytatni.

Minden *rendtartomány* meghatározza a tanulmányok rendjét *saját képzési tervében*, a filozófiai és teológiai tanulmányok fontossága azonban sohasem csökkenhet. A végzendő tanulmányok tekintetében jól meg kell fontolni, jó-e, ha a növendék a noviciátus befejezése után már világi tanulmányokba fog, de minden esetben biztosítani kell lelki fejlődését.

151. Növendékeink választhatnak *specializációt* (humán, nyelvészeti, természettudományos területen), ha alkalmasak rá, és ha az megfelel szolgálatunk gyakorlásának. Ugyanez érvényes a műszaki specializációkra, amelyek hasznosak lehetnek a szakiskolákban, illetve felnőttek szakképzési központjaiban.

Az oklevéllel elismert specializációs tanulmányokat még ki kell egészíteni olyan tanulmányokkal, amelyek az oktató és – bizonyos esetben – a kutató munkára képesítenek.

Növendékeinknek felsőfokú (egyetemi, főiskolai) tanulmányokat kell folytatniuk, amelyek megadják a szükséges végzettséget szolgálatunk gyakorlásához a társadalomban és az egyházban.

A *specializációs képzésnek* alkalmazkodnia kell a tanrendhez, amelyet a szerzetesjelölt hajlamait és a rendtartomány, valamint a rend szükségleteit egyaránt figyelembe véve kell elkészíteni, a képzést pedig a nagyobb előjárónak jóvá kell hagynia.

152. A mai korban különösen fontos az *idegen nyelvek* ismerete. Ezért már a kezdeti képzéstől kezdve tanulni kell az angol, a spanyol, a francia és az olasz nyelvet.

IX. A NÖVENDÉKNEVELŐK KÉPZÉSE

153. A rendtartományoknak gondoskodniuk kell a szükséges növendéknevelőkről mind a tartományi, mind a több tartomány által fenntartott közös növendékházak számára. A képzés szükségleteinek kielégítése végett alapvetően fontos, hogy az összes tartomány együttműködésével *elegendő számú növendéknevelőt* készítsünk fel. Ezért minden rendtartományban kell lennie egy vagy több szerzetesnek, aki készül a képzés szolgálatára.

Törekedni kell arra, hogy a növendéknevelők, ha csak lehetséges, az adott országból valók vagy interkulturálisan felkészített személyek legyenek, különösen a tartományok közös házaiban.

154. A növendéknevelők felkészítésének alapvetően *három szakaszban* kell történnie:

- a) A lehetséges növendéknevelők *kiválasztása*. Ez a nagyobb eljárások egyik lényegi feladata. A növendéknevelőknek elsősorban tapasztalt szerzeteseknek kell lenniük a piarista életben és küldetésben, olyanoknak, akik szavukkal és életpéldájukkal képesek a növendékeket az evangéliumi tökéletesség felé irányítani.
- b) *Előzetes képzésük*: nagyon fontos, hogy a növendéknevelők tapasztalatot szerezzenek a piarista szolgálatról; fokozatosan bekapcsolódjanak a hivatásgondozás és a kezdeti képzés munkájába; és megfelelő képzést kapjanak – mind erre szakosodott központokban, mind saját területi egységükben vagy a rendben –, hogy növendéknevelővé váljanak. A felkészülésnek – melynek elméletinek és gyakorlatinak

kell lennie –, a következő témaköröket kell felölelnie: a szerzetesi élet teológiája, a keresztény lelkiiség teológiája; a hivatástisztázás, a szerzetesnövendékek kísérése a képzés során; antropológia és más humántudományok, mint a pszichológia és a pedagógia; kalazanciusi képzés; a Szentírás megközelítése, a liturgia és más teológiai alaptémák.

- c) *Folyamatos képzésük*: azon kívül, hogy egyre jobban elmélyednek az összes témakörben, amelyek feladatuk megfelelő végzéséhez szükségesek, a növendéknevelőknek törődniük kell önképzésükkel; részt kell venniük a – különböző szinten és térségekben dolgozó – növendéknevelők időszakos és rendszeres összejövetelein, valamint azokon a programokon – kurzusokon és találkozókön –, amelyeket a rend szervez a növendéknevelőknek.

155. E felkészítő folyamat lényegi célja az, hogy a növendéknevelők kapott megbízatásukat úgy vállalják fel, mint *saját hivatásuk lényegi megélését*, és egyre jobban tudatosítsák, hogy a növendéknevelői munka központi jelentőségű a piarista hivatásban.

X. ZÁRÓ MEGFONTOLÁS A TANULÁSRÓL

156. A piarista a kultúra és tudás szerelmese, az igazság szolgálója, és *szolidáris másokkal*, amit azzal mutat meg, hogy ismereteit továbbadja, mások javára fordítja. Műveltségét és tudását tehát ne saját érdekeire használja, ne is arra, hogy önmagát felmagasztalja vagy mások felmagasztalják, vagy hogy ön-elégültségét és becsvágyát táplálja. Szereti a kultúrát mint az „igazság munkatársa”, alázatosan és önzetlenül.

A piarista egész élete folyamán megtartja érdeklődését, egészséges kíváncsiságát, tanulásvágyát. Az olvasás, a reflektálás és a folyamatos képzés szerelmesének kell lennie. Mivel tanulni akar, alkalmas a tanításra.

* * * * *

A DIREKTÓRIUM ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

157. Ennek a piarista kezdeti képzésre vonatkozó direktóriumnak saját jogunk értelmében *kötelező jellege* van az egész rend számára. Figyelembe veszi az egyháznak a szerzetesek és a papok képzésére vonatkozó iránymutatásait és általános normáit, hasonlóképpen Konstitúciónkét és Reguláinkét.

A direktórium az elméletet és a gyakorlatot tekintve is megfogalmazza azokat tényezőket, amelyeket *közösnek és alapvetőnek* tart a szerzetesek jó képzéséhez.

A direktórium kijelöli azt az utat, amelyet minden szerzetesjelöltnek végig kell járnia, aki bebocsátást kér és kap a piarista közösségbe. Tartalmában *hű* a rend piarista karizmájához és a mai kor társadalmi és egyházi valóságához, *nyitott* a kreativitásra és a Piarista Rend mai különböző valóságaihoz való alkalmazásra, de biztosítja *közös értéként* a képzési folyamatainak egységét és folytonosságát.

158. Annak érdekében, hogy a direktórium valóban hatékony legyen, a *rendtartományoknak* alkalmazniuk kell, ezt követve *konkrétabb terveket* kell kidolgozniuk, olyanokat, amelyek figyelembe veszik a konkrét kulturális valóságot, az egyházi helyzetet, a rendtartomány identitását, valamint a szerzetesjelöltek képzési szükségleteit.

Következésképpen a rendtartományoknak meg kell határozniuk szerzetesjelöltjeik képzésének *teljes és hiánytalan program-*

ját, figyelve arra, amit az egyes rendtartományok közvetlenül vagy más rendtartományokkal közösen tesznek. A kezdeti képzés akár a tartomány saját házában, akár tartományközi házában folyik, a rendtartománynak – azt sajátjának tartva – közös felelősséget kell viselnie.

159. A rendtartományoknak ki kell dolgozniuk a *tartomány képzési tervét*, amely *szabályzat* [statútum] jellegű is lehet. Minden növendékháznak rendelkeznie kell *képzési programmal*.

160. A *tartomány képzési tervét* és a növendékházak *képzési programját* a direktóriumot követve kell kidolgozni, és meg kell kapniuk a Generálisi Kongregáció jóváhagyását.

Amikor kidolgozzák a *terveket* (a rendtartomány, a cirkumskripció számára) és a *programokat* (az egy vagy több tartományhoz tartozó házak számára), a direktóriumot a saját valóságukra kell alkalmazni, ki kell bővíteni azokat a pontokat, amelyeket pontosabban, vagy bővebben, vagy konkrétan meg kell határozni. Némely esetben szabályozniuk kell olyan dolgokat, vagy gyakorlati eligazítást kell adniuk olyan dolgokban, amelyeket ez a direktórium nem tárgyal.

Ha a tartományi képzési terv kidolgozása meghaladja egy tartomány tényleges lehetőségeit vagy *túl nagy feladatnak* bizonyul számára, akkor követheti közvetlenül a direktóriumot, és csak a rá tartozó képzési programok kidolgozásáról kell gondoskodnia.

Jogunk szerint a *területi egységek közös noviciátusai és studentátusai* a generális atya által – tanácsának beleegyezésével – jóváhagyott *szabályzat* szerint működnek.

161. A *kezdeti képzés tartományi tervének* rögzítenie kell a tanulmányok programját, összehangolva azt a képzési folyamattal

annak különböző szakaszaiban, követve e direktórium útmutatásait.

Tartalmaznia kell gyakorlati rendelkezéseket is a „tapasztalati szakasról”, ezeknek érinteniük kell ilyen szempontokat: hol kell beilleszteni a képzési tervbe; a nyári szabadság időtartama és módja; a nyári képzési találkozók és tevékenységek; a tanulmányok megszakítása és a tanulmányok kiértékelhető elemei (ezt a kiértékelést a növendéknevelőnek kell a növendékkel elvégeznie).

162. Végül minden *növendékháznak* rendelkeznie kell *éves programtervvel*, amely tartalmazza a ház általános működését és a képzés adott évre vonatkozó sajátos aspektusait. Az *éves programtervet* az a nagyobb előljáró vizsgálja felül és hagyja jóvá, aki alá a növendékház közvetlenül tartozik. Ennek a programtervnek benne kell lennie az *Éves beszámolóban* [Relación Anual], amelyet minden területi egységnek meghatározott időre el kell küldenie a generális atya számára.

BEFEJEZÉS

163. Mivel a *kezdeti képzés* a piarista képzésének a Konstitúcióban és a Regulákban világosan körülírt különleges időszaka, sajátos szabályozás és tervezettség vonatkozik rá, amelyet ez a direktórium tárgyal. A piarista életét tekintve a kezdeti képzésnek az a rendeltetése, hogy mindenki *elégészes személyes érettségre és önállóságra* tegyen szert, hogy *teljes szabadsággal és hűséggel* tudja megélni a piarista élet és küldetés melletti elkötelezettséget.

A kezdeti képzés, ha valaki állandó magatartásává teszi, az egész életre meghosszabbítódik a *folyamatos képzés* által, mely a felnőtt piarista harmonikus fejlődésének útja, életének minden dimenziójában.

A kezdeti képzés legóhajtottabb célja az, hogy a piarista felismerje annak szükségességét, hogy saját képzésén folyamatosan, továbbra is dolgozzon.

I. MELLÉKLET

Az egyházi tanítóhivatal megnyilatkozásai a pap- és szerzetesképzésről

N. B. Csak azokat a dokumentumokat soroljuk fel, amelyeket a Szent-szék adott ki, és amelyek valamilyen formában tárgyalnak a képzésről. Az egyes rendtartományok képzési tervébe be kell venni a helyi püspöki konferencia, illetve a szerzeteselőjárók konferenciájának írásait is.

Benedek, XVI.: *A papság évét meghirdető apostoli levél* (2009)

Benedek, XVI.: *Levél a papnövendékekhez a papság éve alkalmából* (2010)

Egyház Művészeti és Történelmi Öröksége Megőrzésének Pápai Tanácsa: *Levél a seminaristák felkészítéséről az egyház művészeti örökségének megőrzésére* (1992)

Egyházi törvénykönyv: 232–264, 1008–1054. kánonok (1983)

Ferenc: *Apostoli levél minden megszentelt személynek a megszentelt élet évének alkalmából* (2014)

János Pál, II.: *Christifideles laici* (1988) – ChrFL

János Pál, II.: *Pastores dabo vobis* (1992) – PDV

János Pál, II.: *Sapientia christiana* (1979) – SChr

János Pál, II.: *Vita consecrata* (1996) – VC

Katolikus Nevelés Kongregációja (KNK): *Ratio Fundamentalis Institutionis Sacerdotalis* [A papnevelés alapvető irányelvei] (1985) – RFIS

KNK – CIVCSVA: *Hivatásgondozás a részegyházakban* (1992)

KNK: *A jövőbeli papok teológiai képzése* (1976)

KNK: *A katolikus iskola a harmadik évezred küszöbén* (1997)

KNK: *A propedeutikus időszak* (1998)

- KNK: *Határozat a filozófiai egyházi tanulmányok megreformálásáról* (2011)
- KNK: *Instrukció az egyházatyák tanításához a papképzésben* (1989)
- KNK: *Interkulturális párbeszédre nevelés a katolikus iskolában* (2013)
- KNK: *Irányelvek a jövőbeli papok tömegkommunikációs eszközök használatára irányuló képzéséhez* (1986)
- KNK: *Irányelvek a papi cölibátusra való neveléshez* (1974)
- KNK: *Irányelvek a szeminaristák házassági és családi problémákkal kapcsolatos képzéséhez* (1995)
- KNK: *Irányelvek a szemináriumi liturgikus nevelésről* (1979)
- KNK: *Irányelvek a szemináriumi növendéknevelők képzéséhez* (1993)
- KNK: *Irányelvek az egyház társadalmi tanításának tanulásához és oktatásához a papképzésben* (1988)
- KNK: *Körlevél a felnőtt hivatásokról* (1976)
- KNK: *Körlevél a filozófia oktatásáról a szemináriumokban* (1972)
- KNK: *Körlevél a szemináriumokban folyó spirituális képzés legsürgetőbb szempontjairól* (1980)
- KNK: *Körlevél az egyházjog oktatásáról a papjelölteknél* (1975)
- KNK: *Körlevél szeminaristák nem egyházi egyetemre való beíratásáról* (1971) – ISUC
- KNK: *Körlevél: A kisszemináriumok kérdése* (1968)
- KNK: *Körlevél: Az emberi mobilitás pasztorációja a jövőbeli papok képzésében* (1986)
- KNK: *Körlevél: Tanulmányok a keleti egyházakról* (1987)
- KNK: *Közlemény kisszemináriumok létesítéséről* (1976)
- KNK: *Megszentelt személyek az iskolában* (2002) (Megszentelt személyek és világi hívők közös küldetése)
- KNK: *Nevelés ma és holnap* (2014)
- KNK: *Papképzés a mai világban* (1990)
- KNK: *Pszichológus szakemberek alkalmazása a papjelöltek felvételében és képzésében* (2008)
- KNK: *Szűz Mária a szellemi és lelki képzésben* (1988)
- KNK: *Világiak és szerzetesek az iskolában* (2007). (Együtt nevelni a katolikus iskolában)

- Keresztények Egységét Előmozdító Pápai Tanács: *Az ökumenikus dimenzió a pasztorációban dolgozók képzésében* (1998)
- Keresztények Egységét Előmozdító pápai Tanács: *Direktórium az ökumenizmus elveinek és szabályainak alkalmazásáról*: III. fejezet: *Ökumenikus képzés a katolikus egyházban* (1993)
- Kléruskongregáció: *A papi élet és szolgálat direktóriuma* (2013)
- Megszentelt Élet Intézményeinek és Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja (CIVCSVA): *A szerzetesi intézmények közötti együttműködés a képzésben* (1998)
- CIVCSVA: *Potissimum institutioni. A szerzetesintézményekben folyó képzés irányelvei* (1990) – PI
- CIVCSVA: *Testvéri élet közösségben* (1993)
- CIVCSVA: *Újraindulás Krisztustól* (2002)
- CIVCSVA – KNK: *Levél a szerzetesjelöltek papságra való képzéséről az USA-ban* (1990)
- [CIVCSVA: *A szerzetes testvér identitása és küldetése az egyházba* (2015)]
- CIVCSVA: *Örüljete! körlevél* (2014)
- CIVCSVA: *Fürkésszétetek! körlevél* (2014)
- [CIVCSVA: *Szemléljéte! körlevél* (2015)]
- Népek Evangelizációjának Kongregációja: *Körlevél a missziós dimenzióról a papképzésben* (1970)
- Pál, VI.: *Evangelica testificatio* (1971) – ET
- Pál, VI.: *Evangelii nuntiandi* (1975) – EN
- Pál, VI.: *Marialis cultus* (1974) – MC
- Pál, VI.: *Ministeria quaedam* (1975) – MQ
- Pál, VI.: *Sacrum diaconatus ordinem* (1967) – SDO
- Vatikáni Zsinat, II.: *Dei Verbum* (1965) – DV
- Vatikáni Zsinat, II.: *Gaudium et spes* (1965) – GS
- Vatikáni Zsinat, II.: *Gravissimum educationis* (1965) – GE
- Vatikáni Zsinat, II.: *Lumen gentium* (1964) – LG
- Vatikáni Zsinat, II.: *Optatam totius* (1965) – OT
- Vatikáni Zsinat, II.: *Perfectae caritatis* (1965) – PC

II. MELLÉKLET

A piarista szerzetes képzésének témája a Konstitúcióban és a Regulákban

RÖVIDÍTÉSEK

KK = Kalazancius Konstitúciója, 1621

K = Konstitúció, 2004

R = Regulák, 2016

HIVATÁSGONDOZÁS [KK 6–7]

- Az új hivatások és a szerzetesek képzésének elsődleges fontossága (R 147)
- A hivatásgondozás módjai: lankadatlan imádság, hivatásbeli hűség, lelkipásztori tevékenykedés és örömet termő közösségi élet (R 147, vö. R 75; K 39, 103–104)
- Személyes és közösségi felelősség (R 149)
- A nagyobb előjáróknak, tanácsuknak és a szerzeteseknek a felelőssége (R 150; 162)
- A tartományfőnök (vagyis a területi egység vezetőjének) különleges törődése (R 268. 2)
- A generális különleges törődése (R 293 c)
- Létrehozandó struktúrák (R 151)
- Rendi direktóriumok (R 150)
- Minden rendtartományban és minden házban ki kell nevezni a hivatásgondozási koordinátort (R 151)
- Az éves költségvetésben bizonyos összeget a hivatásgondozásra kell betervezni (R 151)
- A rendi vagyonkezelésnek hozzá kell járulnia a hivatásgondozáshoz (R 438 e)

A NÖVENDÉKHÁZAK ÉS NÖVENDÉKNEVELŐK [KK 8–17; K 108–109]

- A noviciátus és a studentátus házát a Generálisi Kongregáció hozza létre (R 152)
- Tartományi és tartományközi noviciátusok (R 153)
- A noviciátus és a studentátus magiszterének kinevezése és feladatai (R 154)
- A jövődöbéli magiszterek és a már kinevezett magiszterek felkészítése (R 155; K 107)
- Segítőtársak és tanárok kinevezése (R 156)

A NOVICIÁTUST MEGELŐZŐ IDŐSZAK [KK 8–17; K 108–109]

- Hivatástisztázó központok létrehozása, és azok célja (R 157)
- Befogadó közösségek kialakítása (R 158)
- A noviciusjelöltek által elvégzendő tanulmányok (R 159)
- A prenoviciátus kötelező; a prenoviciátus jellemzői (R 160–161)
- A jelölt alkalmassága (R 162)
- A noviciátusba való felvétel szükséges feltételei (R 163)
- Legalább tizenhét évesnek kell lenni a noviciátus megkezdéséhez (R 163 a)

NOVICIÁTUS [KK 7, 18–32; K 110–113]

- Tartományközi noviciátusok (R 152–153)
- A tartományközi noviciátusoknak a generális atya által jóváhagyott szabályzat szerint kell működniük (R 153)
- Jelentések a tartományközi noviciátusokban (R 175)
- Egyszerű fogadalomra bocsátás a tartományközi noviciátusokban (R 176)
- A szerzeteséletbe való bevezetés rítusa (R 164)

- Ötnapos lelkigyakorlat a noviciátus megkezdése előtt (R 165)
- A noviciátus tartama és megfelelő ház (R 166; 173)
- Megszakítások és meghosszabbítás (R 167)
- A feltételek vállalásáról szóló okirat aláírása a noviciátus megkezdése előtt (R 168)
- A novícius, illetve a nagyobb előljáró teljes szabadsága a noviciátus elhagyása, illetve az elbocsátás tekintetében (R 173)
- A generálsi direktóriumot követő, minden novíciusra egyformán érvényes képzési terv (R 169)
- A noviciátus céljai és a képzés tartalmi (R 170–171)
- Képzési tevékenységek (R 172–174)
- Korlátozások (R 172)
- A noviciátusi házon kívül tölthető időszakok (R 173)
- A magiszter különleges felelőssége (R 174)
- A nagyobb előljáró látogatásai és a magiszter jelentései (R 175)
- A novícius kérelme-nyilatkozata a fogadalomtétel előtt (R 177)
- A vagyon használatának és haszonélvezetének átruházása (R 178)
- Egyszerű fogadalomra bocsátás és előzetes szükséges teendők (R 179)
- Az egyszerű fogadalom érvényességéhez szükséges feltételek (R 180)
- Ötnapos lelkigyakorlat a fogadalomtétel előtt (R 181)
- A fogadalomtétel formulája (K 119)
- Fogadalomtétel egy évre, amely megújítható (R 182)
- Engedélyezhető, hogy a fogadalomtétel ne a noviciátusi házban és néhány nappal korábban legyen (R 183)
- A fogadalomtétel iratának példányszáma és kiállítási módja (R 184)
- A fogadalomtétel és a fogadalomújítás szertartása (R 185)
- Mindenki egyenlő a kánoni kiváltságok tekintetében (R 186)

STUDENTÁTUS [KK 203–211; K 114–118]

- A studentátus célja (R 187)
- Külön ház, magiszter, képzési direktóriumok (R 188)
- Képzés a noviciátusban elkezdett képzés folytatásaként (R 189)
- Eltérő tanulmányok attól függően, hogy valaki a papi szolgálatra készül-e vagy sem (R 190)
- Felsőfokú tanulmányok és szakképzettség nevelő szolgálatunk végzéséhez (R 191)
- A növendékek kötelességei (R 192)
- A nagyobb előljáró látogatásai és a magiszter jelentései (R 193)
- A noviciátus vége és az ünnepélyes fogadalomtétel közötti idő hossza (K 115)
- Ki enged fogadalomújításra és ünnepélyes fogadalomtételre; előzetesen szükséges teendők (R 194–195)
- A szerzetes szabadsága, hogy elhagyja a rendet, és az előljáró szabadsága, hogy megfelelő okból ne engedje a növendéket fogadalomújításra, ill. ünnepélyes fogadalomtételre (R 196)
- Felmentés az egyszerű fogadalmak alól (R 199)
- A szerzetes írásos kérelme a fogadalomújításra és az ünnepélyes fogadalomtételre (R 194)
- Hogyan kell eljárni, ha egy egyszerű fogadalmast betegség miatt elbocsátanak (R 200)
- Hogyan lehet visszavenni egy korábbi novíciust vagy egyszerű fogadalmast, aki ezt kéri (R 201)
- Közvetlen előkészület az ünnepélyes fogadalomtételre (R 202)
- Kívánalmak az ünnepélyes fogadalomtételhez (R 197)
- Előzetes végrendelkezés (R 203.1)
- Javakról való lemondás (R 203.3)
- Személyes fordulatok és a fogadalomtétel hivatalos formulája (K 119; R 204)

- Az ünnepélyes fogadalomtétel iratának példányszáma és kiállítási módja (R 205)
- Értesíteni kell az eredeti plébániát az ünnepélyes fogadalomtételről és a szentelésekről (R 206)
- A felszentelés engedélyezésének feltételei (R 207)
- Ünnepélyes fogadalomtétel és az egyházi rend szentsége (R 208)

FOLYAMATOS KÉPZÉS [K 120–121]

- Folyamatos képzésünk hármias motivációja (R 209)
- A folyamatos képzés direktórium (R 209)
- Mint keresztény nevelők sajátos célokra törekszünk (R 210 és 212)
- Személyes és közösségi felelősség (R 209 és 211)
- A nagyobb előjárók gondoskodása a rendtagok szükséges sajátos képzettségéről (R 213)
- A folyamatos képzés megtervezése a négyéves időszak elején (R 214)

III. MELLÉKLET

Források

1. 45. Egyetemes Káptalan: 8. és 9. propozíció, *EphCal* (2008/1-2) 155–156; *Krisztusba öltözöttek* káptalani dokumentum, 49, *EphCal* (2010/1-2) 358.
2. FES 1.4–5; *Növendéknevelők összejövele, végkövetkeztetések* (Róma, 2002); *Hivatásgondozási és kezdeti képzési találkozó, végkövetkeztetések* (Róma, 2005).
3. *Constitutiones et Regulae Communes Ordinis Sclorum Piarum*, Roma, 2004.
4. FES 3
5. K 107
6. K 107
7. K 103–121; R 184
8. K 105
9. K 105–106
10. R 144, 150
11. K 1–2; FES 6
12. KK 1; K 1–2; FES 7
13. K 15–17
14. 1Kor 2,12; 12,12–13; Ef 4,11–24; Kol 1,18
15. K 119; KK 4; Mt 18,1–5; 19,13–15
16. Jn 15,18–19; 17,6.11.14–16; EP 1466
17. Ef 4,17–31; FES 4
18. FES 23
19. FES 26
20. FES 8
21. FES 10
22. FES 11; K 36; FES 14
23. FES 16
24. FES 17
25. FES 18

Források

26. FES 19
27. FES 21
28. FES 25
29. FIES, 9. old.
30. FES 15i; *Christifideles laici* (1988), 61; *Együtt nevelni a katolikus iskolában* (2007), 26–27
31. FES 67
32. FES 87
33. FES 89
34. FES 70
35. K 105, 114; KK 6, 21–23; R 145b, 166
36. FES 90
37. K 108–109; KK 9, 16–18; R 157–160
38. FES 91
39. FES 92
40. FES 93
41. FES 114
42. FES 115
43. FES 116
44. FES 117
45. FES 118
46. FES 139
47. FES 140
48. FES141
49. FES 145
50. FES 144
51. FES 145
52. FES 146; K 114; R 149, 184–185
53. FES 167
54. FES 168
55. FES 169
56. FES 170
57. FES 192
58. FES 193
59. FES 194
60. FES 195

61. FES 196
62. FES 218
63. K 105; R 144, 184
64. FES 75
65. FES 77
66. FES 79
67. FES 81
68. FES 94
69. FES 99
70. FES 104
71. FES 109
72. FES 119
73. FES 124
74. FES 129
75. FES 134
76. FES 171
77. FES 176
78. FES 181
79. FES 186
80. FES 187
81. FES 202
82. FES 207
83. FES 212
84. K 115–116, 118
85. FES 219
86. FES 220
87. FES 221
88. FES 222
89. FES 223
90. FES 227
91. FES 231
92. FES 235
93. R 179, 182, 191–192
94. FES 239
95. FES 240
96. FES 244

97. FES 248
98. FES 27–30
99. FES 65
100. FES 55, 59; R 150
101. FES 32–33
102. FES 43
103. FES 44–45, 50
104. FES 53
105. FES 54
106. FES 46
107. FES 61–62
108. PI 92–93
109. FES 163
110. FES 63–64
111. FES 56–58
112. FES 34–37
113. FES 39; R 163
114. FES 40–41
115. 45. Egyetemes Káptalan: *Irányelvek a szerzetesek képzéséhez a Piarista Rendben*
116. Uo.
117. 45. Egyetemes Káptalan: *Irányelvek a szerzetesek képzéséhez a Piarista Rendben*
118. FES 48
119. 45. Egyetemes Káptalan: *Irányelvek a szerzetesek képzéséhez a Piarista Rendben*
120. György Sántha: *San José de Calasanz. Su obra pedagógica*, Madrid, 1956.
121. R 189; KK 203–211; FIES 8. old.
122. KK 3; *Emlékirat Tonti bíborosnak (1621)*
123. KK 210; Mt 25,14–30
124. FES 150
125. FES 151–152; R 187
126. K 114; R 184
127. FES 153
128. FES 153

129. R 156
130. K 114
131. FES 154–155; R 187, 204
132. FES 156
133. R 187; FES 157
134. FES 157
135. Uo.
136. FES 159
137. Uo.
138. K 114; K 250
139. K 115, 118; R 205
140. RFIS; *Sapientia Christiana* (1979); KK 232–264; 1008–1064
141. R 187, FES 154
142. FES 162; K 114; R 188
143. R 110–112; K 114
144. 46. Egyetemes Káptalan: 5a LGA
145. FES 163
146. FES 164
147. FES 162
148. FES 165
149. FES 160
150. FES 161
151. K 114; R 188; FES 151; Nagyobb Elöljárók Tanácsa (Peralta de la Sal, 2007)
152. R 152; KK 19; Növendéknevelők összejövetele, végkövetkeztetések (Róma, 2002)
153. 45. Egyetemes Káptalan: *Irányelvek a szerzetesek képzéséhez a Piarista Rendben*
154. FES 51
155. 46. Egyetemes Káptalan: 5a LGA
156. R 7.2; FES 1
157. FES 2
158. R 147, 150; FES 83
159. FES 166
160. FES 166
161. R 58, 264.5f; K 32

Források

162. FES 253; *A piaristák folyamatos képzésének direktórium*
(Róma, 1994)
163. FES 252

IV. MELLÉKLET

A piarista szerzetes körülírása (a kezdeti képzés számára)

BEVEZETÉS

1. A piarista szerzetes identitását és életmódját több helyen találjuk megfogalmazva: a Konstitúciónkban, a rend hosszú és gazdag hagyományában, valamint maguknak a piaristáknak a mostani tanúságtételében, életében és szolgálatuk végzésében: ez jelenti azt a horizontot, amely felé az egész képzési, növekedésképzési folyamatban haladni szeretnénk.

2. A képzési direktórium mindig a kornak megfelelő konkretizálást jelent, figyelembe veszi az adott kontextust, fogékony és odafigyel a hívő és vallási életet kísérő kulturális jellegzetességekre, az emberekre, a humán és teológiai tudományokra.

3. A képzésről szóló dokumentumok figyelembe veszik ezt a valóságot, a személyt, aki egy összetett és bonyolult valóság, sajátos dimenzióiban írja le, hogy a pedagógiai, nevelési és képzési eszközökkel jobban meg lehessen közelíteni. Még ha a személy mindig gazdagabb és meglepő is.

4. Most körülírjuk azt a piarista szerzetest, akit nevelni és kíséreni szeretnénk. Nem kívánjuk leszűkíteni sem a Konstitúció részletes és gazdag bemutatását, sem Jézus követőjének és tanítványának az evangéliumokban található képét. Túlágoston idealizált képet sem szeretnénk adni, amelynél nem éreznénk, hogy valóban minket tükröz. Végeredményben egy olyan pedagógiai eszközről van szó, amely segít kijelölnünk olyan utakat, amelyeken vezethetjük képzési folyamatainkat és kíséreni tudjuk a direktóriumunkban megfogalmazott dimenziókat.

Minden kornak a maga kultúrája, emberi és vallási érzékenysége szerint alkalmaznia kell ezt a piaristaképet, hogy hűséges legyen a piarista identitáshoz, karizmához és a tőlünk igényelt szolgálathoz evangelizáló küldetésünkben.

5. Az a piarista tud leginkább megfelelni korunk kívánalmainak, aki a három dimenziót az alábbi kulcsfontosságú tényezőkre építve tudja megélni.

MEGSZENTELTSÉG

Mi is, akik már a keresztségben meghívást kaptunk a tökéletes szeretetre, mindent elhagyunk Krisztusért, és őt mint egyedül szükségeset egy megszentelt életet élő közösség keretei között követjük. Tisztaságban élünk hűségesen, szegénységben örvendező lélekkel, és engedelmisségben tanulékony szívvel, hogy Istenhez minél szorosabban kapcsolódva testvéreink szükségleteire készségesebben figyeljünk. (Konst. 16.)

Apostoli munkánkban mutatkozik meg az, hogy életünket Istennek szenteltük, hogy mindenkit szeretünk, és őszinte lélekkel, nyitott szívvel kapcsolódunk az emberekhez, hogy Krisztusban elrejtett életünk az eljövendő élet javainak jeleként ragyogjon előttük a világban. (Konst. 21.)

1. Tudatában van annak, hogy meghívását ingyen kapta.
2. Szabad választ ad a meghívásra és hivatására.
3. Van tapasztalata a háromságos Istenről.
4. A tanító Jézus hiteles tanítványaként él, örömmel és nagylelkűen magára vállalja az ő tiszta, szegény és engedelmes életmódját.
5. Isten országát és annak igazságát szolgálja.
6. Egyénileg és közösségben is imádkozik, ezeken keresztül vállalja fel ugyanis életének eseményeit és fogadja be a

Lélek kegyelmét, aki egész személyét Jézus érzésvilága és cselekedetei szerint alakítja át.

7. Életének középpontjába helyezi a szentmisét, a kiengesztelődés szentségét pedig emberi és lelki növekedésének kiváltságos eszközeként éli meg.
8. Igénybe vesz más eszközöket is, melyeket a keresztény élet kínál, hogy találkozzon Istennel, megmaradjon az ő szerető jelenlétében, és teljesen meg tudja élni a keresztység kegyelmét.
9. Állandó megtérésében él, ami lehetővé teszi számára, hogy életét üdvösségtörténetként fogja fel.
10. Odaadja életét, amely így végsőkéig hűséges szeretetté válik, és egyesül Jézus húsvéti misztériumával.
11. Egyszerű életmódot folytat.
12. Ápolja a kapcsolatot Máriával, a piarista rend anyjával, példaképének tartja élete és hivatás számára, hűséget, örömet, közös életet, a kereszt bölcsességében való állhatatosságot, tanítványságot tanul tőle.
13. Az egyház hű gyermekének érzi magát.
14. Egységben van a szerzetesélet alakulásával, előrehaladásával az egyházban.
15. Szüntelenül és tevékenyen a megkülönböztetés állapotában él.

KÖZÖSSÉG [COMUNIÓN]

Szerzetesi közösségünk középpontja az eucharisztia, hordozó alapja a hit, összetartó kerete az egymáshoz fűző személyes kapcsolataink. Testvéreinket szeretettel olyanoknak fogadjuk el, amilyenek, és hatékonyan segítjük őket, hogy képességeiket kibontakoztassák, és a szeretetben egyre inkább növekedjenek. Példamutatásunk közös tanúságtételével mindenkit támogatunk abban, hogy hivatását hűségesen élje. (Konst. 28.)

1. Felismeri, hogy olyan közösségi életre kapott meghívást, amelyben különböző személyiségek és kultúrák élnek együtt.
2. A közösséget olyan helynek tartja, ahol megoszthatjuk magunkat egymással, növekedhetnünk, küldetést kapunk és kifejezhetjük kapott hivatásunkat.
3. A híváshoz hűségben növekszik együtt a többiekkel, táplálja és ápolja testvérei hitét és hivatását.
4. Feladatának érzi, hogy építse a közösséget azáltal, hogy kinyilvánítja és ápolja tanúságtételét arról, hogy ő Jézus követője, s így képes másokat is vonzani erre.
5. A közösséget olyan helyként éli meg, ahol segítséget és kísérést kap az előálló helyzetekben.
6. A testvérek közösségét érzelmi, vitális, társadalmi és egyházi szempontból életének elsődleges vonatkozási helyeként éli meg.
7. Testvéri szeretetet tanúsít, amikor másokat segít és amikor ő maga kap szeretetet, a mások megértésében, figyelemzésében és a feltétel nélküli megbocsátásban.
8. Beilleszkedik a közösségi élet dinamikájába (feladatok, kapcsolatok, növekedés, kihívások).
9. Alkalmassá válik arra, hogy világosan, áttetszően, nyíltan és empátiával kommunikáljon, hogy megélje a különbözőséget, az egyenlőséget, az őszinte és igazi párbeszédet.
10. Részt vesz a közösségi projekt kidolgozásában, elkötelezi magát annak megvalósítása és kiértékelése mellett.
11. Tudja, milyen értéket jelent hivatása testvérei hivatásának kibontakozása szempontjából.
12. Tudatában van annak, hogy a közösség küldi a küldetés teljesítésére, a karizmáknak megfelelő célok elérésére.
13. Megéli és ápolja a közösséghez, a rendtartományhoz és a rendhez tartozását, készséggel rendelkezésre áll ezek szükségletei szerint.

KÜLDETÉS

Hivatásbeli munkánk céljának elérése végett azon túl, hogy példát adunk a lelki életre, egyaránt műveljük a szent és a világi tudományokat, fejlesztjük emberi és vallási képességeinket. Megszentelt életünk – főleg a tisztaság ékessége és a szegénység bizonyágtétele – nemcsak nevelői és apostoli hatékonyságot s erőt biztosít nekünk, hanem lelki rokonságot, tevékeny együttérzést is teremt a szegény gyerekekkel. (Konst. 93.)

1. Lelkesedéssel és nagylelkű odaadással éli a nevelés-oktatás általi evangelizálás szolgálatát.
2. Természetességgel és odafigyelve éli meg a Kalazancius által megfogalmazott *praecipue*-ket, valamint karizmatikus hagyományunk jellegzetes vonásait: lehetőleg papok, az iskola, a legkisebb kortól kezdve, főképp a szegények, a hit, a szentségi élet, felkészültség a gyermekek és fiatalok világának tanulmányozására.
3. Nyitott az egyházi, társadalmi valóságra, az egész világ helyzetére, arra a korra, amelyben él, hiszen ebben hangzik szüntelenül az Úr hívása, és képes az idők jeleinek felismerésére.
4. Törekszik arra, hogy egész oktatói-nevelői és evangelizáló munkája minél inkább alkalmazkodjon ahhoz a kultúrához, amelyben él (Konst. 101.).
5. A tanulást szolgálatának összefüggésében értelmezi: eszököként arra, hogy Istent jobban szolgálja.
6. Harmonikusan éli meg a tanulást és a lelki életet.
7. Törekszik arra, hogy adottságainak megfelelően gyarapítsa tudását és fejlessze képességeit: kreativitás, alkalmazkodás az új fogékonyságokhoz (érzékenységekhez) és a szolgálat szempontjából hasznos nyelvezetekhez.
8. Rendelkezik azokkal az egyházi és állami végzettségekkel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy szakszerűen tudja végezni piarista szolgálatát.

9. Szerzetesi, nevelői és papi hivatását a világiakkal közösségben valósítja meg a nevelői küldetés szolgálatában.
10. Képes a csapatmunkára: meghallgatni, tanulni, elemezni, megkülönböztetni, létrehozni és tervezni közösségben.
11. Olyan pap, aki szereti Jézust, az ő evangéliumát, valamint azt a közösséget, amelyet ő rábíz, hogy szolgálja és szeresse.
12. Papi hivatását a nevelés szolgálatában éli meg.
13. Összhangba kerül a gyermekek és fiatalok világával, szenvedélyesen szereti az ő valóságukat, hogy segítse őket növekedni.
14. Küldetését formális és nem formális nevelést nyújtó intézményekben és feladatkörökben teljesíti.
15. Lelkesen kíséri a gyermekek és fiatalok fejlődését, segíti őket hivatásuk felfedezésében, ekképpen az igazság munkatársaként él.
16. Kiegyensúlyozottan, tisztelettel és éretten éli meg kapcsolatát gyermekekkel és fiatalokkal.
17. Alkalmassá válik arra, hogy nevelési, pasztorális, közösségi és képzési folyamatokat vezessen.
18. Kifejleszti a szolgálatunkra jellemző pedagógiai erényeket: egyszerűség, türelem, önállóság, öröm, erősség.
19. Elsajátítja és fejleszti szolgálatunk kalazanciusi identitásának lényegi jellemzőit.

LÉNYEGI EMBERI ALAPOK

„Mivel ez az általunk végzett feladat igen fontos, és nagy szeretettel, türelemmel meg egyéb erényekkel rendelkező szolgálókat igényel, nagyon alaposan meg kell fontolni, kiket szabad felvenni, és kiket kell ebből a szolgálathoz kizárni vagy tőle távol tartani.” (Konst. 9.)

1. Tudatában van annak, hogy az emberi élet folyamatos képzésben, alakulásban zajló állandó folyamat.

2. Nem a saját erejében bízunk, hanem az Istentől való szükséges függésben él.
3. Felelősen felvállalja saját integrációs folyamatát (fejlődés, képzés és érettebbé válás), egyre fejlődik személyének dimenzióiban.
4. Nyitott a fejlődés eszközeinek használatára: személyes projekt, lelki vezetés, szentségi élet, tanulmányok, játék-, kikapcsolódási és sporttapasztalatok.
5. Ismeri pozitív jellemvonásait, amelyek alapján képes bízni saját képességeiben, adottságaiban és tehetségeiben, ezekkel képes önzetlenül szolgálni másokat.
6. Ismeri és megfelelően kezeli saját emberi korlátait és inkonzisztenciáit, nem ártva másoknak.
7. Ápolja a következő emberi magatartásformákat: belső béke, egyszerűség, alázat, öröm, jószág, remény, odaadás, munka és együttérzés.
8. Éretten éli meg emberi kapcsolatait, tudatában annak, hogy főképpen létével, kilétével (identitásával) nevel, evangelizál és tart kapcsolatot másokkal.
9. Egyensúlyban éli meg az eszményeket és a valóságot, anélkül, hogy lemondana az eszményekről.
10. Áttetsző (transzparens) elöljárói felé, de testvérei felé is.
11. Tisztségeinek betöltésében, feladatainak ellátásában és személyes dolgaiban rendezett életet él.
12. Pszichés érettségre tett szert, amely megmutatkozik abban, hogy tudatában van férfi voltának és nemiségét (szexualitását) megfelelően ki tudja fejezni.

V. MELLÉKLET

Megkülönböztetési kritériumok a kezdeti képzésben

PRENOVICIÁTUS

EMBERI DIMENZIÓ

1. Személyes integráció

Kritériumok:

1. Kellő önismerettel rendelkezik, és elfogadja önmagát.
2. Felismeri és megnevezi személyes történelmének és mostani valóságának pozitív és negatív aspektusait.
3. Ismeri személyes történelmének legjelentősebb eseményeit, és értelmet ad nekik: családi, érzelmi, társadalmi téren.
4. Folyamatosan használja azokat az eszközöket, amelyek mély önismerethez és megfelelő életvezetéshez segítik.
5. Pozitív hozzáállással fogadja azokat a visszajelzéseket, amelyeket létéről és tetteiről a közösség ad.
6. Képes szavakba önteni érzéseit, érzelmeit és meggyőződéseit.
7. Felismeri és megnevezi néhány kompenzáló működését.
8. Dolgozik a függőségein és a lehetséges addikcióin (kóros függőségein).
9. Megfelelőképpen kezeli szexuális késztetéseit és erőszakos indulatait.
10. Képes uralni reakcióit saját vagy mások kudarcai láttán.
11. Képes a kommunikációs és technikai eszközök helyes használatára: internet, mobiltelefon, stb.
12. Képes elfogadni, hogy pszichológus kísérje, ha a növekedéskorú csapat szükségesnek tartja.

13. Elfogadja a képzést végző rendtag folyamatos kísérését, áttetszően nyilatkozik meg előtte.
14. Szabadon kinyilvánítja férfi voltát és heteroszexuális irányultságát.
15. Hatékonyan és rendezetten használja fel a rendelkezésére álló időt és teret a mindennapokban.
16. Követi a tisztálkodás és a kulturális megjelenés alapkövetelményeit.

2. Szellemi és kulturális képzés

Kritériumok:

1. Felelősen végzi tanulmányait, felelősen bánik a feladatai elvégzésére fordítandó idővel.
2. Elsajátítja és követi a tanulás módszertanát.
3. Rendelkezik az alapvető szellemi képességekkel: elemzés, összefoglalás, összehasonlítás, különbségtétel, emlékezetbe vésés, elvonatkoztatás és konkretizálás.
4. Képes a szövegértő olvasásra.
5. Megérti az elbeszélő, a leíró és bemutató szövegeket.
6. Képes kellőképpen kifejezni önmagát szóban és írásban.
7. A tanulmányai során szerzett ismereteket felhasználja a hétköznapi életben.
8. Tudja használni a kommunikációs és technikai eszközöket a tanulmányai során szükséges kutatómunkához.
9. Folyamatosan tájékozott a körülötte lévő világban zajló eseményekről.
10. Megvannak az alapismeretei saját kulturális gyökereiről, meg is becsüli azokat, és nyitott mások kultúrája felé.
11. Megbecsüli és ápolja a művészi megnyilvánulásokat.

3. Személyes, csoporton belüli és társadalmi kapcsolatok

Kritériumok:

1. Képesnek mutatkozik törvények és szabályok elfogadására.
2. Érettséget és empátiát tanúsít személyes kapcsolataiban.
3. Fejlődik kommunikációs készségében.

4. Képes különbséget tenni személyes és csoportprobléma között.
 5. Fokozatosan elsajátítja a konfliktusmegoldást.
 6. Ápolja az együttéléshez szükséges erőnyeket: pontosság, elfogadás, tisztelet...
 7. Kiegyensúlyozott és pozitív családi kapcsolatokat ápol.
 8. Egészségesen, éretten és építően érintkezik másnemű személyekkel.
 9. Elmondja véleményét másoknak, és elfogadja a különbözőségeket.
 10. Személyes kapcsolataiban kamatoztatja képességeit.
 11. Tudatában van a környezetvédelem fontosságának.
 12. Fogékony mások fájdalma és szükségletei iránt.
 13. Szívesen részt vesz szegényeket segítő programokon, más jótékonyági akciókban.
 14. Helyesen használja a szociális hálózatokat.
4. *Képesség a munkára, kreativitás és felelősségvállalás*
- Kritériumok:*
1. Felelősen elvállalja a rábízott munkákat.
 2. Képes tárgyilagosan értékelni munkáját.
 3. Él a feltétlenség, odaadás, nagylelkűség, rendelkezésre állás és kezdeményezés magatartásformáival.
 4. Képes a csoportmunkára, tud javasolni, irányítani és másokkal együttműködni.
 5. A közös terv érdekében dolgozik, nem csak saját személyes érdekeit nézi.
 6. Felelősen használja a kommunikációs és technikai eszközöket, mint a tájékoztatás, a teremtőkészség és a munka eszközeit.

KERESZTÉNY DIMENZIÓ

1. Jézusnak, a Mesternek és Úrnak követése

Kritériumok:

1. Felismeri és beazonosítja a Jézus követése melletti kezdeti motivációit.
2. Érzelmi-személyes kapcsolata van Jézussal.
3. Felfedezi az Úr jelenlétét saját élettörténetében.
4. Ismeri Jézus életét, és kifejezi azt a vágyát, hogy ő is Jézus életét élje, magáévá téve az ő érzelmeit, lelkületét, magatartásformáit és tetteit.
5. Evangéliumi magatartásformákkal fordul mások, különösen a kirekesztettek felé.
6. A Jézus hívására adott választ minden más lehetséges életterv elé helyezi.
7. Kifejezetten hivatkozik Jézusra, amikor ítéletet alkot és véleményt nyilvánít.

2. Az imádság szentháromságos tapasztalata

Kritériumok:

1. Felfedezi az imádság fontosságát és szükségességét.
2. Részt vesz a közösségi imák előkészítésében és a közösségi imákon.
3. Időt szentel a személyes imának.
4. Kiértékeli, hogyan növekedett az imaéletben az év folyamán.
5. Képes az elmélyülésre és az elcsendesedésre.
6. Párbeszédet folytat istentapasztalatáról a képzést vezető személlyel.
7. Kifejezésre juttatja, hogyan működik benne a Szentlélek, mire indítja, és hogyan tudja ezt követni.
8. Elkezd az imaórák liturgiájának az imádkozását és a piarista ájtatosságok végzését.
9. Feltárja hittapasztalatát a közösségi liturgiákon.
10. Imáját összekapcsolja életével, életét pedig beleviszi imájába.

3. *Egyházas, szentségi, és máriás élet*

Kritériumok:

1. Érdeklődik az egyház élete és eseményei iránt.
2. Ismeri a szentségek fontosságát.
3. Tevékenyen és gyakran részt vesz a szentmisén, és rendszeresen gyónik.
4. Állhatatosan és pontosan részt vesz a közösség liturgikus és imaalkalmain.
5. Ismeri és megéli az egyház liturgikus időszakait.
6. Elkezd képzést kapni az élet liturgikus dimenziójáról.
7. Megkapta a keresztyén beavatás szentségeit.
8. Felfedezi Máriát, a piarista rend anyját, mint a keresztyén élet mintaképét.

4. *Biblikus-teológiai képzettség*

Kritériumok:

1. Ismeri a Szentírást, és érdeklődik iránta.
2. Készít magának egy összefoglalást a keresztyén hitről.
3. Elsajátít egy módszertant az evangélium tanulmányozására.

SZERZETESI DIMENZIÓ

1. *Istennek szenteltség a fogadalmak által*

Kritériumok:

1. Ismeri, általánosságban, a szerzetesi élet küldetését, a szegénység, a tisztaság és engedelmesség jelentését, és ez utóbbi keretén belül a szegény gyermekek különleges nevelésére irányuló fogadalmunkat.
2. Kialakítja az engedelmesség, a tisztaság és a szegénység megélésének kezdeti magatartásformáját, hogy ezeket később fogadalommal tudja vállalni.
3. Tisztában van azzal, mit jelent életének odaadása Istennek.
4. Összekapcsolja egyes adottságait, készségeit és viselkedésformáit a fogadalmak megélésével.

5. Képes visszafogottan és mértékletesen élni az anyagi javakkal és eszközökkel.
6. Képes érzelmi világáról és szexualitásáról beszélni a tisztaság összefüggésében, képes felismerni az eredményeket és a további teendőket.
7. Nyitott arra, hogy a képzést végző személy és az előjárók útmutatásait és rendelkezéseit kövesse az engedelmesség összefüggésében.
8. Elsajátítja a családjával és barátaival való érintkezés új módját anyagi téren.
9. Alázatot, egyszerűséget, tanulékonyt és „taníthatóságot” (tanulás a valóságból) tanúsít az élethez való hozzáállásában.

2. Testvéri élet közösségben

Kritériumok:

1. Adottságaival, képességeivel és készségeivel szolgálja a közösséget.
2. Felfedezi a közösségnek mint olyan helynek az értékét, amelyhez tartozik és igazodik, megéli a testvéri közösséget a közösségi kapcsolatokban.
3. Testvéri szeretettel javítja ki társait és a többi embert.
4. Tevékenyen, tisztelettel, kezdeményezően és felelősségteljesen részt vesz a közösségi összejöveteleken és más, kötetlenebb közösségi alkalmakon.
5. Képes örülni mások sikereinek és erényeinek, képes megdicsérni őket.
6. Képes türelemmel viselni mások hibáit és korlátait.
7. Képes meghallgatni és tiszteletben tartani mindenki más véleményét, még ha nem is ért egyet velük.
8. Szolgálatkész és odafigyel a közösség szükségleteire, különösen is a betegekre, az öregekre, vagy azokra, akik többet szenvednek.
9. A közösségi alkalmakon kitartóan és pontosan részt vesz.

10. Az informális beszélgetésekben képes értékelni mások életét, és nem enged a pletykálgatás és megszólás kísértésének.
 11. Képes bocsánatot kérni és megbocsátani.
 12. Elfogadja közössége tagjainak testvéri figyelmeztetését, képes magába nézni, és megvizsgálni, hogy mennyire felel meg a valóságnak.
 13. Megkülönbözteti az egyéni nehézséget a közösségi problémáktól.
3. *Prófétai elkötelezettség Isten országa és annak igazsága mellett*
Kritériumok:
1. Örömmel tesz tanúságot Krisztus-követéséről.
 2. Kedves és közvetlen a szegényekkel és az egyszerű emberekkel való érintkezésben.
 3. Érzékenyen és szolidárisan viszonyul a szociális valósághoz, különösen is a veszélyeztetett gyerekekhez.
 4. Kritikus hozzáállást tanúsít a fogyasztói szemlélettel, a divattal, az önzéssel, a személy szétszóródásával szemben.
 5. Kifejezi azt a vágyát, hogy a szegények között éljen.

KALAZANCIUSI DIMENZIÓ

1. *Kalazancius élete és műve; a piarista rend valósága*
Kritériumok:
1. Elolvasta és végiggondolta Kalazancius valamelyik életrajzát.
 2. Nagy vonalakban ismeri és értékeli Kalazancius életét és művét.
 3. Elolvasta Kalazancius lelkiségének és pedagógiájának lényegi vonásait.
 4. Érdeklődést mutat Kalazancius lelkiségének megismerése iránt.
 5. Azonosul Kalazancius életének néhány aspektusával.
 6. Ismeri, nagyvonalakban, a piarista rend történelmét és földrajzát.

7. Ismeri, nagyvonalakban, a rend felépítését és mostani irányelveinek némelyikét.
 8. Érdeklődést mutat a piarista rend jelene és jövője iránt.
 9. Ismeri, nagyvonalakban, a kalazanciusi családot (a rokon szerzeteket).
2. *A közösséghez, a rendtartományhoz és a renدهz tartozás*
Kritériumok:
1. A közösséget életének fő vonatkozási pontjának tartja.
 2. Asszertívan részt vesz a közösségi projekt kidolgozásában, megvalósításában és kiértékelésében.
 3. Ismeri a rendtartomány történetének fontosabb eseményeit.
 4. Részt vesz a rendtartomány és a rend életében, érdeklődik azok tevékenységei iránt.
 5. Együttműködik a rendtartomány hivatáspasztorációjában.
 6. Tudatában van annak, hogy elsődlegesen a renدهz tartozik, és csak utána a rendtartományhoz.
 7. Érdeklődést mutat a közösség, a rendtartomány és a rend tagjai, eseményei és intézményei iránt.
3. *A pedagógiai és pasztorális szolgálatra való felkészülés, és annak gyakorlása a praecipue-k alapján*
Kritériumok:
1. Azért tanul és arra készül, hogy minél jobban segíthesse a gyermekeket és fiatalokat.
 2. Magáévá teszi a kapott pedagógiai és kateketikai útmutatásokat.
 3. Igyekszik szolgálni a gyermekeket és fiatalokat, főként a szegényeket.
 4. Ismeri, nagyvonalakban, a gyermek- és serdülőkor pszichológiáját.

NOVICIÁTUS

EMBERI DIMENZIÓ

1. Személyes integráció

Kritériumok:

1. Leírja személyes élettörténetét, és átöleli azt szeretettel, együttérzéssel és irgalommal.
2. Elismeri önzonosságának jellemzőit.
3. Ismeri és elfogadja erősségeit és gyengéit (biológiai, pszichológiai, lelki, szociális szempontból).
4. Gondozza és megbecsüli az emberi testet a sporttal és a kiegyensúlyozott táplálkozással.
5. Elfogadja belső érzelmi világát, hogy felfedezze a minden ember felé irányuló rendezett szeretetet.
6. Megbecsüli saját szexualitását.
7. Megfogalmazza mindazt, amin keresztül megy, amikor csendben, egyedül van.
8. Beazonosítja és elismeri legmélyebben gyökerező érzelmi nehézségeit. Képes érzelmileg úgy viszonyulni másokhoz, ahogyan Isten szeret.
9. Képes az aktív belső életre (megkülönböztetni, mérlegelni, dönteni és cselekedni Isten sugallatát, indítását, hangját követve).
10. Megkülönbözteti saját lelkiismeretének hangját a társadalom vagy az ideológiák hangjaitól.

2. Szellemi és kulturális képzés

Kritériumok:

1. Gondosan kihasználja a tanulásra szolgáló időt a noviciátusban.
2. Érdeklődést mutat a rend Konstitúciójában megfogalmazott piarista életterv alapos megismerése és megértése iránt.
3. Beilleszti (integrálja) személyébe és életébe – saját szintéziseit kialakítva – a piarista szerzetes élettervét.

4. Érdeklődik a társadalom élete iránt, pl. újságok olvasásával.
5. Részt vesz a noviciátus ideje alatt szervezett kulturális programokon.
6. Betartja a kulturált emberi viselkedés és együttélés szabályait.

3. Személyes kapcsolatok

Kritériumok:

1. Képes együtt élni és dolgozni másokkal.
2. Őszintén és nyíltan megosztja nézőpontját.
3. Felismeri a közösségi feszültségeket és nehézségeket, és evangéliumi megoldásokat keres rájuk.
4. Segíti testvéreit növekedni a piarista hivatásban.
5. Napról napra növekszik a testvéri felelősségvállalásban, és éretten cselekszik a kölcsönös fejlődés érdekében.
6. El tudja választani személyes nehézségeit a közösség problémáitól.
7. Őszinte és áttetsző légkört épít a közösségben.
8. Megtanulja megtartani azt, amit lényegi fontosságúnak tart a közösségi életben.
9. Képes alkalmazkodni a különböző kultúrákhoz, amelyeket gazdagságnak tart a közösségi élet építésében.
10. Megéli az igazságot, az igazságosság érzékét, az együttérzést, az élet koherenciáját, az ítélet és a cselekvés kiegyensúlyozottságát.
11. A pontosságot, az illemtudást, az őszinteséget a testvéri életet segítő tulajdonságoknak tartja.

4. Nyitottság a társadalmi valóságra és a természet tisztelete

Kritériumok:

1. Ismeri a szegénynegyedek valóságát.
2. Képes odaadni saját tulajdonát az emberek szükségletei szerint.
3. Érzékeny mások fájdalma és nyomora iránt.

4. Megérti az emberek szegénységének és a mai társadalmi valóságnak az okait.
5. Érzékeny a társadalom problémái és szenvedése iránt.
6. Olvas és kutat a mai valóságról.
7. Tudja, mit él meg az egyszerű és szegény emberekkel való kapcsolatában.
8. Környezettudatosan gondolkodik.
9. Piarista hivatását nap mint nap a szegény és egyszerű emberekkel érintkezve éli meg.
10. Ismeri a megélhetés költségeit, és kerüli a pazarlást.

KERESZTÉNY-SPIRITUÁLIS DIMENZIÓ

1. Szentháromságos, keresztségi és imatapasztalat

Kritériumok:

1. Egyre jobban felfedezi a keresztségben kapott hit, remény és szeretet isteni erényének értelmét.
2. Egyre világosabban ráébred az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel való kapcsolatára.
3. Ismeri és éli a keresztyén életet hitben, reményben és szeretetben.
4. Felismeri és megtapasztalja azt a szeretetet, amelyet Isten iránta érez.
5. Állhatatos és hűséges az imádságban. Felismeri a csend értékét.
6. Készséggel elfogadja az éjszakai hosszú csendet a reggeliig.
7. A csendet és egyedüllétet annak feltételeként éli meg, hogy a Szentlélek indításait el tudja fogadni.
8. Igyekszik Jézus érzelmeit ápolni magában.
9. Növekszik a Lélek hangja iránti tanulékonytságban.

2. Az egyháznak, az Úr testének tagjai

Kritériumok:

1. Felismeri, hogy ő az egyháznak, az Úr testének tagja.
2. Felismeri, hogy az egyházat a Szentlélek vezeti.

3. Készségesen fogadja az egyház tanítóhivatalát, számot vetve iránymutatásainak értékével.
4. Egységben érzi magát az egyházzal, és részt vesz annak életében.
5. Éli a liturgikus időszakok ritmusát, és alkalmazni tudja azt, ami szükséges a különböző liturgikus alkalmakhoz.
6. Áhítattal éli a szentségi életet, mindenekelőtt részt vesz a napi szentmisén és a kiengesztelődés szentségéhez járul.
7. Elfogadja Máriát mint az egyház anyját és mintaképét, aki megtanítja, hogyan éljünk közösségben.
8. Érti és éli a rózsafüzér imádkozását, szemlélődve Jézus misztériumain.
9. Hívását olyan ajándékként éli meg, amely hozzájárul a közösségnek, az Úr testének építéséhez.
10. Készséggel elfogadja az egyház szent voltát, alapos ismeretekkel rendelkezik az életszentség konkrét példáiról, különösen is piarista szentekről, boldogokról és vértanúkról.

3. Szentségi élet

Kritériumok:

1. Szentségekhez járul, különösen az eucharisztiahoz és a bűnbocsánat szentségéhez.
2. Érzékeny annak az egyházi közösségnek a problémái iránt, amelyhez tartozik.
3. Elfogadja az egyház tanítóhivatalát, számot vet útmutatásaival, és elfogadja azokat nyílt lélekkel és megkülönböztetéssel.
4. A liturgikus időszakokat intenzíven éli meg.
5. Éli az imaórák liturgiáját: állhatatos az Isten népéért végzett imádságban.

A MEGSZENTELT ÉS KALAZANCIUSI APOSTOLI ÉLET DIMENZIÓJA

1. Az Úr életmódjának követése

Kritériumok:

1. Érzelmi kapcsolatban van Jézus személyével.

2. Hűség a Krisztus-követésben.
3. A tanító Jézus követését a boldogmondásokkal összhangban éli meg.
4. Megéli az Atyának való engedelmességet, nehézségeit pedig Krisztus kínszenvedésében való részesedésként éli meg.
5. Elfogadja és megbecsüli gyengeségeit, tudatában annak, hogy Isten a gyengeségen keresztül mutatja meg az ő nagyságát.

2. Szerzetesi megszenteltség

Kritériumok:

1. Tanulmányozza és magáévá teszi a Konstitúciót a Lélek indításai szerint és az evangélium összefüggésében.
2. Sajátjának fogadja el a piarista hivatást a megkülönböztetés segítségével.
3. Azonosul szerzetesi, papi és nevelői mivoltával.
4. Felfedezi a piarista szerzetesi élet különböző aspektusait.

3. Engedelmisség, szegénység és tisztaság

Kritériumok:

1. Fokozatosan felfedezi a fogadalmak és az isteni erények közötti kapcsolatot.
2. Alaposan tanulmányozza és életébe építi a fogadalmak emberi és spirituális jelentését.
3. Végiggondolja a kapott adományokat, hogy szabadon tudja magára vállalni az evangéliumi tanácsokat.
4. Tudatosítja a fogadalmak megélése terén tapasztalt nehézségeit, hogy eszközöket és stratégiákat találjon legyőzésükhöz.

4. Testvéri élet közösségben

Kritériumok:

1. Felismeri, hogy a közösségi élet kulcsa az az egység, amelyet Isten megél minden emberrel.

2. A közösségi, testvéri életet Jézus és tanítványai példáját követve éli meg.
3. Képes megérteni és elfogadni testvérét, miközben ő igyekszik felülkerekedni tökéletlenségein.
4. Felismeri a közösségi élet és a szerzetesi megszenteltség közötti kapcsolatot, szem előtt tartja, hogy a közösség segít megélni megszenteltségünket, a megszenteltség pedig segít minket közösségben élni.
5. Nyitott mások felé, és így segíti testvéri kapcsolatok létrejöttét.

KALAZANCIUSI DIMENZIÓ

Karizmánk abban áll, hogy szolgáljuk az Urat, elsődlegesen az ő legkisebb és legszegényebb tagjaiban egy olyan evangelizáció által, amely a mi sajátos válaszuk az Úr által az ő egyházára bízott küldetésre.

1. A rendhez tartozás

Kritériumok:

1. Örömet él át, miközben fokozatosan felfedezi a Konstitúcióban megfogalmazott piarista élettervet.
2. Lépésről lépésre megismeri a rend történetét.
3. Igyekszik megismerni a rendi dokumentumokat, és érdeklő a rend helyzete a világban.
4. Igyekszik megismerni és megérteni az új kihívásokat, különösen a szegény gyermekek és fiatalok világának szempontjából.
5. Készségesen segít a noviciátusi ház szükségleteinek kielégítésében.
6. Tevékenyen részt vesz a noviciátus közös projektjében.

2. Kalazancius személye

Kritériumok:

1. Elfogadja és magáévá teszi a Konstitúciónkban és a rend Reguláiban megfogalmazott életmódot.

2. Fokozatosan megismeri és megérti Kalazancius lelkiségét és pedagógiáját.
3. Lépésről lépésre megismeri a rend történetét.
4. Belső összhangot él meg Kalazancius útjával.

3. *A piarista karizma egyházi megélése*

Kritériumok:

1. Elsajátít különböző imamódokat.
2. Továbbra is tanulmányozza az evangéliumot, és tanúságot téve életéről megosztja hitét a közösségben.
3. Mélyebben megéli az imaórák liturgiájának imádkozását mint az egyházért végzett ima lehetőségét.
4. Elsajátítja a lectio divina-t mint a piarista karizma megéléseinek egyik eszközét.

4. *Másokkal megosztott küldetés*

Kritériumok:

1. Ismeri a rendnek a megosztott küldetésre és a karizmatikus integrációra vonatkozó tervét.
2. Részt vesz néhány világiakkal közös programon.

5. *A piarista rend pedagógiai-pasztorális küldetése*

Kritériumok:

1. Megtanulja felismerni a piarista pasztoráció lényegi elemeit.
2. Képes irányítani és kísérni különböző pasztorális folyamatokat.

STUDENTÁTUS

EMBERI DIMENZIÓ

1. *Személyes integráció*

Kritériumok:

1. Tudatában van fejlődési folyamatának és azt felelősen felvállalja.

2. Használja a személyes projektet fejlődésének szolgálataiban.
3. Áttetszőnek mutatkozik a magiszterrel folytatott párbeszédben, elfogadja a segítséget ön maga megismeréséhez és elfogadásához.
4. Képes közölni élettapasztalatait, érzelmeit, vonzalmait, élményeit.
5. Ismeri, elfogadja és kifejezi adottságait, képességeit, konzisztenciáit (erényeit) és inkonzisztenciáit.
6. Ismeri személyes korlátait, és értelmet tud adni nekik.
7. Rendezett szeretet keretében megvalósuló kapcsolatokban éli meg affektivitását, és képes kezelni önmagára és másokra adott túlzó, aránytalan reakcióit.
8. Ismeri és kezeli saját korlátait az érzelmi életben.
9. Képes megnevezni vonzalmait és megtalálni belső mozgásainak eredetét.
10. Dolgozik az integráláson és érettebbé váláson inkonzisztenciái és nehézségei területén; elfogadja a mostani valóságot, és keresi a problémák gyökereit.
11. Elfogadja, hogy elismert szakembertől pszichológusi kísérést kapjon, ha szükségesnek mutatkozik, és a magiszter tanácsolja neki és biztatja rá.
12. Kiegyensúlyozottan éli meg a kedvező és kedvezőtlen helyzeteket, a sikereket és a kudarccokat.
13. Igyekszik megőrizni vidámságát, érdeklődését és eredményét.
14. Képes kiegyensúlyozott kapcsolatokat fenntartani különféle személyekkel: nőekkel, férfiakkal, gyermekekkel és fiatalokkal.
15. Képes elfogadni az újdonságokat, amelyeket az élet magával hoz.
16. Döntései meghozatalakor szabad az emberektől, a dolgoktól és eszméktől.
17. Képes kifejezni kritériumait, és nyitott mások kritériumainak megértésére. Megtartja odaadását a rutin közepette is.

18. Részt vesz a közösség tagjaival sport- és kikapcsolódási programokon.
19. Elfogadja testi valóságát, törődik testével, párbeszédet folytat vele, képes fogni és megérteni annak jelzéseit.
20. Fel tudja használni az időt a saját maga és a közösség által megfogalmazott célok, célkitűzések és feladatok szerint.

2. Szellemi és kulturális képzés

Kritériumok:

1. A tanulás és az olvasás szilárd gyakorlattá válik.
2. Felelősen végzi tanulmányait, elegendő időt szán rájuk.
3. A főiskolai, egyetemi órákon, foglalkozásokon nap mint nap részt vesz.
4. Állandó érdeklődést mutat az iránt, hogy az igazságot keresse és egyre mélyebben megismerje.
5. Beilleszti (integrálja) személyébe és életébe – saját szintéziseit kialakítva – a filozófiai és teológiai tanulmányokat.
6. Naprakészen ismeri, mi történik a világban, ismeri környezetének szociális, kulturális és politikai helyzetét.
7. Kapcsolatot tart a kulturális élettel (énekek, mozi, színház, képzőművészet, irodalom stb.).
8. Részt vesz kulturális és tudományos programokon a képzési folyamat lehetőségei szerint.
9. Munkájában jelenvalóvá teszi a kultúrát.
10. Megszerzi azoknak a főiskoláknak, egyetemeknek az oklevelét, amelybe jár.
11. Szakterületén folyamatosan frissen tartja ismereteit.
12. Módszeresen és fokozatosan elsajátít idegen nyelveket.
13. Tiszteli az illem és az emberi együttélés szabályait.

3. Személyes kapcsolatok

Kritériumok:

1. Öszinte és nyílt légkört teremt kapcsolataiban.
2. Képes pozitív hozzáállást tanúsítani a csoport minden tagjához.
3. Képes másokkal együtt élni és dolgozni.

4. Pozitívan éli meg a konfliktusokat és feszültségeket.
 5. Tudja, hogyan kell baráti, segítő és tanulási kapcsolatot tartani, és azt felelősen megéli különböző közegekben.
 6. Képes az empatikus hozzáállásra.
 7. Tisztességes és tisztelettudó az emberekkel, van igazság-érzete, együttérző, következetes, ítéletében és magatartásában kiegyensúlyozott.
 8. Asszertívan kifejezi véleményét.
 9. Különbséget tesz a közösségi probléma és az egyéni nehézség között.
 10. Érzékeny mások fájdalma és szenvedése iránt.
 11. Tiszteletben tartja mások érzékenységeit.
 12. Be tud illeszkedni a társadalmi közegbe, de szabad marad annak negatív befolyásától.
 13. Tud érintkezni eltérő kultúrájú emberekkel.
 14. Segíti testvéreit pozitív közös tapasztalatok szerzésében, megbecsüli és biztatja őket.
 15. Megéli a közösségi felelősségvállalást; együttműködik azoknak a dolgoknak, közegeknek és kapcsolatoknak a felismerésében, amelyek nem segítik a közösségi életet.
 16. Beszédében kedves, befogadó, igazmondó és őszinte, képes testvéri figyelmeztetésre indítani.
 17. Mások szolgálatába állítja adottságait és képességeit.
 18. Családjával jó kapcsolatot ápol, önállóságának elvesztése nélkül, hogy élni tudja a piarista élettervet.
4. *Képesség a munkára, kreativitás, felelősségvállalás és irányítás*
- Kritériumok:*
1. Betartja órarendjét, tiszteletben tartja a pasztorális munkát és a képzést, ő maga is felelősen vállal feladatokat és munkákat.
 2. Képes a csoportmunkára, elő tud állni kezdeményezésekkel, el tudja fogadni másokét, valamint a közösen meghozott döntéseket.
 3. Kezdeményező a közösségi és rendtartományi projekteken.

4. Készségesen vállal munkát és szolgálatot.
5. Kezdeményezésekkel él, ötletekkel áll elő.
6. Beilleszkedik fokozatosan a munka világába és bevételeivel hozzájárul a közös élet költségeihez.
7. Megfelelően tudja kezelni a feszült helyzeteket.
8. Vannak szervezési és újjászervezési javaslatai, amikor szükséges.
9. Számot ad munkájáról azoknak, akiknek felelősséggel tartozik, illetve csoportja tagjainak.
10. Feladatait odaadással és igyekezettel végzi.
11. Szereti azt, amit csinál.
12. A nehézségeket alkalmakként éli meg arra, hogy javuljon és alakuljon az adott dologban.
13. Úgy tanul, hogy hozzáértő embereket megfigyel és oldalukon dolgozik.
14. Helyesen kezeli azoknak az intézményeknek az eszközeit és anyagi javait, amelyeknek az életében részt vesz.
15. Felkészítést kap az intézményvezetésről és ügykezelésről, hogy szolgálatát jól tudja végezni.
16. Elfogadja annak az intézménynek a szabályzatait és direktóriumait, amelyekben dolgozik.
17. Képes csoportban dolgozni.
18. Törődik személyes pihenésével és kikapcsolódásával.

KERESZTÉNY DIMENZIÓ

1. Az imádság szentháromságos tapasztalata és a Mária-tisztelet Kritériumok:

1. Állhatatos és hűséges a személyes imában, külön időt szentelve neki.
2. Számot tud adni imádságos tapasztalatáról, képes kifejezni és módszeresen felülvizsgálni azt, amit abban megél.
3. Kialakítja saját imamodelljét azáltal, hogy felfedezi, hogyan is imádkozik és elmélkedik.
4. Felfedezte személyes kapcsolatát az Atyával, a Fiúval és a Szentlélekkel, és növekedett benne.

5. A hallgatás állapotában él: hallgatja, amit az Atya kér tőle az életen, a sikereken, az embereken keresztül, nyitottan a Szentlélek működésére.
6. Részt vesz a közösségi és a rendtartományi rekollekciókon és lelkigyakorlatokon.
7. Képes arra, hogy egyéni rekollekción vegyen részt.
8. Szereti a csendet mint kiváltságos feltételét az Istennel való találkozásnak.
9. Komolyan bekapcsolódva részt vesz a közösség liturgikus alkalmain.
10. Megtartja a közösség csendes időszakait, hogy elősegítse a belső, imádságos életet.
11. Beszél a magiszterrel arról, hogyan végzi az egyéni és a közösségi imát.
12. Ismeri saját üdvtörténetét.

2. Jézusnak, az Úrnak és Mesternek követése

Kritériumok:

1. A megkülönböztetés evangéliumi szempontjai szerint hoz döntéseket.
2. Felismeri az Urat életében, befogadja kegyelmét, amely átalakítja őt.
3. Életét meghívásának és hivatásának történeteként, tanítványi útként értelmezi.
4. Szeretetkapcsolatban áll Jézussal, az Úrral.
5. Szívesen használja a lectio divina és az evangélium eszközeit, hogy életét minél mélyebben tudja élni.
6. Konkrét tettekben is megmutatkozik, hogy életét átadja és szolgálni akar vele.
7. Engedi, hogy a tanító Jézus életstílusa teljesen átalakítsa életét.
8. Azon van, hogy örömhír legyen mások számára.

3. Egyházi és szentségi élet

Kritériumok:

1. Tevékenyen részt vesz a piarista keresztény közösség életében: megosztja hitét, építi a közösséget.
2. Él a szentségekkel, részt vesz a szentmisén és a kiengesztelődés szentségéhez járul.
3. Részt vesz a helyi egyház kezdeményezéseiben és projekteiben.
4. Érdeklődést mutat a szerzetesrendek közötti együttműködés iránt.
5. Fogékony annak az egyházi közösségnek a problémái iránt, amelybe illeszkedünk.
6. Megérti és megéli, hogy az egyházat a Szentlélek vezeti.
7. Elfogadja az egyház tanítóhivatalát, számot vet útmutatásaival, és elfogadja azokat nyílt lélekkel és megkülönböztetéssel.
8. A liturgikus időszakokat intenzíven éli meg.
9. Éli az imaórák liturgiáját: állhatatos az Isten népéért végzett imádságban.
10. Elfogadja Máriát mint az egyház anyját és mintaképét, aki megtanítja, hogyan éljünk közösségben.
11. A szerzetesi hivatásnak és karizmánknak az értelmét az egyházi közösségen belül fogja fel.
12. Közvetve vagy közvetlenül részt vesz olyan civil vagy vállalásos kezdeményezésekben, amelyek szavá teszik az igazságtalanságot és a szociális elkötelezettséget fejezik ki.
13. Olyan egyházi és szerzetesi modellekben gondolkodik, amelyek párbeszédet folytatnak a mai kultúrával.
14. Szerzetességét és szolgálatát szolgálatként és nem kiváltsággként fogja fel.

4. Az élet és a valóság hívó értelmezése

Kritériumok:

1. Az evangéliumi megkülönböztetés magatartását követi az élet történései kapcsán.

2. Kritikus hozzáállást alakított ki a társadalmi-politikai helyzethez.
 3. Evangéliumi kritériumok szerint értelmezi a valóságot, és azokat követve köteleződik el mellette.
 4. Képes felfedezni Isten országának csíráit az élet egyes helyzeteiben és az emberek szívében.
 5. A boldogmondások látásmódját teszi magáévá: fogékony a kicsinyek, a szegények és a vesztesek iránt.
 6. Tudatában van a valóságnak, elkötelezett és reménykedő.
 7. Érzékenyen odafigyel az emberi szenvedésre és az igazságtalanságokra.
 8. Szóvá teszi az igazságtalanságot.
5. *Biblikus-teológiai képzettség*
- Kritériumok:*
1. Elvégzi teológiai tanulmányait, pedagógiai és pasztorális kritériumokat követve, és megszerzi a megfelelő címeket (végzettségeket).
 2. Végig gondolja az üdvösség történetét, azonosul vele, és felfedezi, hogyan működött Isten az ő személyes történetében.
 3. Kifejezi és használja azt, amit a gyerekek és fiatalok képzése során tanul.
 4. Érdeklődik valamely teológiai szakterület iránt.
 5. Kritikus bizonyos teológiai elméletekkel szemben.

A MEGSZENTELT ÉLET DIMENZIÓJA

Kalazancius ezt írja:

A tökéletes szeretet teljességének eléréséhez – ezt a tökéletesség kötelekének nevezik – a legkönnyebb és legalkalmasabb eszköz azoknak az erényeknek a hűséges gyakorlása, amelyeket a szerzetesek fogadalom köteléke alatt a világról lemondva és arra vágyva igyekeznek megvalósítani, hogy Istenhez kapcsolódjanak. Így az igazi tisztaság, szegénység, engedelmesség és a fentebb említett egyéb erények révén, Isten sze-

retete miatt lemondva az összes világi javokról testben is, lélekben is őt hatékonyabban követik. (Kalazancius Konstitúciója, 95.)

1. Istennek szenteltség a fogadalmak által

Kritériumok:

1. Megéli az evangéliumi szegénységet.
2. Mértékletes az anyagi javakkal.
3. Szolgálatot vállalva készségesen segít a közösség szükségleteinek kielégítésében.
4. Készen mutatkozik az engedelmességre, Isten akarata iránt hűségként élve meg azt.
5. Elfogadja a magiszter és az előljáró útmutatásait, önállóan, felelősséggel és kreatívan azonosulva azokkal.
6. Képes lemondani saját ítéletéről és saját akaratáról.
7. Tudja, mit jelent rendelkezésre állni és szabadnak lenni.
8. Örömmel éli meg a tisztaságot, a minden ember iránti szeretet és odaadás ajándékának tartja.
9. Érzelmi életét őszintén és áttetszően kezeli, felismeri a személyes kapcsolataiban jelentkező nehézségeket és problémákat.
10. Rendezett kapcsolatot él minden emberrel, felkínálja azokat az adományokat, amelyeket az Úrtól kapott.
11. Nem él függőségben a családjától.
12. Egyszerű.
13. Érett a beszédben, a beszélgetésekben, a televízió és az internet használatában.
14. A küldetésnek szenteli magát.
15. Fokozatosan azonosul az Úr életmódjával, személyes meggyőződésből, szabadon és önállóan.
16. Felismeri, hogyan élje a fogadalmakat a mindennapi életben.
17. Felismeri, hogy mik nehezítik meg szerzetesi hivatását, és dolgozik ezeken.
18. Elmondja kritériumait és véleményét a rendtartomány összejövetelein.
19. Hálás Istennek a megszenteltség ajándékáért.

2. Testvéri élet közösségben

Kritériumok:

1. A közösséget az Úr ajándékeként éli meg, „ő gyűjtött egybe minket”; ebből a mély meggyőződésből kiindulva elfogadja testvéreit és velük együtt Jézus követőinek közösségét építi.
2. A közösséget saját élettereként éli meg, ahol dolgozik, pihen, osztozik az életben és a hiten.
3. A közösségi kapcsolatokat örömteli találkozásként éli meg, természetességgel és nyílt bizalommal engedi megismerni magát.
4. Képes az emberi érintkezés alapelemeinek megélésére: megbocsátás, figyelmeztetés, elfogadás, megértés és empátia.
5. Személyes projektjét a közösségi projekttel összhangban valósítja meg.
6. Magáévá teszi a közösség döntéseit.
7. Beadja a közösbe minden képességét, készségét és tehetségét.
8. Tevékenyen részt vesz a különféle alkalmakon, amelyeken épül a közösség: házi gyűlések, összejövetelek, rekollekciók, imádságok stb.
9. Van képessége az élet és a feladatok megkülönböztetésére a közösséggel.
10. Felelősséget vállal a rábízott közösségi szolgálatokért.
11. Odafigyel testvérei szükségleteire.
12. Odafigyel közösségének azokra a tagjaira, akiknek a legnagyobb szüksége van rá: öregek, betegek, fiatalabb testvérek stb.
13. Természetességgel beszél közössége tagjaival.
14. Elősegíti a közösség tagjainak egymáshoz közeledését.
15. Megosztja személyes tapasztalatát másokkal.
16. Megtanul megélni munkájából.

3. *Elkötelezettség Isten országa és annak igazsága mellett*

Kritériumok:

1. Arra vágyik, hogy életével a legszegényebbeket szolgálja, a piarista hivatás szerint.
2. Kifejezi ezt a vágyát személyes projektjében, kereséseiben, választásaiban, legkonkrétabb döntéseiben.
3. Nagyobb hűségre törekszik a szegények ügyéhez mint személy, közösség, csoport, rend.
4. Koherens Isten országának értékeivel: igazságosság, szolidaritás, a személy tisztelete, a szegény védelme.
5. Boldognak érzi magát a legegyszerűbbek között.
6. Különös szeretettel fordul a leggyengébbekhez és legrászorultabbakhoz.
7. Érzékeny az igazságtalan helyzetekre, munkájával és idejével elköteleződik az ellene való fellépés mellett.
8. Tanulmányozza, elemzi és megismerteti a szegénység és az igazságtalanság strukturális okait; szeretne tanulni, fejlődni, képzést kapni ezen a téren.
9. Fogékony az ökológiára, a környezetvédelemre.
10. Szokásaiban és költésében egyszerű. Vigyáz a közös dolgokra, az anyagi javakat az egyszerűség szellemében használja.
11. Érzékeny a gyermekek és fiatalok közötti új szegénységformákra (elhagyatottság, kábítószer-függőség, bevándorlás, iskolai kudarc és kimaradás, az élet értelmének elvesztése, stb.), és piaristaként szeretne választ adni ezekre.

4. *A képzési folyamat elfogadása*

Kritériumok:

1. Elfogadja a magiszteri kísérést a megállapított rendszeresség szerint.
2. Dolgozik saját folyamatán a kísérő útmutatásait követve.
3. Tudatában van a személyes folyamatában végbement változásoknak.

4. Tanulékonynak mutatkozik (a magiszterrel, de a közösség többi tagjával való kapcsolatban is), testvéri engedelmességgel él, és meghallja Istennek a testvéreken keresztül küldött jelzéseit.

KALAZANCIUSI DIMENZIÓ

Kalazancius ezt írja:

A mi szolgálatunk az összes többi szolgálat alapja, mert átfogó neveléssel előkészíti és képessé teszi a lelkeket arra, hogy be tudják fogadni az összes többi szolgálat segítségét és jótéteményét. (Emlékirat Tonti bíboroshoz, 25.)

Karizmánk abban áll, hogy szolgáljuk az Urat, elsődlegesen az ő legkisebb és legszegényebb tagjaiban egy olyan evangelizáció által, amely a mi sajátos válaszuk az Úr által az ő egyházára bízott küldetésre.

1. A rendhez tartozás

Kritériumok:

1. Örömmel éli meg azt, hogy a piarista családdhoz tartozik.
2. Összhangban él annak életdöntéseivel, a rendtartomány irányvonaláival és stílusával.
3. Ismeri a rend és a rendtartomány történetét.
4. Ismeri és belefoglalta az éves közösségi projektekbe a rend célkitűzéseit és kezdeményezéseit.
5. Igyekszik megismerni a rendi dokumentumokat, és érdeklő a rend helyzete a világban.
6. Ismeri a rendtartományt, annak közösségeit, intézményeit, projektjeit és kihívásait.
7. Elfogadja az új kihívásokat, különösen a szegény gyermekek és fiatalok világának szempontjából, valamint azokat a válaszokat, amelyeket a rend javasol.
8. Rendelkezésre áll a rend szükségleteinek kielégítéséhez.
9. Tevékenyen részt vesz a rendtartomány életében.

2. *Kalazancius személye*

Kritériumok:

1. Ismeri Kalazanci Szent József történetét és életét, valamint azt, hogy mit adott a társadalomnak.
2. Igyekszik gyarapítani ismereteit Kalazancius életéről és a piaristák munkásságáról.
3. Azonosul Kalazancius magatartásformáival, választásai-val és hivatásával.
4. Az evangéliumi lelkiség jellegzetességeit igyekszik megélni és tettekre váltani a piarista önzonosságnak megfelelően.
5. Egyre mélyebben magáévá teszi a kereszt bölcsességét és szeretetét: törekszik együttérzőnek és irgalmasnak, egyszerűnek és alázatosnak, türelmesnek és reménykedőnek lenni.
6. Törődik szellemi, szaktárgyi, spirituális képzettségével; harmonikusan összekapcsolja az imádság, a tanulás, a munka és a szolgálat idejét.
7. Felkészül a különböző szolgálatokra, a piarista életben megteendő lépésekre és döntésekre: piarista és egyházi szolgálatok, fogadalomújtás és a ünnepélyes fogadalomtétel.
8. Igyekszik megismertetni Kalazancius alakját.

3. *A pedagógiai és pasztorális szolgálatra való felkészülés, és annak gyakorlása a praecipue-k alapján*

Kritériumok:

1. Elvégzi a nevelési-oktatási pasztorális szolgálathoz szükséges tanulmányokat.
2. Igyekszik olvasmányokkal és tanfolyamokkal készülni ezeken a területeken.
3. Készségeket és gyakorlati ügyességeket szerez a nevelési-oktatási pasztorális munkához.
4. Megtanulja használni a kommunikációs és technikai eszközöket a nevelési-oktatási és pasztorális szolgálatban.

4. *Főképpen a szegény gyermekek és fiatalok szolgálata*

Kritériumok:

1. Tapasztalatot szerzett arról, hogy milyen nélkülöző, rászoruló gyermekekkel és fiatalokkal dolgozni.
2. Tevékenységeket végez szűkös körülmények között élő gyermekek és fiatalok érdekében.
3. Hivatását abban ismeri fel, hogy a gyermekeket és fiatalokat, különösen is a szegényeket válassza.
4. Reflektál nevelési-oktatási gyakorlatára, készségeire és képességeire, igyekszik ezeken javítani.
5. Szívesen dolgozik a szegénynegyedekben élő gyermekekkel és fiatalokkal.

5. *Másokkal megosztott küldetés*

Kritériumok:

1. Csapatmunkában dolgozik a világiakkal.
2. Életprojektjébe beilleszti a rendnek a megosztott küldetésre és a karizmatikus integrációra vonatkozó dokumentumait.
3. Részt vesz a tantestületnek és annak a csapatnak az összefüggéseiben, amellyel együtt dolgozik, amennyire ezt képzési folyamata lehetővé teszi.
4. Részt vesz nevelési-oktatási projekteken és keresztény képzési folyamatokban más fiatalokkal.
5. Vállal vezetést, tanárokkal való foglalkozást, segédeszközök előkészítését, programok összeállítását.
6. Részt vesz keresztény közösségekben.
7. Engedi, hogy idősebb piaristák vezessék ezekben a folyamatokban.

6. *A pedagógiai és pasztorális szolgálat végzése*

Kritériumok:

1. Képes a nevelésre-oktatásra és az evangelizálásra.
2. Elfogadhatóan dolgozik valamelyik piarista intézményben.

3. Összekapcsolja ismereteit, képzettségét, lelki életét, hogy értelmet és hatékonyságot adjon nevelői-oktatói és pasztorális munkájának.
4. Van tapasztalata arról, mit jelent különböző pasztorális tevékenységeket kísérrni gyermekek és fiatalok számára: hittanfoglalkozás kisgyerekeknek, rekollekciók kísérése és vezetése fiataloknak, ifjúsági csoportok vezetése, órartartás több területen, katekézis, táborok.
5. Nevelői-oktatói tevékenységek végzése: iskolai órartartás, osztályfőnöki munka, nem formális tevékenységek, táborok és együttlétek, utcai munka, veszélyeztetett csoportokra való odafigyelés, stb.
6. A gyermekek és a fiatalok odaadó szolgálatának magatartásformáit mutatja; különösen is törődik a leggyengébbekkel és legrászorultabbakkal.
7. A legjobb magatartásformákat mutatja a gyermekek és a fiatalok nehézségei kapcsán; helyes szavakkal és megfelelő tettekkel dolgozik.

7. Hivatáskultúra

Kritériumok:

1. Felajánlja, hogy együttműködik a rendtartomány hivatás-gondozó csapatának javaslataival.
2. Pasztorális tevékenységébe beépíti a hivatásgondozás szempontjait.
3. Olyan életstílust él, amely meghívást jelent a fiatalok számára; képes jövőbeli utakat felkínálni.
4. Kapcsolatot tart a rendtartományába belépő fiatalokkal.

STRATÉGIÁK AZ EGYES DIMENZIÓK KRITÉRIUMAINAK ELŐMOZDÍTÁSÁRA

A következő lista azokat a különböző pedagógiai stratégiákat sorolja fel, amelyeket a növendéknevelők használnak a képzési folyamat végzésére az egyes dimenziókban. Tehát a növen-

déknevelők által említett lehetőségeket gyűjtöttük itt egybe, azokkal a jellegzetességekkel együtt, amelyek saját környezetükre jellemző.

EMBERI DIMENZIÓ

Akarat önmaga megismerésére, hogy képes legyen megismerni másokat

- Foglalkozások a személyiségről és az emberi kapcsolatokról.
- Kiscsoportos fejlődés pszichológus segítségével.
- Személyes és közösségi projekt.
- Írásbeli reflexió.
- Konfliktusmegoldási stratégiák alkalmazása.
- Önismereti foglalkozások.
- Foglalkozások a testi kifejezésre.
- Előadások a személyiségről, kapcsolatokról, az emberi szeretet folyamatáról.
- Sportolás.
- Írásbeli kiértékelés minden év végén.
- Személyes napló: önismereti kérdések.
- Lelkiismeretvizsgálat, hogy a Szentlélek hangját követve éljünk és cselekedjünk.
- Az aránytalan és ismétlődő reakciók vagy az alapvető inkonzisztencia mint a személyes szenvedéstörténet jelének beazonosítása, hogy el tudja ezeket fogadni és felfedezze, mit lehet velük kezdeni.

Megnyílás belső világunk felé, hogy hitelesen tudjuk közölni magunkat

- Pszichológusi kísérés szükség szerint.
- Közösségi élet – tapasztalatok megosztása.
- Emberi-közösségi fejlődés kiscsoportjai.
- A személyek közötti kapcsolatok életrevíziója.

- Bizalomteljes megnyílás a képzést végző személy előtt, hogy kísérést és segítséget kapjon a személyes és érzelmi fejlődés folyamatában.
- Beszélgetések a magiszterrel.
- Lelkivezetés.
- Személyes beszélgetések arról, hogy ki hogyan él, és hogyan éli meg kapcsolatait másokkal.
- Segítséget adni ahhoz, hogy kapcsolatba kerüljön a fiatal olyan emberekkel, akik segítik őt belső készletési szerint élni.

A tanulás és az élet irányítása

- Kurzusok az időbeosztásról és a teendők prioritizálásáról.
- Táplálkozási szokások kialakításának segítése.
- Ha szükséges, részvétel pszichológusi segítő folyamatban.
- Egyetemi képzés.

SPIRITUÁLIS DIMENZIÓ

Imaélet

- Az imádságok programszerű felépítése, beszélgetés az imádságról.
- Lelkigyakorlat (programba építve).
- Foglalkozások imamódokról.
- Megkülönböztetési módszerek elsajátítása.
- A Krisztussal való érzelmi kapcsolat segítése.
- Az imádság napi ritmusa.
- Személyes elmélkedés.
- Személyes elbeszélgetés az ima megéléséről.

Szentségi élet

- Szentmise.
- Gyónás.

Lelkiélet

- Egyéni és közösségi lectio divina.

- Lelkiismeretvizsgálat.
- Lelkiolvasmány.
- Liturgikus szertartások.
- Máriás szertartások.
- Rekollekciók Jézus hívásának felismerésére és mélyebb megértésére.
- Motiválás olyan liturgiákra, amelyeken mindenki személyesen megszólal [liturgia participada].
- Lelkivezetés.

A keresztény élet gyakorlatai

- Felebarát iránti szeretet.
- Megosztani Isten szavát a közösségben és csoportokban.
- Megosztani Krisztus életünkben való megtapasztalását.
- Pedagógiai-pasztorális foglalkozás a szegényekkel.

Biblikus, teológiai tanulmányok stb.

- Teológiai megvitatások kiscsoportban.
- Teológiai képzés egyetemen.
- Szemináriumok a társadalmi-politikai valóság elemzésére a hit fényénél.
- A hitigazságok tanulmányozása az otthoni képzés során.
- Imatechnikák tanulása könyvekből.
- Az evangéliumok tanulmányozása által a történelmi Jézus és a hit Krisztusa közötti kapcsolat és különbség tisztázása.
- Előadások a filozófiai-mitikus istenkép elvetéséről és a Jézus által hirdetett Isten melletti elköteleződésről.
- Az üdvösségtörténet végignézése egészen Jézusig és a keresztény közösség (Krisztus testéig): szentháromságos szentség.

A MEGSZENTELT ÉLET DIMENZIÓJA

Sajátos tanulmányok

- Olvasmányok a fogadalmakról.

- Az egyház megszentelt életről szóló dokumentumainak elolvasása.
- Kurzusok és foglalkozások a megszentelt élet teológiájáról.
- A fogadalmak magyarázata: mint az Atya ajándéka és a szegénység, a tisztaság és az engedelmesség fokozatos megélése.
- A rend Konstitúciójának tanulmányozása.
- A rend Reguláinak tanulmányozása.

A fogadalmak megélésének integrálása

- A fogadalmak megélésének megosztása a közösségben.
- Öröm a közösségben.
- Minden egyes szerzetes megosztja életét és munkáját.
- Állandó szolgálat a testvérek között.
- Olyan közös tevékenységek, amelyek előtérbe helyezik Isten országának értékeit.
- Figyelmes megvizsgálása Jézus életmódjának az evangéliumokban.
- Törődés a betegekkel, idősebb és segítségre szoruló testvérekkel.
- Közösségi projekt kidolgozása és megvalósítása.
- Saját életünk megvizsgálása a Konstitúció fényében.
- Rekollekciók, közös séták, amelyek során mély kapcsolatok alakulhatnak ki, és tudatára ébredünk a megszentelt élet értékének.
- Számot vetni a kapott kincssel (szegénység).
- Közös elemezni a közösségi széthúzások vagy megosztottságok okait.
- Társasjátékok a rekreációs időben.
- Hozzászoktatni a növendékeket, hogy közöljék, ha ki-mennek a házból.
- Segíteni a növendékeket annak tudatosításában, hogy a közösségi életnek mely elemei természetesek számukra, és melyekkel vannak nehézségeik.
- Részvétel a közösségi programokon: imádság, szentmise, étkezés, séta stb.

- Feladatkörök a közösség szükségletei szerint: ökonómus, sekrestyés, krónikairó, gondnok (javítások elvégzése) stb.
- Foglalkozások a közösségi életről.
- Testvéri légkör a képzési közösségben.
- Szerzetesrendek találkozói.

KALAZANCIUSI DIMENZIÓ

Sajátos tanulmányok

- Képzés az oktatásra és a pasztorális munkára.
- Részvétel a pasztoráció végiggondolásában: csoportok, közösségek stb.
- Azoknak a Kalazanciusról és munkásságáról szóló könyveknek az elolvasása, amelyeket a rend kiad.
- A rendről és történetéről szóló dokumentumok elolvasása és tanulmányozása..
- A Konstitúció pontról pontra történő alapos végigelmélkedése.
- Kalazancius életének tanulmányozása.
- Kurzusok a kalazanciusi lelkiségről.
- Az Ephemerides és a generális atya havi leveleinek olvasása.
- Pedagógiai és a civil tanulmányok.

A pedagógiai–pasztorális gyakorlat

- Foglalkozás gyerekekkel és fiatalokkal a folyamat minden évében.
- Részvétel az intézmény munkacsoportjaiban.
- Részvétel táborokban és küldetésünkkel kapcsolatos programokon.
- Szegénynegyedekben élés.
- A gyermekek és a fiatalok, főként a szegények meghallgatása.
- Összejövetelek más rendtartományokhoz tartozó piarista testvérekkel.
- Ifjúsági csoportok vezetése.

- Elősegítése annak, hogy részt vegyenek különböző életkorú és szociális helyzetű diákokkal való foglalkozásban.
- Módszertani felkészítés órák s főképpen katekézis tartására.
- Katekézist tartani a szentmiséről és a bérnálásról a szegénynegyedben élő gyerekeknek.
- Szegénynegyedekbe történő elhelyezkedés.

Kalazanciusi tapasztalatok

- Osztozni a rendtartomány valóságában.
- Osztozni a rend valóságában.
- Heti képzési modulok a közösségben.
- Folyamatosan tájékoztatni őket a rend helyzetéről.
- Kalazancius életének mélyebb megismerése irányított olvasással.
- Rendtartományok találkozási.
- Kapcsolatba hozni őket az intézményeinkben dolgozó világi munkatársakkal.
- Beszélgetések a rendtartomány nagy öregeivel.

Kiadja: Piarista Rend Magyar Tartománya
1052 Budapest, Piarista köz 1.
Honlap: www.piarista.hu
Felelős kiadó: Labancz Zsolt SP

Nyomás: *mond.At Kft.*
2600 Vác, Nádas utca 6.
Felelős vezető: Nagy László ügyvezető igazgató

ISBN 978-963-89610-8-2
ISSN 1585-2210

